

MECSEKI BANYÁSZ

A MECSEKI SZENBANYÁK DOLGOZOINAK HETILAPJA

VII. ÉVFOLYAM, I. SZÁM

ÁRA: 40 FILLÉR

KEDD, 1969. JANUÁR 7.

1969

Ugye, milyen szokatlan még leírni — és kimondani: 1969? De csak az első héten furcsa még. Később megszokjuk és év vége felé már rááll a kezünk és a szánk, nem is tudjuk elképzelni lassan, hogy 1968 is volt, nem beszélve 1967-ről és 1966-ról. Az már a múlté.

Ugy vagyunk vele, mint a szerelmes lány az első férfival, imádja, mert még nem ismeri. Mégis szent meggyőződése, hogy tudja, mi lakik benne, mik a gondolatai, hiszen amaz is így hiszi. Közben pedig titokban találgatják egymás szándékait, kikérdezik egymást a múltjukról, kipuhatólják lassan, hogy volt már „múltja” a másiknak, vagy csak jelene van — és szentül akarják, hogy ez a jelen, csak Ő, vagyis a másik fél legyen.

1969-nek nincsen még múltja. Száz évvel ezelőtt volt egy hasonló formájú évszám-rökona, de az nem hasonlított rá. Ő egészen más formájú, bár három számjegyük teljesen megegyezik. Egy, egyetlenegy számjegy azonban lényegesen eltér benne, hiszen a nyolcas: nem kilences.

Száz évvel ezelőtt már minden megvolt ezen a földön ami ma van, de sokminden nem volt még, ami most van az ember és az emberiség birtokában. Atom volt, de felszabadított atomenergia nem volt. Urvilág, végtelen ég, csillagok és csillagrendszerek voltak, de nem érkáltak közöttük emberkézalakok szerkezet. Rengeteg tenger, folyam és zuhatag volt, de nem járt rajtuk ennyire és ennyi sok bruttóregisztertónnás szörnyeteg, mint ma például a Csendes-óceán. (Ami mellékesen szólva 1969 elején nem is olyan csendes, mint száz évvel ezelőtt volt.)

A tengerfenéken sem húzódtott annyi rengeteg olajvezeték, mint manapság és a zuhatagokat se fogták igába úgy mint ma, amikor villamosenergiát termeltek belőlük és általuk az emberi tudomány és technika.

A szén, mint energiahordozó döntő szerepet töltött ugyan be, de nem volt még teljhatalmú száz évvel ezelőtt. Aztán egyeduralkodó lett és kiváltságos, mignem elérkezett a mai értékítélethez: saját szerepének és jelentőségének megfelelően kell tisztelni. Még sokáig tisztelni kell, de van már versenytársa is: az olaj és a gáz, amely — mindkettő — miközben bőven tör fel a földből, „feltör” társadalmi szerepét tekintve is. És hozzászokunk lassan, hogy jó szénünknek jó testvére és versenytársa is egyben az olaj és a gáz. És békésen élünk együtt.

1969. Szép kerek szám. Bár-hogy is játszadozom vele, bár-hogy forgatom felülről lefele és vissza, ugyanazt mutatja. Nem lehet kiforgatni a lényegéből.

Vajha ilyen maradna holtáig! Bár se-akise tudná kiforgatni mai ifjonti állapotából és abból a sok szép ígértéből, amit ma mutat. Ab-ból, hogy békét, munkát, boldogságot hozzon minden tisztesség embernek!

Gy. K.

Tartalom:

A lengyel bányászok

IRODALOM — MŰVÉSZET

Eseteink 68-ban

Újévi nyilatkozatok

Újévi nyilatkozatok (I)

Városfejlesztés — nők és fiatalok — kultúra Komlón

Ha ezekben a napokban Komlón bárki számvetést készít, s végiggondolja, mennyit fejlődött, gyarapodott a város az elmúlt évben anyagiakban és egyéb vonatkozásban is, alapvetően pozitív kép tárul elé. S van-e ille-tékesebb az évvégi „gyors-mérleg” elkészítésére, mint Gallusz József, a városi tanács végrehajtó bizottságának elnöke?

— Bevezetőül el kell mondanom, hogy egy hosszabb folyamat eredményeként, amelynek 1968 is része volt, egyre kedvezőbb helyzet, mind jobb politikai hangulat, élénk társadalmi élet alakul ki a bányászvárosban. Nevezhetnénk ezt divatos egészségese lokalpatriotizmusnak is. Tény az, hogy a lakosság általában és az egyes emberek is egyre nyilvánvalóbban magukénak érzik a várost, örülnek az eredményeknek és tevélegesen is hozzájárulnak a hibák, az árnyoldalak megszüntetéséhez. Ez a légkör segíti és ösztönzi a város vezetését. Ez tette számunkra kötelezővé, hogy a múlt évi feladatainkat erőnkhez és a lehetőségekhez mérten a lehető legjobb módon oldjuk meg és, hogy 1969. évi terveinket a lakosság igényeinek, kívánságainak, a város érdekének megfelelően határozzuk meg.

— A múlt év során több alkalommal hallottunk az úgynevezett négyes programról. Mit jelent ez?

— Azt jelenti, hogy tevékenységünket négy fő gondolat köré csoportosítottuk. Az első a város további fejlesztése, a második a női és fiatalok munkakerő foglalkoztatásának megoldása, a harmadik a kulturális élet fellendítése, s végül de nem utolsósorban a lakosság kereskedelmi és szolgáltatási ellátásának javítása.

— Vegyük ebben a sorrendben az 1968-as eredményeket.

— A város fejlesztése szempontjából az elmúlt esz-

tendő a kezdések éve volt. Ez nem azt jelenti, hogy nincsenek olyan beruházásaink, amelyeket éppen 1968-ban fejeztünk volna be, s nem azt, hogy a terveinkben ne szerepeltek volna befejeződő, átadandó létesítmények. Sajnos, a leglényegesebb vonatkozásban, a lakásépítések-nél olyan nehézségek akadályoztak bennünket, amelyeket időelcsúszás nélkül nem sikerült leküzdenünk. Ismeretes, hogy a Szilvásban, a Berék-völgyi talajcsúszás miatt egy alapközművekkel előkészített építkezési területet kellett feladnunk. Módosítani kellett tehát terveinket, s így csak jelentős késéssel kezd-tük el és 1969-ben tudjuk befejezni a százhusz szilvási szövetkezeti lakást. A Kossuth utcába tervezett építkezést eredetileg is 1969-ben kezd-tük volna. Itt, bár a szanalás, bontás, tehát a terep előkészítése nem ment nehézségek nélkül, egyelőre nincs nagyobb időeltolódás. Természetesen a program elcsúszása nem jelenti azt, mint korábban, hogy a fel nem használt beruházási hitel az év végével „elvész”. A tervezett lakásmennyiséget az ötéves terv befejezése előtt maradéktalanul felépítjük!

— A kommunális és egyéb fejlesztés tekintetében mi a helyzet?

— A KPM-mel együttműködve megkezdtük az új autóbussz-pályaudvar építését, amely biztatóan halad. Folytatott a sikondai szennyvíz-csatornahálózat és -derítő építését, a Kaszárnya-patak csatornázását. Jelentős összeget költöttünk a saját fejlesztési alapból parképítésekre. Itt a C-területi parkosítást és a Bányászparkot említeném. A város fejlődéséhez tartozik a területünkön lévő üzemek és vállalatok gyarapodása is. A legszembetűnőbb e tekintetben a Víz- és Csatorna Mű-vek új telephelyének építése.

— A következő program-pont a női és fiatalok munkakerő elhelyezése.

— Igen. Talán ez az a terület, ahol a legtöbbet sikerült tennünk. A Május 1 Ruhagyár komlói üzemének beindításával és az Elektrokusztikai KTSZ telepének fokozatos fejlesztésével győkeresen sikerült változtatnunk a korábbi áldatlan helyzetben. A ruhagyárról még annyit: a tervezés időszakában sokan vitatták, helyese-e a munkásszálló épületét e célra átalakítanunk. Most megállapíthatjuk, hogy a modern épület gyárnak sem rosszabb, mint ahogy eredeti céljának megfelelt. A dolgozók szeretik munkahelyüket, s ez abból is látszik, hogy a munkásvándorlás lényegesen kisebb, mint egy kezdő üzemenél természetes volna.

— A kulturális tervek mennyiben sikerültek?

— Az elmúlt évben az volt a célunk, hogy a rendelkezésünkre álló lehetőségeket kihasználjuk, tehát, hogy kulturális létesítményeinkben a tartalmi munkát javítsuk. Vannak és voltak persze nagyobb terveink is, de ezeket csak a jövőben fogjuk megvalósítani. Ami a lehetőségek kihasználását illeti, csupán példaként említem meg, hogy a tavalyi bányásznap volt az első, amikor a tanács irányította a rendezvényeket. De több más programot is kezdeményeztünk, vendégegyütteseket hívtunk meg, hogy mind a fiatalabb, mind az idősebb korosztályok kulturális igényeit kielégíthessük.

— Javultak-e a lakosság ellátásának feltételei?

— Nyilvánvaló fejlődés tapasztalható a kereskedelmi és a szolgáltató ellátásban egyaránt. A múlt évben nyílt meg egyebek között a szilvási ABC-áruház, a helyiipari vállalat mintaboltja, a foggyasztási és értékesítési szövetkezet mezőgazdasági szakboltja, élelmiszerüzlete. A piacon és a város különböző pontjain módot adtunk néhány tsz-nek zöldség- és gyümölcsárudák telepítésére. A szolgáltató egységek közül a legjelentősebb a Kossuth utcában átadott szövetkezeti fodrászüzlet, amely nem csak a megyében, de országosan is párját ritkítja.

— Hallhatnánk-e részleteket az 1969. évi tervekből?

— A városfejlesztés területén szeretnénk befejezni az elkezdett beruházásokat, tehát mindenek előtt a szilvási szövetkezeti lakásokat és a Kossuth utcában tervezett 138 lakást, megkezdünk továbbá egy húszlakásos épületet a Sallai utcában. Felépítjük továbbá az autóbussz-pályaudvart, a Somág-tetői boltot és a piactér második ütemét. Szeretnénk előbbre lépni a parképítésben és a parkok fenntartásában. Tovább folytatjuk a Bányászpark építését és az erdőgazdasággal közösen parkerdőt létesítünk a Kőkőnyös-nyugati domboldalon.

— A munkaerőhelyzet alakulásában mi várható?

— Ez már korántsem olyan égető probléma, mint akár egy évvel korábban. Természetesen nem tekintjük úgy, mintha egyszerűen megoldottuk volna a munkaerőfelesleg elhelyezését. A helyzet alakulását továbbra is figyelemmel kísérjük és szükség esetén intézkedni fogunk.

— A kulturális fejlesztés ebben az évben is napirenden marad?

— Természetesen, hosszabb folyamatról van szó. Az idei kulturális programunk első részét a Tanácsköztársaság 50 éves jubileuma jegyében szeretnénk lebonyolítani. Van egy új elképzelésünk is: Komlón nagy hagyománya van a kóruskultúrának, s e

hagyomány továbbfejlesztése érdekében ez évtől Zenéio május címmel országos kórus-találkozókat rendezünk. Ugyancsak nagy gondunk, hogy előkészíteni az idei bányásznapot is. A kamérv feladatokon túl előterbe-vánjuk helyezni a fiatal kulturált szórakoztatásai. Szorgalmazzuk, hogy a köz-zépfokú iskolákban ifjúsági klubok, a város különféle helyein ifjúsági presszók alakuljanak. És nem zárkoznak el a beat-zene kedvelőinek kívánságai elől sem; több neves együttes vendégszerel-tetését tervezzük. Az idősebb kulturális és szórakozási igényeinek kielégítése céljából fejlesztjük tovább Sikondát is. Célunk továbbá, hogy néhány éven belül új kultúr-kombinátót építsünk, az ezt előkészítő tanulmányterv az idén elkészül. Szeretnénk létrehozni egy föld alatti bányamúzeumot, amelynek baráti köre máris alakulóban van.

— Végül szeretném ez úton is megköszönni a város lakosságának a múlt évben számunkra nyújtott támogatását és a végrehajtó bizottság nevében kérem, segítsék a jövőben is közös terveink, céljaink megvalósítását. Ennek jegyében kívánok minden komlónak sok sikert, boldog új esztendőt 1969-re — fejezte be nyilatkozatát Gallusz József elvtárs.

B. J.

Vállalatunk 102,2 százalékra teljesítette éves széntermelési szakmai tervét

Az I. negyedévben naponta 15 612 tonna a terv

Az 1968. évi termelési mérleg már elkészült. A tervosztály szakmai és operatív terv alapján kimunkálta az üzemek széntermelési tervteljesítését.

Vállalatunk a szakmai tervét 102,2%-ra teljesítette. Igen figyelemre méltó, hogy az operatív előirányzatnak is eleget tettek (101,9%) üze-meink.

A szakmai terv vonatkozásában a legjobb eredménnyel a szabolcsiak (113,3%), a vasas-asiak (112%) és a pécsbányaiak (106,2%) büszkélkedhetnek. Örvendetes, hogy Zobák-akna kivételével (76,0%)

valamennyi üzemünk eleget tett a meghatározott követel-ményeknek.

Az operatív tervet figyelembe véve, a vállalatnál csak két üzem (Béta-akna: 98,8%, és Zobák-akna: 88,0%) nem érte el a kívánt színvo-nalat. E vonatkozásban a vasasiak az első 109,5%-kal. Kiemelkedően dolgoztak a szabolcsiak (106,7) és a pécsbányaiak (105,2) is, de nem kell szégyenkezniük a Kos-suth-bányaiaknak, a szászváriaknak és a Tanbányának sem.

A szakmai terv alapján:

Üzem	Éves program	Tény	%
1. Szabolcs	671 100 t	760 140 t	113,3
2. Vasas	512 500 t	577 194 t	112,6
3. Pécsbánya	497 500 t	528 302 t	106,2
4. Szászvár	125 100 t	131 410 t	105,0
5. Kossuth	1 112 900 t	1 167 149 t	104,9
6. Béta	520 300 t	530 538 t	102,0
7. Zobák	686 100 t	521 406 t	76,0
Tanbánya	24 500 t	25 356 t	103,5
Vállalat összesen:	4 150 000 t	4 241 495 t	102,2

Az operatív előirányzat szerint:

1. Vasasbánya	109,5%
2. Szabolcsbánya	106,7%
3. Pécsbánya	105,2%
4. Szászvár	103,6%
5. Kossuth-bánya	102,4%
6. Béta-akna	98,8%
7. Zobák-akna	88,0%
Tanbánya	104,0%
Vállalat összesen:	101,9%

A szerződés-kötések alapján kialakult már a vállalatunk I. negyedéves termelési programja is. Az új esztendőre az első terv alapján összesen négy millió-ötvenezer tonna szenet kell termelnünk. Az év első három hónapjában az igény egymillió-harmincezernegyszáz tonna.

(Folytatás a 3. oldalon.)

A lengyel bányászok ünnepén Ütibeszámloló

Kevés, de nagy, mit szólni akarok:
„Ember, világ, természet, nemzetek!”
Ha van jog földön, égben irgalom,
Reám és kinaimra nézzetek!”

Igy ír Vörösmarty: „Az élő szobor” c. versében azután, hogy a lengyel nemesi köztársaságot Oroszország, Ausztria és Poroszország között harmadszor felosztották és a lengyel hazafiak külföldön kerestek segítséget, bízza abban, hogy független állami létüket visszaállíthatják.

Amikor átiéptem a cseh-szlovák-lengyel határt, nem tudom, hogy éppen miért ezek a sorok jutottak eszembe, de többször ismételttem magamban, mormoltam, hogy útitársaim is felfigyeltek rámm. Gondolom, vonzalom és szimpátia lehetett az, amely részemről mindig megnyilvánult a lengyel néppel, annak történelmével, irodalmával szembem.

Katowice

Figyelmeség vesz körül bennünket mindenhol. A jegykezelő udvariasan érdeklődik utazásunk célja felől, s amikor megmondjuk, hogy Katowicébe igyekszünk a lengyel bányásznapra, széles mosollyal nyugtázza válaszukat. A pénzbevaltó utazási csekkjeink beváltását a vonaton olyan előzékenyen bonyolítja le, mintha valami különleges beajánlásunk lenne.

Rövid az út a határtól Katowicéig és a vonat végére a cseh-szlovákiai vesztegelések miatt hatvan perces késéssel befut az aluljárós katowicei állomásra. Vendéglátóink ügyelnek nagy türelemmel várhattak ránk, mert látszólag rajtuk, hogy a hideg pirostra csápté arcukat.

Katowice nagy idegenforgalomnak örvendhet, mert négy nyelven üdvözik az érkezőket és ami nekünk szívmelengető volt, magyarul is szólnak hozzánk.

Kivilágított sugárúton számulunk fel a Volga és néhány perc múlva ámulva szállunk ki egy világvárosi szállóba, a Hotel Katowice elé. Fényel melengedtek, nincs semmi visszataszító, sőt csábító az előtér. Udvarias kiszolgálás és gondos ellátás. Csomagjainkat a személyfelvonóban külön szállítják fel a hatodik emeletre, ahol egy összkomfortos szoba nyújt egy héten át kényelmet és pihenést.

A magyar szónak varázsa van, ha nem is értik. Első este vendéglátóink a szálló éttermében láttak bennünket vacsorára. Az asztalon a lengyel-magyar barátságot szimbolizáló nemzeti zászlók és a zenekar csaknem egy egész estét betöltő magyar táncdal-műsort adott. A fiatalok szolidan és kulturáltan táncol. Öltözékük modern, hajatuk rövid és hangoskodás nélkül szórakoznak.

Az utazás fáradalmainak a pihenésre csak úgy éjfél körül került sor és egy nagyon kellemes estének a hangulatával tértünk nyugovóra.

Másnap a bányavállalat vezetősége rövid fogadást adott részünkre a siemianowicei központi igazgatói irodájában. Ismertették velünk a szénbánya vállalat fontosabb mutatóit. E vállalat kb. 10 000 tonnát termel naponta, 5600 átlagkalóriás szenet, de van 7000 kalóriás szénük is. Szénük gazdaságos, mert éppen a bányásznap alkalmával helyeznek üzembe egy új bányát, amely külső formában nagyon hasonlít zobáki üzemünkhöz.

Megismerkedtünk a városal, amely közigazgatásilag több önálló városból áll, de

a határokat az utas nem tudja megállapítani, mert minden összeépült egy milliós világvárossá. Katowice, Chorzów, Bytom, Siemianowice ma együtt egy millió lakost számlál, és az itteni szénbányászat dolgozóit a teljes ipari dolgozók 11 százalékát teszik ki. Ez az ipari terület az ország legfontosabb része és meglátásunk szerint a legjobban megbecsült országrész is.

A kultúrpark

Egy kimerítő tájékoztató után néztük meg a Sziléziai Kultúrparkot. A park jórészt társadalmi munkában építeték fel egy moosaras táj megszüpítése és a városi dolgozók pihenetése érdekében. Vannak ott kávéházak, sétányok, szabadtéri színpadok, tavak és apró vízesések. Gazdag állatkertje nyújt kellemes szórakozást a gyerekeknek és óriási sportstadionja az itteni sportolók egyik fellegvára. A szobrok között előkelő helyet foglal el a bányász méltóságai tiszta komponálása.

A következő napot vendéglátóink részünkre pihenetők szánták. Katowicéól kb. 80 km-re a bányavállalat vásárolt az erdő kellős közepén egy telket, amelyre négy hónap alatt fából építettek olyan hétvégi pihenésre szolgáló létesítményeket, amelyek bizonyítják a lengyel bányászok megbecsülését ilyen területen is. Van itt szabadtéri étterem, s a budapesti vídamparkból átültetett számtalan szórakozást biztosító játékszer (hordó, kecske helyett rakétakilövő masina stb.).

S kedvünkért vadászatot rendeztek nagy komolyan: hajtókat öltöztettek be, puskat adtak nekünk, de közülünk csak egy vadász vette komolyan feladatát és puszkavégére akadott is egy nyúl. Kellemes fáradtságot éreztünk a friss erdő levegőjével tudunkban és igazán jólesett az üdülőben készült vacsora, a bizos. Ez az étel hasonló ízű, mint a székelykáposztánk és itt nem mulaszthatom el megjegyezni, hogy a lengyel ételek közül sok olyan van, amely hazai zamatot nyújt az embernek.

Bányásznap

Es eljött december 4-e, a lengyel bányászok ünnepe. Igazi városi ünnep! Az egész város közzönti a bányászokat. Minden üzletben a zöld-fekete zászló és az üdvözítő mondatok hívják fel a szemlélő figyelmét arra, hogy ma ünnep van: a bányászok ünnepelnek!

A szénbányák dolgozóit vállalatunként zenezővál vonulnak fel és díszes öltözködben imponáns képet nyújtának az utca népének. Egy-egy díszöltözetben lévő bányász kardot is visel, jelképeül annak, hogy a bányász szabad ember volt a bányászság idején is.

Az ünnepség a kultúrteremben zajlott le. Az elnökségben helyet foglalt a városi pártbizottság titkára bányász-díszöltözetben, a trószti igazgatója, a területi szakszervezet képviselője a vállalat szerveinek képviselői és kiváló bányászok, s a magyar küldöttség képviselője. A köszöntők és ünneplők között virágkosárral és virágcsokorral ott voltak a város intézményeinek és szerveinek valamennyi képviselői: rendőrség, egészségügy intézmények, patronált iskolák, ifjúsági szervezet, cserkészek stb.

A díszbéd egyszerű volt, semmi sallang, csak a többszörös köszöntők bizonyították, hogy a lengyel fekete-szén-bányászok nagy ünnepén veszünk részt.

Elmúltak hát az ünnep hivatalos aktusai és most vendéglátóink jóvoltából egy hosszabb utat tehetünk meg Krakówba. Ez az a város, amely a lengyel és magyar történelem sok közös hagyományát őrzí.

Sóbányában

De tartunk sorrendet! Reggel ellátogattunk Wieliczka-ba, ahol a 16. század óta a sóbányászai óriási fejlődésnek indult. Pl. 1564-ben a bányában már 1500 ember dolgozott 8 óras munkaidőben, napi két műszakban. Ma a bányának egy része múzeum, amely történelmi fejlődésében mutatja be a látogatónak a sóbányászok életét, de a legérdekesebbek azok a sófaragványok, amelyek a különböző kápolnában vannak elhelyezve és többnyire szenteket ábrázolnak.

Ilyen bányajárásnak egyébként azok az emberek veszik nagy hasznát, akik tüdő-, vagy szívvasztmában szenvednek, mert a bánya sós levegője gyógyírt nyújt ezeknek. Innen az út mindössze 13 km Krakówig. Ez itt a Visztula. S ismét rímek kavarganak bennem:

„Mikor siketítõn bögni kezd a grándt,
S úgy nyög a véres föld,
mintha gyomrát vágnák,
Robbanó, golyónak mikor fénje támad,
S véres vize kicsap a vén Visztulának!”

Gyóni Géza látta így a folyót és én most a békés csammogást nézem a Wawel-hegyről.

Majd idegenvezetõnk veszi „kezelésbe”. Iskolás gyerekeknek magyaráz, de mindig talál egy-egy kis kitérőt, hogy a látottak magyar vonatkozású részeit ecsetelje. Mintha örködnék ez a hegy a város és a környék felett. A királyi kastély és a got stílusú székesegyház történelmi idõkrõl regél. A székesegyház a lengyel királyok temetkezési helye. Itt találjuk Hedvig királynõ (Nagy Lajos leánya) és Báthory István király sírját is.

A királyi kastély gobelinjeinek értéke felbecsülhetetlen. A gobelineket még a német megszállás előtt Kanadába juttatták és a felszabadulás után nehezen kapták vissza azokat a szocialista Lengyelország.

Kultúrúszomjunk kielégítése után betérünk a középkorból származó városfalának a börtöncelláiból átalakított kávézóba, ahol magyaros kávéval is szolgálhatnak. Városnézésünk kellemes emlékével tértünk vissza késõ este Katowicéba.

Szõgesdrótok

„Arbeits macht frei!” Ez a tábortáblát felirata és a szõgesdrótok semmi kétséget nem hagynak afelõl, hogy

Van már jégpálya

A Dunántúli Naplóban még 1967 végén jelent meg egy kis levél, amelyben a lap egyik olvasója javasolta, hogy létesítsenek jégpályát Újmecekalján.

Oswiecim, a történelembõl ismert Auswitz előtt állunk. Radnóti sorai motozskálnak fejében:

„Oly korban éltem én e földön,
amikor az ember úgy elaljasult,
hogy önként, kéjjel õlt, nem csak parancsra,
s míg balhitekben hitt, s tajtékzott téveteget,
befonták életét vad kényszer-képzetek.”

A második világháború legnagyobb csataterét elõtt nyitnak nekünk ajtót. A hideg szél megcsapja a nyírfát és tisztelettel meghajlik velünk együtt a tábor hajdani lakóinak emléke elõtt.

A múzeum mindent bizonyít: a halálkambinát rettenetes emberirtásának elõkészítésétõl kezdve a végkielõdésig. Ezren és ezren égtek el itt, és az égett hús büze messze vitte az SS büneit és most két évtized múltával még mindig száll az emberi hamu, mementóként, az áldozati füst maradványaként.

Meg kell néznie minden arra utazónak Auswitzot és Birkenaut, hogy soha többé ne ismétlõdhessen meg történelmünk hasonló szegényfoltja.

Súlyos emlékekkel megrakodva értünk oda az új bánya, a Rozália-akna avatási ünnepségeire. A bányaipari miniszter maga adta át a bányát azzal a kívánsággal, hogy a vállalat vezetése termeljen olcsó, jó minõségû feketeszenet és biztos abban, hogy a beinvesztált milliõk hamarosan megférülnek. Örülünk, hogy a lengyel szénbányászat ilyen nyilvános megbecsüléssel örvend.

Es elérkezett katowicel tartozkodásunk utolsó napja, de kora reggel még megtettünk egy 200 km-es utat Zakopaneba, ahol megnéztük a sí-sáncot, drótkötélpályán feljutottunk a lengyel Tátra legmagasabb csúcsára, a Kasprovy Wierch-re. Felejthetetlen élmény volt: fenn hegyi napsütés és lenn a felhõk, mint hatalmas tenger hullámoznak, körülnyaldosva egy-egy hegycsúcsot, mint valami szigetet. Megcsodáltuk a görál-népviseletet és talán az Európában egyedülálló zakopanei építkezési stílust.

Búcsú barátinktól

200 km-t vissza Katowicéba és este az igazgató lakásán egy szíves búcsú.

Megerõsítettük korábbi kapcsolatunkat, amelyek a kölcsönös mûszaki tapasztalat-cserére, a bányásznap delegációra vonatkoznak, de egyéb kapcsolatok körvonalai is kibontakozhatnak az elkövetkezõ tárgyalásaink során.

Köszönettel tartozunk a kedves meghívásért, a nagy szerûen összeállított programért, a lengyel nép barátságáért és csak megismételhetjük a búcsú pillanatában tett ígértünk: hasonló jót õhajtunk nyújtani Magyarországon.

Viszontlátásra!
Bachman Mátyás igazgatóhelyettes

Budapestben, 1919. január 7-én jelent meg „AZ IFJÚ PROLETÁR” című kommunista lap. Az évforduló alkalmából bemutatjuk olvasóinknak a lap első számának fejlécét és kioldóval az Ifjú Proletárból néhány hírt. (Elnézését kérünk a túlzott kicsinyítésért, ami miatt nem olvasható jól a szöveg, nyomdatéchnikaiailag azonban nem tudtuk másképpen megoldani. Célunk csupán az volt, hogy emlékeztetőül bemutassuk az Ifjú Proletár első számának lapfejtét.)

Ünnepi KISZ-gyűlés

A KISZ megalakulásának 50. évfordulója tiszteletére Komlón a „Juhász Gyula” Klubban tartotta meg ünnepi gyűlést. Béta-bányai üzem KISZ-szervezete, 1968. december 21-én, szombaton délután 4 óral kezdettel.

Az elnökségben a KISZ-vezetőkön kívül helyet foglaltak az üzem és a pártvezetőség képviselői, valamint szocialista brigádtagok. Az ünnepi beszámoló Papp István, az alapszervezet agit prop. titkára tartotta. A beszámoló után Szűcs István, a bétaüzem MSZMP csúcsvezetője nevében szalagot kötött a KISZ zászlóra. Fülöp Attila KISZ-titkár értékelte az aktív munkáját és jutalmakat, emléklapokat adott át a jól dolgozóknak. Legjobbának értékelte Horváth Ágnes, Agócs Attila és Kollár

László munkáját. Molnár Sándornak átnyújtotta a KISZ Központi Bizottságának dicsőítő oklevelét, és köszönetét fejezte ki Vladár Ferenc elvtársnak, az üzem MSZBT titkárnak, aki igen sok támogatást ad a fiataloknak. A taggyűlés szép befejezése volt a komlói Bányász Színpad bemutatója, amely a KISZ 50 éves történetéből dokumentumok alapján összeállított életrajzokat mutatott be, Kilián György életéről. A taggyűlés után került sor a KISZ 50 éves történelmi anyagából készült kiállítás megnyitására. Majd vidám hangulatú táncos klubest vette kezdetét, melyen részt vettek a Kun Béla és a Steinmetz Miklós középiskola kislestái is.

Szekuláné

Buzsáki Imre nevét vették fel

A Kommunista Ifjúsági Munkások Magyarországi Szövetsége megalakulásának ötvenedik évfordulója alkalmából 1968. december 20-án, délután fél 3 órai kezdettel ünnepi KISZ-taggyűlést tartottak a Mecseki Szénbányák újhegyi üzemében. A taggyűlés során az üzem pártbizottsága zászlót adományozott a fiataloknak, akik az alkalommal felvették a mártírhalt Buzsáki Imre nevét. A névváton jelen volt özvegy Buzsáki Imréné is. A KISZ-alapszervezet nevében Bótor László csúcsbíró mondatot beszélt és tett ünnepélyes fogadalmat.

Az igazgatási munka társadalmi alátámasztása

1968. december 30-án ülést tartott Pécs város I. kerületi tanácsának végrehajtó bizottsága. Benze József vb-elnök a v. b. által kiadott utasításokról, döntésekről, valamint a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról adott jelentést, majd az igazgatási munka társadalmi alátámasztásáról szóló jelentést vitatta meg a v. b. ülésén. Az erről szóló jelentést Poszgay József, a v. b. titkára terjesztette elő. Jelentésében aláhúzta az állandó bizottságok fontos szerepét az igazgatási munka segítésében. Meltatta a lakóbizottságok jó

munkáját, majd az igazgatási és lakásgazdálkodási állandó bizottságok konkrét tevékenységét vázolta. A gyermek- és ifjúságvédelmi csoportról is elismerően szólt, az ipari és kereskedelmi csoportot segítő állandó bizottság jó munkáját is elemezte. A mezőgazdaság, valamint az egészségügy fejlesztésében is jó eredmények vannak. A vita után hozott határozat megállapította, hogy a szakigazgatási munka társadalmi alátámasztása vonalán a szakigazgatási szerveknél — az építési és közlekedési csoport kivételével — kedvezően javult a helyzet.

Újévi nyilatkozatok (2)

„Gazdasági eredményeink láttán bizakodás uralkodik dolgozóink körében”

1968-ban 3 százalékos bérfejlesztés 1967-hez viszonyítva — Ebben az évben 10 forintra kell csökkenteni a szén tonnánkénti önköltségét

Interjú Pozsgay Károly igazgatóhelyettes főmérnökkel

Az 1968-as évvel nemcsak a második ötéves terv utolsó előtti esztendőjét hagyjuk magunk mögött, hanem az új gazdaságirányítási rendszer első tizenkét hónapját is. Ez pedig gazdasági és politikai szempontból igen jelentős, hiszen az ország lakossága — s ezen belül a mecseki szénmedence dolgozói különösen — nagy figyelemmel várta, hogyan zárul a gazdasági reform első esztendője. Bár pontos számok még nem állnak rendelkezésünkre sem helyi, sem országos viszonylatban, az bizonyos, hogy mindenki kellemesen csalódott, senkit nem ért károsodás. Erről beszélgettünk vállalatunk főmérnökével, Pozsgay Károly elvtársal is.

— Főmérnök elvtárs hogyan látja a vállalat tevékenységét 1968-ban?

— Bár a vállalati mérleg, amely véglegesen és egyértelműen tükrözné gazdasági tevékenységünket, még nem készült el, máris igen sok hasznos tapasztalat birtokába jutottunk. Ezek közül legfontosabb az, hogy vállalatunk kollektívja nemcsak a programban kitűzött feladatokat valósította meg, hanem azt túl is teljesítette a célkitűzéseinknek megfelelően.

— Emlékszem, az első nyedveki termelési tanácskozásokon több műszaki és fizikai dolgozó aggodalmasan beszélt a jövőről. Attól tartottak, hogy az új gazdaságirányítási rendszer bevezetésével csökken majd a vállalat önállósága, termelése. Mi erről a főmérnök elvtárs véleménye?

— Valóban voltak ilyen megnyilatkozások az év elején. Ez azonban egyszerű emberi dolog: általában minden újról bizonyos mértékig tartani szoktunk. Aggodalmunk azonban felesleges volt, s ezt ma már mindenki belátja. Hogy év közben voltak nehézségeink? Minden évben vannak, de ezek csak átmenetiek. A munka végzése közben jöhetnek objektív és szubjektív problémák. A tapasztalatlanok is sok bizonytalanságot okoztak, de ezek mégsem zavarták a vállalat egészének munkáját. S a lényeg ez. Volt nekünk 1967-ben tüzünk Zóbak-aknáknál, vízbetörésünk Széchenyiknáknál — amelyeknek következményei még 1968-ban is erősen hatottak — mégis itt vagyunk, dolgozunk jobban, mint eddig bármelyik évben, s gazdasági eredményeink olyanok, amelyekre méltán lehetünk büszkéek.

— Ez az eredményesség megmutatkozott a bérgazdálkodásban is?

— Természetesen. A múlt évi feladataink között jelentős helyet foglalt el a gazdaságpolitikai célok ismertetése, a munkás kollektívák aktivitásának fokozása, az anyagi javak hatékony termelésének elősegítése és az elosztás szocialista elvének érvényesítése. Az új irányítási rendszer bevezetésével vállalatunknál is megváltoztak az anyagi érdekeltségi formák, szélesedett az erkölcsi ösztönzők alkalmazása is, amelyben az eddiginél nagyobb hatással rendelkeznek üzemi szerveink. Jelentős eredményeket értünk el a tervszerű bérfejlesztés, a helyes bérarányok kialakításában. Az eddig megvalósított bértügyi intézkedések megfelelnek a kollektív szerződésben, illetve a bérszabályzatban lerögzített elveknek. Így került sor az 1968. évi 31 600 forint/fő/év vállalati bázisbérsvonal — amely 2 százalékkal magasabb az 1967 évinél — további 1 százalékos emelésére.

A vállalati szervek egységes állásfoglalásának megfelelően — 1967-hez viszonyítva — műszakonként négy forintra emeltük a szakmában dolgozók irányműszakbértét és 2,50 forintra a prémium nagyságát, rendeztük az urasági vajárok bérét és az állásidők elszámolási alapját. Jelentőségénél fogva ki szeretném emelni a július elsejével végrehajtott időbéres kiszolgálói bérrendezést. Ennek során végrehajtottuk a munkások személyi besorolását. A szakmunkások átlagosan, személynként és egy műszakra vonatkoztatva 2,59 forintos, az egyéb betanított és segédmunkások pedig 2,07 forintos alapbéremelésben részesültek. A bérrendezés nyomán a második félévben több mint három millió forintot fizettünk ki pluszként.

— A múlt év nyarán egy napig a Dunai Vasmű vendége voltam. Az ottani vezetők elmondták, hogy általában szágiban elégedettek a mecseki szén minőségével, viszont kifogásolták, hogy ez a minőségi színvonal nem egyenletes. Gyakran igen nagy eltérések mutatkoznak a hamutartalomban. Mi ennek az oka?

— A Dunai Vasművel igen jó a kapcsolatunk. A minőségre vonatkozó észrevételeket azonnal közlik velünk, s nem egy esetben közösen próbálunk kiutat keresni. Az tény, hogy a múlt évben nem mindig sikerült olyan szenetet küldeni, amilyent igényelték. Ez többnyire a nagyobb fejtések elmeledülésének, az öreg leműveléseknek, vagy a napszinti telepek nem szelektív leművelésének volt tulajdonítható. A nyersszén palatartalma a pécsi mosóüzem munkáját nem hátráltatta, csupán a fajlagos árbevétel befolyásolta. Annál nagyobb mértékben okozott átmeneti üzemzavarokat a nyersszén magas por- és nedvességtartalma. A magas nedvességtartalom bunkerberagadás eredményez, a magas portartalom meg az iszaptalanítás hatásfokát rontja, aminek következtében megnő a szuszpenzió viszkozitása, csökken az elválásfási élesség és ez minden esetben károsan befolyásolja az előállított kokszzszen minőségét. Mi természetesen mindent megtettünk a hibák kijavítása érdekében, hiszen ezt a gazdaságosság is megkövetelte tőlünk, de bányászaink is megértették — különösen a szocialista munkabrigádok tagjai —, hogy a mennyiség mellett legfontosabb a minőség. Hogy az előre nem látható akadályok ellenére mégis eredményes volt a munkánk a minőség vonatkozásában is, azt — a műszaki intézkedéseken túlmenően — elsősorban magunknak a dolgozóknak köszönhetjük,

akik felajánlásaikban nagy helyet szenteltek a minőségi munkának. Itt még el kívánom mondani, hogy ebben az évben, tehát 1968-ban minden eddiginél nagyobb gondot kívánunk fordítani a minőségre. Sor fog kerülni arra, hogy egyes fejtéseket átmenetileg leállítsunk, másokat meg fokozottabban hasznosítsunk — éppen a minőségi követelményeknek megfelelően.

— Megkérem a főmérnök elvtársat, szíveskedjék tájékoztatni a lap olvasóit arról, hogy a vállalat vezetősége milyen intézkedéseket tett az 1969-es évvel kapcsolatban, végeztek-e nagyobb arányú piackutatást, ismereteseke már a nagyobb fogyasztók ez évi igényei?

— Az ideai várható igények felméréseivel már a múlt év májusa óta foglalkoztunk. Ennek a korai felmérésnek hármas célja volt. Először: tudnunk kellett, hogy a várható igények mennyire fedezik a tervezett termelésünket. Másodszor: időben kívántunk tudomást szerezni arról, hogy mely fogyasztók, milyen mértékben térnek át a szénhidrogénre. Harmadszor: meg kell állapítanunk, hogy mindezek birtokában mennyire szükséges a piacunkat bővíteni. A felmérés azt mutatta, hogy a szénhidrogénre való áttérés mintegy 20—25 ezer tonnás veszteséget okoz nekünk, viszont sikerült új fogyasztókat szerezni, akik éves szinten mintegy 40 ezer tonna szénre tartanak igényt. A mérleg tehát kedvező képet mutat. Az idei tervben szereplő több mint négy millió tonna szén minden grammjára van igény. Sőt. Még 170—180 ezer tonnával több szenet is el tudnánk adni.

— Milyen lesz a korszerűsítés, a műszaki fejlesztés mértéke ebben az évben?

— Az idei év termelési volumene lényeges eltérést nem mutat a múlt évihez képest, azonban a feladatokat jóval nagyobb termelékenység mellett kell elvégezni, ami további erőfeszítéseket kíván a műszaki fejlesztésben. Így például az angol Gallick cégtől megvásároltuk egy száz méter hosszú önjáró biztosítót, amelyet Szabolcsbányán építtünk be. A berendezést kiegészítjük kaparóval és jövesztőgéppel, így a komplex fejtés-gépesítés első kísérletei ebben az évben megindulnak. A jövesztőmunka megkönnyítésére és a termelékenység növelésére megrendeltünk 125 darab Böhrler A-7 típusú fejtőkalapácsot. A gépi jövesztést még egy lengyel gyártmányú marótárcsás gép és egy ugyancsak lengyel gyártmányú szengyalu is előbbrevizsi. A vágatviszarablás megkönnyítésére és gyorsítására új típusú rablóberendezést készítettünk. A fenntartásoknál nagy szerepet játszik majd a közetcsavarozás és a TH-ívek kezelése. Az egyedi acélbiztosítású frontoknál fokozatosan áttérünk a jelenlegi mechanikus támfeszítésről a hidraulikus megoldásra. Ez nemcsak a termelékenységet növeli majd, de hatással lesz a biztonságra is. Ugyancsak ilyen szempontok alapján szerzünk be Tatabányáról hidraulikus ékbeverőket és kaparó előtöltő berendezéseket. Az eddig elmondott és a még folyamatban lévő műszaki fejlesztési tervek megvalósításával elsősorban biztonságosabbá kívánjuk tenni a munkát, másodsorban termelékenyebbé, hiszen az önköltségben ebben az évben jobban szeretnénk produkálni. E vonatkozásban a terv azt írja

elő, hogy a szén tonnánkénti önköltségét ebben az évben — a múlt évihez viszonyítva — 10 forintra kell csökkenteni. A tonnánkénti szénárbevétel viszont három forintra lenne magasabb az 1968. évinél. Ezek együttesen azt eredményezik majd, hogy az ideai széntermelési nyereség — 1968-hoz képest — 32 millió forintra növekszik. A vállalati eredményt kerekén 24 millió forintra kívánjuk növelni.

— Még csak egy kérdés. Ön, mint a vállalat főmérnöke, mit vár ebben az évben a Mecseki Szénbányák dolgozóitól?

— Dolgozóink körében bizakodás uralkodik a jövőt illetően, s ennek reális alapja van. Sikerült elkerülni a termelés visszafejlesztését, sőt, a Dunai Vasmű bővítése — távlatokban — többlettermelési igényt a mecseki szénmedence minőségi szeneiből. A hangulat minden vonatkozásban optimista, s egyöntetű a vélemény, hogy az új gazdaságirányítási rendszer első éve jól sikerült. En az szeretném, ha ez a jó hangulat, ez a bizakodó kedv, ami az óvet jellemezte, megmaradna az új évben is. Mi a magunk részéről mindent megteszünk, hogy bányászaink ebben az évben is megtalálják anyagi és erkölcsi számításukat az üzemenél, de ehhez a mi akaratunk sem elégséges. Közös összefogásra van szükség. A műszaki állományban lévő dolgozóktól azt kérem, hogy mint eddig is, ezután is tegyenek meg mindent, tudásuk legjavát adva munkáldojanuk saját területükön, képességeik szerint járuljanak hozzá az üzemek műszaki színvonalának növeléséhez. A szénfalon dolgozóktól meg azt, hogy szavazzanak ismét bizalmat a vezetőknek: a feladatokat jól, gyorsan hajtsák végre, pontosan és lelkiismeretesen tartsák be a biztonsági előírásokat, a technológiai utasításokat, javaslatokkal segítsék elő az egész vállalat tevékenységét. Ebben az évben továbbra is számítunk legjobb segítőtársainkra, a szocialista munkabrigádokra. Legyenek most is élharcosai a termelésnek, törekedjenek minél jobb eredmények elérésére, s, hogy ezeknek a kérésnek eleget tehessenek, ezúton kívánok a Mecseki Szénbányák minden dolgozójának, hozzátartozójának erőt, egészséget, békét, boldog új esztendőt! — fejezte be kérésére adott nyilatkozatát Pozsgay Károly főmérnök, igazgatóhelyettes.

Császár Zoltán

Emlékezzünk 19-re!

A Rottenbiller utcai Általános Iskola úttörői nagy érdeklődéssel hallgatják Palesch Antal 1919-es veterán élménybeszámolóját

A két magyar proletárforrádalom katonái: Horváth Mihály 1919-es veterán pilóta, a Zrínyi Miklós Katonai Akadémia repülőtisztjei között

Ünnepi gyűlés a Gagarin brigádnál

Az óév utolsó munkanapján ünnepi brigádyűlést tartott Kossuth-bánya egyik legrégebb szocialista brigádjá, a Gagarin nevet viselő aranykoszorús integraszerelő kollektíva. Nemesi Árpád brigádvezető értékelte röviden az elmúlt esztendőben végzett munkát. Megállapította, hogy a brigád gyakorlati tevékenységével — a modern elektromos vasútbiztosító berendezés karbantartásával, bővítésével, az üzem különböző elektromos és elektronikus berendezéseinek javításával, a teremés térfangosításokkal — maradéktalanul teljesítette feladatait és elismerést szerzett. Társadalmi munkájuk és politikai tevékenységük ugyan csak számottevő volt. A beszámoló után Cziráki József, a Bányagép Üzem pártalapszervezetének titkára köszön-

totta a kollektívát és felolvasta a megyei pártbizottságnak a brigádhoz intézett levelét, amely így hangzott:

„Kedves Elvtársak!

A Kommunista Magyarországi Pártja megalakulásának 50. évfordulója tiszteletére a Puskin Művelődési Házban rendezett ünnepi pártbizottsági ülés előkészítésében és lebonyolításában való közreműködésükért az MSZMP Baranya megyei Bizottsága nevében köszönetünket fejezzük ki.

További munkájukhoz sok sikert kívánunk!

Elvtársi üdvözléssel:

Rapai Gyula
első titkár”

Ezután kötetlen beszélgetés kezdődött a brigád munkájáról, további céljairól

Bányavillamosági szakmérnökképzés

A NIM ez úton közli az érdekeltekkel, hogy a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem bányavillamosági szakmérnök képzésre további jelentkezéseket még elfogad. Jelentkezni lehet a Mecseki Szénbányák személyzeti osztályán 1969. január 20-ig.

Vállalatunk 102,0 százalékra teljesítette éves széntermelési szakmai tervét

(Folytatás az 1. oldalról.)

Ez üzemi bontásban:

Pécsbánya	1950 t/nap
Szabolcsbánya	2750 t/nap
Vasasbánya	1950 t/nap
Kossuth-bánya	4159 t/nap
Béta-akna	1953 t/nap
Zóbak-akna	2300 t/nap
Szászvár	470 t/nap
Tanbánya	80 t/nap
Vállalat összesen:	15 612 t/nap

A termelési osztálytól megkaptuk a hamuelőirányzatot

is. Ebben az esztendőben a vállalat 36,7%-os hamutartalmú szenet ad az országnak. A terv szerint Szászvár (32,5) és Zóbak-akna (34,0) szene lesz a legjobb. A minőségi követelmények a többi üzemnél is javulást kívánnak. Például: a szabolcsbányai 40%-os hamutartalmú szén helyett 1969-ben 38,5 százalékos szenet termelnek. Szabolcsbánya vonatkozásában az éves program két negyedben módosul, Januártól

március végéig 38,5%-os az előírászat, míg a második és a harmadik negyedben 39%-a követelmény.

Az üzemek hamuelőirányzata 1969-re:

Pécsbánya	36,0%
Szabolcsbánya	38,5%
Vasasbánya	37,0%
Kossuth-bánya	36,5%
Béta-akna	39,5%
Zóbak-akna	34,0%
Szászvár	32,5%
Tanbánya	39,0%

Szodalom művészet

Magánlevél januárban

Drága Barátom,
Elvtársam, Imre!

Nem tudom, érdekelt-e, hogy Pécsen kemény tél van, Komlón a hét dombon tündöklő fehéren szikrázik a hó és hogy az autóbusszvezetők szídják a telet. Nem tudom, de megírom, mert eszembe jutottál.

Felétek ott Battonya, Mezőhegyes, Tótkomlós környékén is hó van bizonyára. A vetések minden bizonnyal jól átteleltek, csak abban nem vagyok biztos, hogy a te kedélyállapotod is csorbítatlanul átveszeli ezt az évszakot. Soha-se lehettem benne biztos, akkor se, amikor a hatodik elemiben összedugtuk a fejünket ilyenkor télen, spekulálva, hogy mit vegyünk a tantó ér születésnapjára, vagyis január 8-ra.

Te mindig morcos voltál, hogy minek az az ajándék, van annak a tanítónak épp elég fizetése, földje van, háza van, kukoricát kap a nagybirtoktól meg tejet, minden veggel két liter ingyen.

Morcos voltál akkor is, amikor a bátyádat az egyház papja iskolába küldte, mondván, hogy jöjjél gyerek és vallásos, te meg persze okosabb voltál, jobb tanuló voltál, de nem voltál vallásos. Mintha csak nem egy anya szült volna benneteket. Mindig bányamérnök szerettél volna lenni. Nem lettél az. Napszámoss lettél a mezőhegyesi nagy birtokon amelyet még II. József — egyesek szerint Mária Terézia királynénk — alapított hogy ugyanott később írrok lettél, azt annak köszönhetted, hogy elvégeztél a 4 polgári iskolai osztályt. Aki elvégezte, az már félig úrnak számított a gazdaságban, az íródába mehetett, fehér papírvokkal és feketelelkű miniszteri tanácsosokkal dírkózní. De ott is csak komenciós

bérlt kaptál. Szalonnát, dinnyeföldet, krumplicsöveget, túzelőt, negyedévkor meg egy kis pénzt. De csak tényleg kicsikét. Fülléket. Pedig te bányamérnök szerettél volna lenni mindenáron.

Bátyád pap lett, te meg gazdasági írrok maradtál. És 1945-ben elmentél bányásznak. Töborzott bányász lettél. Ugy gondoltad, hogy majd most! Majd most megvalósíthatod álmaidat. Majd a bányából elmehetsz az egyetemre. Elvégeztél a bányaipari technikumot is rögtön, az első között, amikor ezt az iskolafaját létrehozták. Agglegény módra éltél, hogy tanulhass.

Aztán 1956-ban ellőtték a bal lábadat, megbénult a bal karod, mert védted a bányát. Meg is halhattál volna. Te, a gazdasági napszámossból és írrokából lett bányász technikus csavartad ki a puskát a gazdaság támadó csavargók kezéből. Nem is egynek a kezéből. De beléd löttek.

Most megint írrok vagy az állami gazdaságban, azt csinálod amit 1948-ban, 49-ben, 50-ben csináltál.

Eszembe jutottál Imrém, édes jó elvtársam, barátom, oskolatársam, most, hogy ránéztem a naptárra; s mintha érezném homlokod melegét most is, ahogy az én homlokomnak nyomod a tied, január elején, tanakodván a tantó úr megajándékozása fölött. En meg látod, aki mozdonyvezető akartam lenni, most újságot csinálók, verseket is közölnek tőlem olykor a lapok, kitanultam az állam- és jogtudományokat is, — most a bányászoknál írok. Az ő újságjukat csinálom — s ha nem haragszol meg érte, közlöm benne ezt a levelet is amit neked írtam.

Levéltitok-sértésért nehogy porbe fogjál tehát; ez jene

egy érdekes pör lenne, mert ilyenről még nem hallottam. Olyanról már hallottam, hogy egy személy által egy másik személyhez írt levelet felbontott egy harmadik, de olyanról még nem, hogy az bontotta föl aki megírta!

Nem is tudom hirtelen, miképpen minősítené ezt a törvényt. Levéltitok-sértésnek? Bűntudás. Közlöm én az újságban Imrém, hogy lássák: ilyen emberek is vannak mint te. Mert te olyan ember vagy, aki példaképem ma is. Olyan, aki tud küzdeni az élete céljait. Aki tudott küzdeni azok ellen, akik rátámadtak az országra amikor ez az ország a becsületes emberek becsületes céljait akarta megvalósítani. Az ilyenek most is rátámadnának, ha lehetne. De már nem lehet. Akkor, 56-ban lehetett. Most már végképp nem lehet. Soha többé nem lehet.

Hogy vagy Imre?! Jól vagy? Könyveled a búzatermést?

Nyilvántartod a szántóföldeket? Kimutatást írsz-e még úgy tréfásan a kukoricásban elcsattant csókokról? Emlékszel? Külön rubrikába vezetük: hány csók csattant kukoricakapáláskor, hány csattant el töréskor és mennyit produkáltak behordáskor. Akkor még — de csakis ebben a témakörben — vidám is tudtál lenni. Máskülönbem nem. Máskülönbem mindig morcos voltál.

Írjál Öreg! Írjál! Írd meg, hogy január 8-án ki köszöntötte fel a tantó urat, Benkó tanító urat még rajtad kívül! És boldog új évet Imrém! Boldog új évet kívánok!

"Károly"
(Gyevi Károly, aktív padtárs voltál a hatodik elemiben!)

Hat év után

Hat év után most újra együtt hat év után még nem feleltük hogy mit jelent az: együtt lenni. Közös célokért együtt menni új csillag ragyog már felettünk új célért megyünk újra együtt újra megyünk új akarással együtt a világifűszággal.

Jövünk a Föld minden tájáról közel vagyunk bár hazánk távol de egy a szívünk egy a cél is száz akadály? mi jövünk mégis eskünk köt mit Londonban tettünk világbarátságot teremtünk barátságot veled és mással a nagyvilág ifjúságával.

Harcolunk a háborúk ellen elszántan megyünk emelt fejjel a békéért szól dalunk s táncunk a szépre és a jóra vagyunk kezünk nyújtjuk a szenvedőknek mi járunk ott hol élet ébred és megyünk mind-mind közfogással a nagyvilág ifjúságával.

Vida József

Andor Mária:

Mának és holnapnak

Nekünk már a mának kellett születnünk
A mának és a holnapnak
Acélbőrös, szárnyas embereknek
Bírni a hőt,
Átalakulni szívnek és tüdőnek
Megélni ritka levegőben
Látni a valót!

A fül már nem szükséges...
A szem szomjas...
És ujjaink hegyén az apró
Tapintósejteket!

Már nem lehet, hogy belenyugodjunk
Hogy vannak
Arannyal beszótt
Gombostűfejek felettünk.

Ház és gémeskút. Erdy Győző tustája

KÉRI TAMÁS:

SUNYÓ

Aztán a felesége is megjelent az ajtóban.
De hol az övé?
— Elhagyta az országot. A házmesterrel...
Éz megdöbbenette.
Nem üzent semmit? — kérdezte remegő hangon.
Megtudta még, hogy a vilamoskalauzék beköltöztek az elhagyott lakásba, de szívesen biztosítanak neki is helyet. Amíg nem kell visszamenni a börtönbe.
Késő éjjel ért a Rózsa utca egyik házában kapuja elé.
Minden tektória nélkül lenyomta a kilincset, majd csodálkozva csöngött. A zárban kulcs csikordult.
— Mi az akar? — kérdezte egy borízú házmester.
— Mi az, maga itthon van? Akkor talán Némethné sem ment el külföldre. Tudja, a második emeletről.
— Ó nem, csak az ura ment el a feleséggel, hogy a nyavalya törje ki ott, ahol van!
— Magával érzek, de kapupénzem nincs.

Némethné igazi nevén Tündi volt, Sunyó gyermekkorai havernője, Sunyó gyermekkorai haverjának, Öcsinek a felesége. Je-nleg származóvesy. Palacsintát süött egy nagy serpenyben, kőnyelvel áztatva, ami a szívre és a...

— Mi az, nem tudsz aludni? — nézett rá Sunyó.
Tündi kinézett a könnyei közül, élénk sikkantott, és

Sunyó széles mellére vetette magát. Ott ráta a sírás, csak akkor érzett némi elégtételt, amikor meghallotta, hogy Sunyó is egyedül maradt.

— Ha felébredek — panaszkolta még mindig hüppögve —, átnyúlok a szomszéd ágyba, hogy megismergassam a... pár pillanatig kereste a megfelelő kifejezést, majd elnevette magát. — De neked ágyad sincs ezek szerint.

Sunyó felemelte az ujját: — Tisztázzuk, hogy miért nyúlsz át a szomszéd ágyba, ha felébredek. Ez elvi kérdés.

— Majd meglátod!... — ütötte el a dolgot Tündi. — Eszel palacsintát?

— Vacsora után! — egyezett bele Sunyó, és nekiállt vízcsapot javítani.

— Mondd, honnan tudtad, hogy Öcsi itthagyt? Már beszéllek?

— Hát a házmester mindenesetre tud róla.

— Még szép!

— Csak sokat iszik!

— Kicsoda?

— A házmester.

Hajnali felé Tündi felsóhajtott:

— Istennem, soha nem udvaroltál nekem, és most mégis itt fekszel mellettem az ágyban.

— Öcsi sokáig udvarolt neked?

— Másfél évig.

— Nem tesz semmit, tőlem megeheti a fene.

— Nodé kérlek, ez a hang, mégiscsak a barátomról van szó...

— Sunyó! Mi lesz veled? — Tündi halkan sírdogált.

— Ha akarod, küldhetsz virágot a börtönbe.

— Jelentkezni akarsz? Önként?

Sunyó széttárta a kezét, de ez a sötétben nem látszott.

— Tudod, az a helyzet, hogy előbb-utóbb elfognak.

Tündi felkényőkölt az ágyban.

— Ha megvárod! — mondta mélyértelműen.

— Aha! Te arra célsz, hogy ne várjam meg, míg elfognak. Ahogy gondold. De hogy gondold?

Tündi Sunyó mellére könyökölt. Sunyó nevetni kezdett. Mi már tudjuk, hogy csiklandós volt.

— A feleséged kilógott. És az én férjem is.

— Biztos vagy ebben? Nem! Ez nem lehet igaz!

— És rajtuk kívül kiment még sok ezer ember. Érted már mire gondolok?

— Már kezdem érteni. Hogy a rendőrök is kimentek... A! Anyian maradtak, hogy engem elfogjanak.

— Hülye vagy, vagy csak tettetted magad?

— Ha férfi lennél, megmutatnám neked. Már nem is viccelhet az ember? Mire gondolsz?

Tündi görcsösen megszorította Sunyó karját.

— Ki kell mennünk.

— Nem tudod visszatartani? Jól van, csak megkeresem a papucsomat.

— Ne hülyülj, kérlek ne hülyülj! Amerikába, Svájcba vagy legalább Bécsbe. Most mindenki ezt teszi.

— Illegálisan. Tudod mennyi jár ezért?

— Hol élsz te? Nyitva vannak a határok. Az megy ki, aki akar.

— Ez persze megkönnyíti a dolgot. De mit csinálunk, ha már kint vagyunk. Tudsz te németül? Nem. Tudok én dolgozni? Igen. De azt itthon is lehet.

— Nyugaton könnyű meggazdagodni. Ott mindenkinek autója van. Öcsi itthagya a személyi igazolványát. Még a munkakönyvét is. Kimehetnének, mint férj és feleség...

— És akkor két autónk lehetne... — mondta Sunyó elgondolkozva.

— Ismered a járást?

A teherautón erősen fűjt a szél. Már egymás hegyén-hátán ültek, de ahányszor intgetett valaki a sötétből, a sofőr mindig megállt. Vannak még hazafiak! Meg aztán azt sem akarta, hogy szétlőjék a kocsi.

Tündi és Sunyó egy benzines kannán ültek, amely minden zökkenőnél élesen kattan, egyes útszakaszokon úgy szólt, mint egy géppuska. Az utasok ilyenkor reflexszerűen lehúzták a fejüket. Később annyira megszokták a hangot, hogy nyugodtan ültek akkor is, amikor egy kisszra belelőtt a kezébe. Ordítóására azonban mégis riadalom támadt. Mindenki orvost reklamált, de senki sem akart lejönni, hogy kórházba kísérje a gye-

reket. Kegyetlenek az emberek. Végül is anya volt kénytelen velemenni...

Aztán megérkeztek a határ-állomásra. Éjjel tizenkét óra volt. A kirándulók ásitóztak, a szél fűjt, a sofőr összezsézte a benzinköltséget... Volt aki több száz forintot adott.

— Felment a benzin ára! — bölogatott Sunyó, és egy majdnem teli kannna benzinnel lepte meg a sofőrt...

A határ túlsó oldalán Amerika várta őket. Ahogy beértek a lágérba, lerángatták cipőjüket, és szinte ráestek a príccsre; valamiben elbotlottak a sötétben. A régebbi vendégek már aludtak, így nem érezték a fertelmes szagot.

— Feküdj ide belülré, ne hogy félreértés legyen... — utasította Tündi Sunyó.

Majd félálomban hozzátette: — és ha ki kell mennünk, csak szóljál!

Tündi ráta a zokogás, de nem szólt.

Igy aztán nem kellett ki-menniük.

Sunyó kipihenten ébredt. A sapkájához nyúlt, hogy elővegye a körömrészelőt, amikor végre eszébe jutott, hogy hol van. Felült, körülnézett. Pár pillanatig érdeklődve nézte a verekedést, majd hirtelen felugrott, jobbra üttött, balra üttött és kiszabadította Csicsót.

Hányszor mondtam már neked, hogy ha többen ütnek, húzódj a falhoz!

Csicsó csak tátogott. Egy részt a meglepetéstől, másrészt az ütéstől, amit a torkára kapott.

— Honnan ismerem ezt a

pofont? — hallatszott félhangosan a földről.

— Ni, a fönök úr! Tud már bálni a géppisztollyal? Milyen szépen összejöttünk! Az exgéppisztolyos felállt, gyűlölettel nézett Sunyóra, majd torkaszakadtából kiabálni kezdett:

— Ávós!... Ávós!... — ujjával bökdöste Sunyó mellét. Géppisztoly hiányában.

Ezt kár volt tennie. Valakitől ismét kapott egy pofont, és elsötétedett előtte a szabad világ. A valaki is Sunyó volt. Már fájt a tenyere, de ilyenkor muszáj következetesnek lenni. Ezért felpofozta a következő idegent is, aki nekiugrott. Aztán már nem is fájt a tenyere. Szanaszájjal feküdtek az áldozatok.

Csicsó kihalasztotta az időt, amíg készülődött a váltás.

— Hülyék vagytok! — ordította. Pontosabban előtte is ezt ordította, de akkor nem figyelték rá.

Most sem.

— Ez úgy ávós, mint én!

Erre már mégis felfigyeltek és ötven-hatan rávetették magukat Csicsóra. Ha egyszer ő is ávós...

De Csicsó kezdett bejelönni.

— Hagyjátok abba! — sikított Tündi. — Hát nem vagytok magyarok?

De nem hagyták abba. Pedig magyarok voltak.

— Mi történik itt? — kérdezte egy parancsoló hang. — zokogott hang az át...

szülő pirosképű ember volt, a lágér egyik vezetője.

(Folytatása következik)

Válaszolnak az illetékesek

Peremkerület-e az első kerület?

című interjúkra

„Peremkerület-e az I. kerület?” című, a lap ez év december 3-1 számában közreadott cikk telefon vonatkozású részére az alábbiakban tájékoztatom a t. Szerkesztőséget.

Szabolcsfalu postaszervekkel rendelkező része Pécs városának. Azért írtam többes számban a postaszerveket, mert az itt levő nagyforgalmú postahivatalon kívül még fiókposták is működnek a faluban. Nem értem, hogy a cikk írója szerint miért gond a „köztelefon”. Ugyanis az itteni lakosok részére rendelkezésre áll a Hősök téri, a Fehérhegyi buszmegállónál, a Fehérhegy és Budai vám közötti út felező vonalánál levő buszmegállónál, valamint a faluban levő fiókpostai előtti nyilvános állomás. A tulajdonképpeni faluban tehát két nyilvános állomás működik. E nyilvános állomások használhatósága jelenthet gondot, mert a tapasztalatok szerint ezeket az alig forgalmazó állomásokat igen sokszor nem lehet használni amiatt, hogy telefonérmé helyett 10 és 20 filléressekkel és egyéb fémtárgyakkal kísérlik meg azok használatát, ami által ezeket az állomásokat tönkreteszik, eldugaszolják.

A felsoroltakon kívül újabb nyilvános állomás felszerelésére nincs lehetőség gép kapacitás miatt, s úgy vélem, hogy újabb állomásra nincs is szükség.

Vasas I-el kapcsolatban is a köztelefon hiányát említi a cikk írója. Előjáróban meg kell említeni, hogy itt utcai nyilvános állomás nem szerelhető fel Vasas I. központjának rendszere miatt s azért sem, mert Vasasnak külön telefon-hálózata van. Ugy vélem, hogy erre nincs is szükség, mert a körzeti városban a közbiztonságért és a rendőrség állomása — hozzájárulásukkal — ki van jelölve „Nyilvános” állomásnak, ami azt jelenti, hogy ezt bárki, bármikor igénybe veheti, ha a sürgős beszélgetés ezt indokolta teszi. Ezek igénybevétele érdekében a közszolgálatoknál, a közvilágításnál, a posta épületénál, a kórházban, a három telefonon kívül még 8 telefon éjszakára össze van kötve a pécsi központtal, tehát indokolt esetben még ezek is igénybe vehetők beszélgetésre. Ha közigazgatásilag már Pécshez tartozó Vasas telefon előfizetőit sikerül átkapcsolnom a pécsi köz-

pontra, akkor újra tárgyalás alá veszem az itt felállítandó utcai nyilvános állomás kérdését.

Érintette a cikk a város „Újhegy-szőlő” részét szintén a köztelefon hiányával kapcsolatban. Meg kell itt említenem, hogy az a telefon, amely a tanítónő lakásán van felszerelve, melyet azért nem kívánunk, vagy akarnak használni, hogy „mást ne zavarnak a telefonálással” — köztelefon. Ez itt úgy van nyilvántartva, mint „előfizetői nyilvános állomás” — ami azonos bármely nyilvános állomással, mely a napali órákban bármilyen tár-

gyú, az esti és az éjszakai órákban pedig segélykérő és mentőkocsit kérő beszélgetésekre jogosan használható. Ennek a lakott résznek is van tehát telefonja — bár nem az utcán. Utcai nyilvános állomás ide aligha lenne felszerelhető, mert ez nem lehetne megvédeni a rongálásoktól s egy ilyen állomás itt emiatt többször lenne rossz, mint használható. Egyébként sem a központ kapacitása, sem e terület érpárhelyzete nem teszi lehetővé egy újabb állomás felszerelését.

Garamvölgyi Miklós
ig. vezető

Olvasóink nevében köszönjük a Postaigazgatóság választását és mindjárt közreadjuk azt a levelet is, amelyet az Autóközlekedési Vállalattól kaptunk az interjúban felvetett közlekedési problémákkal kapcsolatban.

Egyúttal hadd hívjuk fel kedves olvasóink figyelmét arra, hogy ezeknek a válaszoknak a közreadásával nem tekintjük elintézettnek valamennyi kérdést. Mint ahogy a Postaigazgatóság és az AKÖV egyaránt elismeri, hogy némely igény jogos és a lehetőség szerint igyekszik azokat kielégíteni, kérjük, hogy interjúnkban érintett más vállalatok is válaszoljanak lapunknak.

Az AKÖV válasza így szól:

„B. lapjuk december 3-1 számában megjelent hírlapi cikk közlekedési vonatkozásait megvizsgáltuk.

A szabolcsfalui igényt sajnos a csuklós szerelvények bejártásával nem tudjuk megoldani, mivel erre az útvonalra a KPM rendelet alapján megejtett szigorított műszakrendőri bejárás csuklós autóbuszok közlekedését nem engedélyezte. A kérést egyébként sem látjuk indokoltnak, hiszen Fehérhegytől a szabolcsfalui fordulóhely távolsága mindössze 1,4 km. Vasas II. problémáját meg kívánjuk oldani.

1969. január 2-től kezdődően munkanapokon a 48-as térről 13.00 órakor, Vasas II-ről 13.30 órai indulással egy újabb járatpárt állítunk be.

Kozsahuba György tanács-
tag elvtárs a Hősök terei

autóbuzsmegállót észrevételre. Ezzel kapcsolatban közölnünk kell, hogy az I. ker. Tanács VB Építési és Közlekedési Csoportjától kértük a Hősök terei megállóhoz kapcsolódó járdarész kiépítését déli irányban, a megállótábláig.

Kérjük a tanács tag elvtársat, hogy a munkálatok elvégzését szorgalmazni szíveskedjék.

Végül megjegyezni kívánjuk, hogy az I. ker. közlekedési problémáit is szíves-
ügyünknek tekintjük és a jogos, indokolt igényeket — lehetőségeink korlátai között — mindenkor szívesen elé-
gítjük ki.

Kérjük válaszukat szíves tudomásul vételét és az érdeklő tanács tagok tájékoztatását.

Laki Pál
szakosztályvezető

Köszönjük a vállalatoknak, hogy gyorsan reagáltak dolgozóink és tanács tagjaink problémáira és újra kérjük: tartásuk napirenden azt, amit meg lehet oldani. Az év folyamán — kb. fél év múlva visszatérünk a Peremkerület-e az első kerület című interjúnkban felvetett kérdésekre. Akkor majd újra megkerdezzük tanács tagjainkat, javult-e a helyzet, illetve mi változott azóta, hogy először tartuk nyilvánosság elé problémáikat.

Egy éjszaka története

Avagy a bájos hozzátartozó monológja,
melyhez az író semmit hozzá nem tett, el sem vett belőle

halódik, ő meg nyugodtan alszik? Ugyan... Mikor a mentők megérkeztek, anyám felébredt és meg akarta verni őket, hogy ne vigyék el. Mondta is az egyik, hogy „Na, né boldogodjon a néni!” Az nagyon jó pofa volt. És rendes fej.

Visszafelé is elhoztak egy darabig, akkor már énekeltem a mentőkocsiban. Mondta is az a jó fej, hogy ilyen jókedélyű hozzátartozóval még nem volt dolga.

A presszó előtt tettem le. Bementem, gondoltam, hallgatók egy kis zenét, attól minden bajom elfelejttem. Nagyon isteni volt. Ott volt a srác is, akivel vasárnap szórakoztam. Az utolsó busszal hazakísért, mert nagyon megsajnálta.

Oththon üres a lakás. A srác azt mondta, ott marad velem reggelig.

Hát nem volt otthon éppen semmi, még egy kib... adag kávé sem. Zenét hallgatunk a rádióból és rengeteget smárolunk. Már egészen fáj a szám. Később a srác mégis elment, én meg nem mertem lefeküdni, mert féltem, hogy elalszom. Mert magamtól soha fel nem ébredek, annak a boga istennek se. Azért vagyok ilyen rongy színben.

És most szabadságot kérek, hogy elmenjek anyámról a kórházba. Mégis, ne a rendőr kísértje haza. Mert a rendőrségre is el kell menni ilyenkor.

Anyám attól fél, a hülye, hogy mindenkinél lefékszek.

En csak a zenét szeretem. Táncolni és eskövölözni. Szeretem a klassz srákokat. Egy szóval húsz éves vagyok! Szórakozni akarok sokat, mert rövid ez a sz... élet...

Férjhez kellene menni... Van egy jó jellem... Nem az a srác, akivel az éjjel voltam. Egy másik. Ahhoz kellene hozzámenni. Az anyámat meg le... rom.

A jelenség nem általános, de aggasztó

Csikós Ferenc

Példamutató kezdeményezés!

Szerződés a Puskin Művelődési Ház és a tervező osztály szocialista brigádjá között

A tizedik születésnapját ünneplő szocialista brigádmozgalom már eddig is több olyan tettel hívta fel magára a közvélemény figyelmét, ami szorosan összefonódik a hármasművelődési munkában, a szakmai, politikai és az általános műveltség emelésében évek óta nagy-szerű eredményeknek lehetünk tanúi. És most, az új esztendő első napjaiban olyan hírről számolhatunk be olvasóinknak, amely — bizást állíthatjuk — példa nélkül áll a Mecseki Szénbányák történetében.

A Puskin Művelődési Ház igazgatósága, valamint a Mecseki Szénbányák tervező osztályának szocialista című nyert kollektívájának szerződést kötött egymással. Ezzel szolgálóknak kívánják egyrészt a szocialista brigádmozgalom céljait, másrészt segíteni akarák a művelődési ház munkáját.

A szerződés ünnepélyes aláírására december második felében, a Puskin Művelődési Ház kisanácstermében került sor az intézmény vezetőinek és a szocialista brigád tagjainak jelenlétében.

A tervező osztály szocialista című kitüntetett brigádja az alábbi vállalást tette a szerződésben:

1. A Mecseki Szénbányák egészét érintő reprezentatív rendezvények dekoráció-ter-

vezése és annak részbeni megvalósítása.

2. Állandó jellegű belső feliratok és plakátok tervezése és részbeni elkészítése.

3. A Mecseki Szénbányák egészét érintő reprezentatív rendezvények meghívóinak tervezése és megvalósításának segítése.

4. A művelődési ház bővítésével, esetleges belső átalakításával kapcsolatos tervek elkészítése.

5. Előadók biztosítása olyan témakörben, amely a tervező osztály munkásságát részben érinti, vagy amely az egyes dolgozók érdeklődési köréhez közel áll.

6. A művelődési ház fotoszakkorát a tervező osztály szakmálaga és esztétikailag támogatja.

A Puskin Művelődési Ház vezetősége ennek ellenében a következőket vállalta:

1. Lehetőséget nyújt a tervező osztály által rendezni kívánt kiállításokra, előre megbeszélt időpontokban.

2. Ha a tervező osztály rendezvényt kíván tartani, annak feltételeit biztosítja.

3. A szocialista című nyert brigád családi estjeihez a helyiséget biztosítja.

A szocialista szerződést a brigád részéről Szabó Rezső osztályvezető a művelődési ház részéről Rausch Márton igazgató írta alá.

Egészségügyi ellátottságunk

Az 1968-as évben jelentősen fejlődött a Mecseki Szénbányák dolgozóinak egészségügyi ellátottsága. Van még sok tennivalónk a helyzet további javítása érdekében, mégis azt mondhatjuk, hogy a helyzet jó.

Bányászaink jobb egészségügyi ellátása érdekében Pécs és Komlón bányászegészségügyi szolgálat működik. Pécsen négy fővel, Komlón 21 fővel.

Az egészségügyi szolgálat felszereltsége a legkorszerűbb igényeket is kielégíti. Elhelyezése Komlón jó. Pécsen (Mészesen) kevésbé felel meg a követelményeknek. A pécsi egészségügyi szolgálat helyiségei kicsik, nem megfelelőek.

Szakrendelése is vannak az egészségügyi szolgálatnak. Ezek az igényeket kielégítik. (Pl. van fogászat, röntgen, fizikoterápia, gyógymasször, reumatológia, sebészet, stb.) Az üzemorvosok is a bányászegészségügyi szolgálathoz tartoznak. Üzemünkben 1-1 orvos működik. Az üzemorvosi rendelők megfelelőek, felszereltségük korszerű és jó. Sikondán 100 ágyas éjjeli szanatórium van 3 orvossal. Az üzemekben szakképzett elsősegélynyújtók működnek (félállásban), minden harmadban 1-1 fő. Gyógyszerellátásunk is megfelelő.

A pártbizottság elé terjesztett 1968. november 26-1 jelentésből

Történelmi emlékek bélyegeken

Szt. Ilona szigete nemcsak arról nevezetes, hogy Napoleon száműzetési helye volt, hanem nagyon érdekes, hogyan nőtt meg annak idején a sziget lakóinak száma. A szigeten angol települést a Kelet-Indiai Társaság alapított 1661-ben és 1666-ig a lakosság száma alig haladta meg a 100 főt. Nagyszámú új lakossal nőtt a létszám 1667. februárban, amikor az 1666. szeptemberében pusztított nagy londoni tűzvész megmaradtjai közül jelentős számú kivándorló érkezett a szigetre. A nagy tűzvész akkor London városának 4/5-ét elpusztította. A háromszázadik évforduló 1967-ben külső bélyegsorozat kiadásával is emlékeztetést tettk. Nemrég pedig annak az eseménynek 150. évfordulójára, hogy a szigeten a rabszolgágot megszüntették, két bélyegből álló sorozatot bocsátottak ki. Az egyik bélyeg Sir Hudson Lowe tábornokot, a sziget akkori kormányzóját, a másik Sir George Bingham tábornokot, a helyettesét ábrázolja. Nekik kettőjüknek volt kezdeményező szerepe abban, hogy a szigeten már 1818-ban határozatot hoztak a rabszolgaság fokozatos fel-

számolására. S ez akkor történt, amikor Nagy-Britanniában és gyarmataiban a rabszolgaság 1833-ig általában fennállott, bár a Kelet-Indiai Társaság gyarmatbirtokain — Szt. Ilona kivételével — már elkezdtek a rabszolgák felszámolását. Azt mesélik, hogy Bingham 1818. augusztusában egy szegély kis 14 éves rabszolgálmal találkozott, aki menekülve szaladt az utcán, korbácsolás okozta sebeketől vérezve. A kormányzó-helyettes a leánykát öltalmába vette és tulajdonosát a kegyetlenkedésért, a legmagasabb büntetéssel sújtotta a bíróság. Bingham azt mondta, ha tőle függne, a kegyetlenkedő tulajdonost még sokkal jobban megbüntetné. A legközelebbi tanácsülésen Lowe kormányzó felvetette a rabszolgák megszüntetésének javaslatát és azt hosszas vita után el is fogadták. Ettől kezdve az újonnan született gyermekek már szabadok lettek, de anyjuk tulajdonosának néhány évig még szolgálniak kellett. Ilyen módon a szigeten a rabszolgák fokozatosan kihaltak, az intézmény megszűnt.

(Crown. Ag. Tájak
1968. aug.)

— AZ APOLLÓ 8 KULDE-
TÉSE címmel tart előadást ma este hét órakor Pécsen a TIT-ben dr. Tóth László a csillagászati szakosztály titkára. (Holnap zenés klubest lesz, csütörtökön pedig az érzelmek jelentősége a személynység fejlődésében címmel Tibor István előadása hangzik el 19 órakor.)

— A HOMOK-, KŐ- ÉS
KAVICSBANYÁKBÓL évente tízmillió tonna építőanyagot termelnek ki hazánkban 360 millió forint értékben. A helyi nyersanyagok kiaknázásával nemcsak gazdaságuk jut olcsóbb építőanyaghoz, hanem jelentősen hozzájárulnak az országos igények kielégítéséhez is.

— A PÉCSI KENDERFO-
NÓ ÚJ ÜZEMÉSZÉBEN, amelyet 30 millió forint költséggel építettek — megkezdődött a munka. A rekonstrukció ideje alatt a termelés értéke 56 millió forinttal emelkedett, 1969-től pedig újabb évi 30-30 millió forinttal haladja meg a korábbi szintet.

— GÁZCENTRUMOT LÉ-
TESÍT az Országos Kőolaj- és Gázipari Tröszt a szegeói szénhidrogén lelőhelyeken. Algyőn és Szankon gázfeldolgozó üzemet létesít. Ezzel a napi egymillió helyett hárommillió köbméter gázt juttatnak majd az országos gázvezetékhalózatba.

— IPARI ENERGIAGAZ-
DÁLKODÁS címmel jelenik meg január elsejétől az Energiagazdálkodási Tudományos Egyesület szakfolyóirata. Az új folyóirat egyesíti magában az Energiagazdálkodás és a Gázipari Közlemények című szaklapokat.

Fejlesztési kölcsön vállalati nagyberuházásokhoz

A fenti címmel jelent meg a FIGYELŐ című gazdaságpolitikai hetilapban január 1-én egy érdekes cikk.

A cikk közli, hogy az egyedi nagyberuházásokat a kormány döntési körébe utalták. Rámutat azonban, hogy a jogszabály csak irányelveket állapít meg: milyen beruházásokra kell a kormány engedélyét kérni, a döntés minősíti a fejlesztési célt egyedi nagyberuházássá. Az iparilag differenciált — viszonylag alacsony (100-300 millió forintig terjedő) — értékhatárok biztosítják a nagyszámú rendi szelektiót.

Az egyedi nagyberuházások szelektálásánál a pénzügyi feltételeknek, pl. a visszafizetendő összeg nagyságának — nem volt megfelelő szerepük. A finanszírozási konstrukciónak másodlagos (számokérő) szerepe van. A termelő egyedi nagyberuházások finanszírozása állami kölcsönből és vissza nem térítendő költségvetési juttatásból együttesen történik. Az állam a beruházási cél megvalósításában általában olyan mértékben támogatja a beruházókat amely nagyszámúban megfelel a beruházás révén keletkező nyereségfejlesztési alap adójának és az amortizáció központosított hányadának — írja dr. Szabó László cikkében.

Növekedett a szocialista brigádmozgalomban résztvevők száma: megvalósulás útján a hármas jelszó

A Mecseki Szénbányák keletében (beleértve az egyesülés előtti két trösztöt) immár 12. éve versenyeznek a szocialista brigád címért. Amióta a pécsbányai Kerekes Mihály feltáró, illetve a Béta-aknai Dragun József fejtési csapat megkötötte szerződését a szocialista brigád cím elnyerésére, a brigádmozgalom üzemünkben nagy utat tett meg. Évről-évre mind többen kapcsolódtak be az új vonású versenybe. Csak a legutóbbi három év adatai a 18 ezer fős munkavállalókhöz viszonyítva:

1966 év	9 825 fő	420 brigád
1967 év	10 581 fő	488 brigád
1968 év	10 906 fő	505 brigád

Ma már nyilvánvaló, hogy a brigádmozgalomnak létjogosultsága van. A hármas célkitűzés: a szocialista módon élni, dolgozni, tanulni jelszó mindinkább a megvalósulás útján halad.

A fejlődés legkifejezőbb, számokkal is mérhető tényezői: vállalatunk 1968-ban a tervezett 4 150 000 tonna szénmennyiséget 102,2 százalékra teljesítette. Egy másik fontos jelenség: míg a korábbi években 1 tonna szén kitermelésének önköltsége 390 forint volt, addig tavaly már csak

321 forintot használtunk fel. (A 321 forintot előzetes számítások alapján vettük.)

Nem érdektelen megemlíteni, hogy a termelési görbe emelkedésével ellentétben a baleseti mutató állandóan csökken. Egy viszonyszám: 1965-ben a 100 ezer műszakra eső baleseti gyakoriság — általában — elérte a 77,9-et. Most 58,3-nál tart.

A mozgalom sikere sok összetevő alapján jut kifejezésre. Ha itt-ott a hármas jelszó követelményeit, célkitűzéseit meg is sértik, összességében mégis arról számolhatunk be, hogy helyes kezdeményezés volt a szocialista versenymozgalom elindítása.

A munkavállalások kiemelkedő teljesítménye valamennyi üzemünkönél realizálódott. Erthető tehát az a felfogás, hogy

a szocialista brigádok nélkül ma már nem tudnánk teljesíteni a megnövekedett feladatokat.

A januárban esedékes termelési tanácskozások így az 505 munkacsoport többségénél joggal odaítélheti a brigádcímet, oklevelet, vagy a különböző fokozatú jelvényt.

Örömmel számolhatunk be, hogy a legrégebb brigádok ma is élnek, dolgoznak — mégpedig eredményesen!

Az élharcosok ma is dolgoznak

A történelmi hűség kedvéért érdemes visszapiantani az első alapítókat, akik vállalatunknál elsőként bontották zászlót, akik elsőként neveztek be a szocialista munkaversenybe. E gondolatnál mindig leszögezhetjük, hogy a kezdők munkája nem volt töretlen, előrehaladásukat a kezdeti nehézségek akadályozták.

Dragun József már nyugdíjas, de ott vannak egykori munkatársai: Pfeiffer Alajos, Papp Lajos, Schuller Kálmán és a többiek, akik méltó követők.

A pécsbányai Kerekes-féle szocialista brigád is dolgozik. Brigádnaplójuk hűen tükrözi, hogy a kiemelkedő munkasikerüket kisebb megtorpanások követték. Fekete Károly, a brigád helyettes vezetője, erről így beszél: — Az első években egyszerű eredményeket könyvelhettünk el. Később nehezebb következték. Széchenyi-akna I., II. szintjének feltárása volt a feladat, ahol szinte mindig vízben dolgoztunk. Folyóméterben elértük ugyan a meghatározott követelményt, de egyéb vonatkozásokban elmaradtunk a várakozástól. A személyi hibák és az egyéb gátló körülmények kedvünket szegték. Abban a bizonyos hullámvölgyben a fel-

oszlás gondolata került előtérbe. Hosszú heteken keresztül tanácskoztunk. Az üzem vezetősége, a párt- és a szak-szervezet képviselői

mindenképpen azt javasolták, hogy folytassuk tovább a megkezdett munkát, haladjunk tovább az új úton.

Nagy segítségünkre volt Mezős János helyettes bányamester, a brigád műszaki patronálója. Aztán együtt maradtunk... Nemsokára minden rendben volt, teljesítettük a célkitűzéseket és brigádunk ma is a verseny élvonalai között található.

A hogyan tovább? kérdése természetesen felvetődik. Milyen legyen a célkitűzés, milyen erkölcsi elismerést, kitüntető fokozatot kaphatnak a törzsbrigádok, amelyek már az aranyfokozatot is elérték. Nos, nem nehéz megfogalmazni: a hármas jelszó teljes megvalósulása még mindig nagy követelmény. Talán az első a legfontosabb: a szocialista módon élni jelszó megvalósulása alapvető tétel, hiszen csak ez után várhatjuk a másik kettő maradéktalan végrehajtását. Időlegesen lehetnek ugyan kiemelkedő munkasikerük, de nem mindegy, hogy ösztönös-e a versenyben való részvétel, vagy a tudatosság alapján dolgozunk.

A szocialista brigád jogi helyzete, hatásköre még tisztázatlan

A manapság szervezetiesen, jogilag elismert és a gyakorlatban érvényesített termelési tanácskozásokkal kapcsolatban két vélemény alakult ki. Az egyik: a negyedévenként esedékes termelési tanácskozások felett eljárat az idő. A másik nézet: változatlanul a termelési tanácskozás a legjobb fórum.

A vita nem dől el! Az élet új és új jelenségeket produkál. Azokban az üzemekben, ahol a szocialista brigád címért indított munkaversenyben a dolgozók többsége részt vesz, ott az új módszer, vagyis a szocialista brigádcímeket látszik hasznosabbnak. Az új irányzat képviselői: a bányák, a Kossuth-bányák, az újhegyiek és a Karbantartó Üzem dolgozói, ill. vezetői a brigádtanácskozás mellett vannak. Azt mondják

— és ebben sok igazság van —, hogy az új módszer jobban segíti az újra való törekvést, a szocialista brigádmozgalom fejlődését. Következtetesebben juthat kifejezésre a néhol lanyhuló üzemi demokrácia. Jobban alkalmazkodik a nagyobb önállóság kapcsán realizálható anyagi érdekeltiségre. Ma még jogilag lényegében tisztázatlan a szocialista brigádcímek hatásköre. A döntéseket mégis

a szocialista brigádokra bízák: javaslatokat tesznek a rendes, illetve a rendkívüli szabadságok kiadására, vagy más ösztönző tényezők elősegítésére.

Nemegyszer a jutalmazás, a kitüntetés is a szocialista brigád határozatától függ. Ez a módszer azért látszik jobbnak, mert a dolgozók a ki-

sebb kollektívákban belül jobban ismerik egymást; a dicsőretet vagy a bírálat hatásosabb, demokratikusabb. Az új vo-

Verseny a szocialista üzemrészért

A szocialista üzemrész cím elnyeréséért indított versenyvállalás további fejlődést hozott és hoz a mozgalomba. Ennek keretében ugyanis jobban, közvetlenebbül érzékelhetők a feladatok. A brigád tagjai ugyanakkor kollektíve alkalmasak arra, hogy egymást segítve teljesítsék vállalásukat. Pécsbányán a déli bányamező nagy kollektívája a szocialista üzemrész elnyerésére tett vállalást, s most másodsor kaphatja azt meg. A Szabolcs-bányai feltáró körletnél hasonló pozitív vonások észlelhetők. Az együtve tartozás, a közösség iránti felelősség jól hat, s ez a nagyobb feladatok megoldását is biztosítja. Ugyanez érvényesült Zobák-aknán az I-es fejtési körletnél is. A kollektíva hatása szép példáját rögzíthetjük:

hét olyan dolgozót bírtak jobb belátásra, akik korábban kénytelenek voltak szocialista brigádon kívül dolgozni — kizárás miatt.

Általános észrevétel: a kollektíva ereje hatásos, ezért helyes ha az ideai vállalásoknál a brigádok arra is összpontosítanak, hogy a brigád egészéhez nem méltó dolgozókat megneveljük. Ismeretes, hogy még a kiemelkedően dolgozó munkacsoportoknál is

nás frissíti a tanácskozások szervezeti, tartalmi munkáját, tehát; nagyobb a hatáskora, másszóval: korszerű.

előfordul a bumblázás vagy az italozás. Helyes tehát, ha a vállalásoknál erre is figyelmet szentelünk. A hatáskörök kedvéért említtük, hogy a direkt módon való nevelés kevésbé hozott eredményt, inkább a közvetlenebb eszközök hoznak sikert — a közösség javára.

A mennyiségi vállalások mellett nagy súlyt kell helyezni a minőségre, a részletekbe menő célkitűzések teljesítésére. Ma ugyanis még mindig sok probléma mutatkozik a hármas jelszó érvényre jutásánál. A szocialista módon tanulni jelszó megvalósulása komoly követelményt támaszt a brigáddal szemben. Az esti iskola (akár általános, akár szakirányú) mind nehezebb feladat elé állítja a dolgozót, nehezíti ezt a háromharmados munkaszervezés, nem beszélve arról, hogy mind távolabb kerülünk attól az időtől, amikor abbahagytuk iskolai tanulmányainkat. A sokirányú elfoglaltság mellett az önképzésre kevés idő jut. A televízió műsora, a 6 napos adás további időt vesz el a szabad időből. A családdal való törődés, amit sokan eléggé elhanyagolnak, szintén nehezíti, hogy az iskolai tanulmányai adós dolgozók a vég bizonyítványt megszerezzék.

Felvetődik tehát a szocialista módon tanulni jelszó mai értelmű megvalósulásának gondolata. Ha lehetőség van, természetesen

elsősorban az állami oktatás, kell így lemondni, bár a kollektíva is tehet közös vállalást az önképzésre, az általános műveltség gyarapítására.

Ilyen például a szakmai továbbképzés, amely igazán széles skálájú. Több helyen ked-

vező gyakorlat mutatkozik arra, hogy az ügynevezett csatlakozóterületek, a tudományágak valamely közelálló művelésére tesznek vállalást.

A szocialista műveltség feltelege a villágnézetű fejlesztés is. Vállalást lehet tenni párt és szak szervezeti vagy KISZ-oktatásra. Az önművelés egyik eszköze a hírlapolvasás, a TIT-előadások meghallgatása, illetve az üzemekben népszerű Bányász-akadémiák látogatása.

Előtérben az új versenyforma

Brigádmozgalmunk évtizedes fejlődése a szervezeti problematikát is felveti. A hogyan tovább? megoldására a régebbi brigádok javasolják: az a munkacsoport, amely tízszer elnyerte az oklevelet, illetve a szocialista brigádmozgalom valamennyi jelvény fokozatát, nevezhessen be a kommunista versenymozgalomba. Tudjuk, hogy országos viszonylatban erre még nem ismerünk példát, kidolgozott sémát. Miért nem lehetünk azonban ebben is kezdeményezők, mint ahogy a társadalom, a munkásosztály megbecsült rétege a bányászág. A mai helyzet ugyanis bizonyos stagnálást mutat: az egykori alapító brigádok nem látják a további szervezetszerű kibontakozást. Tehát a mai helyzet gátolja a további fejlődést, a magasabb célkitűzés elérését.

E témakörnél említtük meg, hogy több helyen a brigádnapló is bizonyoságul szolgál, az eredmények mellett. A bejegyzések pontosan mutatják a változásokat a

pozitív előrehaladásokat. A naplók kellően rögzítik az elért eredményeket: legtöbb helyen színesen, képpel, újságkivágással illusztrálva mutatják be a fejlődést, a hármas jelszó megvalósulását. Tapasztalat az is,

hogy az elért eredményeken kívül a hibákat is jegezték, s ez összességében serkentően hatott és hat a kollektíva nevelésére.

Ezért az eleven, aktuális kérdéseket érintő brigádjegyzetek, általában a jól vezetett naplók elősegítik a kibontakozást. Ahol nem sajnálják a fáradságot, kellő anyagi áldozatot is hoznak (enyképek készítése, grafikonok vezetése stb.), az meghozza eredményét, pozitív következtésre talál. A brigádmozgalom fejlődését nagyban segítik a patronálók. Egyes arányúnak lehet mondani, ahol rátermett brigádvédnök található, az eredmény sokkal jobb, számottevőbb. E vonatkozásban nem nagy dolgokról van szó, „csupán” arról, hogy kiálljon a kollektíva jogos kérése mellett, segítse a vállalások teljesítését, tanácsot adjon, közösen oldják meg a hármas jelszót. Nem érdektelen megjegyezni, hogy a kiemelkedően dolgozó patronálók erkölcsi és anyagi megbecsülése még nincs arányban a végzett munkával. E tekintetben csak Szabolcson, Zobák-aknán, Kossuth-bányán és Béta-aknán tapasztaltunk kedvező jelenséget.

Széleskörű általánosításra váró dolog: a brigádok vállalásait, illetve teljesítéseit rendszeresen kell értékelni. Hasznosnak bizonyul az a módszer, amit Kossuth-bányán, Zobák-aknán, Vasasbányán, Szászváron és Béta-aknán érvényesítenek: havonta rögzítik az eredményeket és határozzák meg a soron következő feladatokat.

Serkentőleg hat a brigádmozgalomra, hogy az üzemi gazdasági és tömegszervezeti vezetői időnként ellenőrzik a brigád munkáját. Jó hatással volt az elmúlt évben az a gyakorlat, hogy a

brigádnaplókat összegyűjve értékelést tartanak, módszertani útmutatást dolgoznak ki a brigádvezetők és a brigádnapló jegyzői számára.

Kossuth-bánya, Zobák-akna és Béta-akna példáját említhetjük itt első helyen.

Helyénvalónak tartanánk, ha a vállalatnál tovább növekedne a brigádok és a brigádtagok száma. A szűkebb közösséghez való tartozás, az egymás iránti felelősség már több alkalommal hozott kedvező eredményeket. A magasabb mérce kitűzése és teljesítése nyilvánvalóan emeli a mozgalomban résztvevő dolgozók öntudatát, munkához való viszonyát, erkölcsi normáját. Mindez összességében kedvező jelenséget hoz fel színre, ezért a brigádmozgalom szervezése, a hármas jelszó érvényre juttatása igenis hatásos, a gazdasági eredményeken túl hozzájárul a tudatformáláshoz. Ahol tehát a feltételek erre adottak, érdemes behatolni a brigádmozgalom további fejlesztéséért, a magasabb versenyforma létrehozásáért.

Vizhányó Imre

Eredményesen dolgoznak önkéntes rendőreink

Marosa Nándor átveszi a kitüntetést: a Közbiztonsági Éremezést fokozatát érdemelte ki.

A pécsújhegyi gépkocsi üzemnél működő objektumi önkéntes rendőri csoport munkájáról nemrég riportot írtunk. Beszámoltunk arról, hogy a Marosa Nándor vezette ellenőrző kollektíva eredményesen dolgozik.

Az, hogy sikeresen oldják meg feladatukat, arra bizonyították az is, hogy közülük többen kitüntetésben részesültek.

A Baranya megyei Rendőrfőkapitányság képviselőjében Kovács Jenő őrnagy méltatta az önkéntes rendőrök munkásságát. Első helyen szölt az újhegyi csoportról, amely éves átlagban 215 szolgálati órát teljesített.

— Az órák számán túl, igen nagyra értékeljük az önkéntes rendőrök közreműködését — hangsúlyozta Kovács Jenő. — Főleg a megelőzésben fejletett ki eredményes munkát: figyelmeztető szavakkal, intézkedéseikkel nagy hasznot hajtottak az egyes ember és

ezen keresztül a társadalom javára. Segítettek a propaganda tevékenységben is. Előadásokat tartottak, garázsellenőrzéseket végeztek és vezérek, segítik a gépkocsivezetők műszaki továbbképzését. Feladatuk a garázsrend ellenőrzése, amelynek betartásában a Marosa-féle csoport is példamutató.

Az objektumi önkéntes rendőri csoportra a továbbiakban még inkább számítanak. Ellenőrzik, segítik majd az éjjeliőr szolgálatát, figyelemmel kísérik a gazdasági és műszaki vezetők utasításainak pontos teljesítését. A különböző munkahelyeken ellenőrzési joggal ruházták fel őket a felszerelések, a berendezés, és egyéb tárgyak, anyagok kezelése felett. A tárolás szabályaival megteremtésük is figyelemmel kíséri ez a csoport. Oktatási és propaganda feladatokat is ellát, műszaki garázsellenőrzési jogokat kap továbbra is, mindemellett a

társadalmi tulajdönt is ellenőrzik és ha mindezekhez hozzávesszük azokat a kötelességeket is, amelyeket ugyancsak önként vállaltak a csoport tagjai, amelyek a párttal, a szakszervezettel, az ifjúsági mozgalommal, a gazdasági vezetőkkel való kapcsolat erősítését célozzák, akkor látjuk, hogy nem könnyű a munkájukat. A munkásországgal ez után is együttműködnek, mint ahogy az üzemenkénti és a tüzrendszettel is szoros kapcsolatban állnak.

A pécsújhegyi objektumi önkéntes rendőri csoport tehát felelősségteljes munkát végez, s a kollektíva közreműködésére a továbbiakban is számíthatunk. Munkájuk elismerése jutott kifejezésre, amikor a csoportból Marosa Nándor ezüst fokozatú kitüntetést kapott. Lázár Győző a Közbiztonsági Éremezést fokozatát érdemelt ki, és Horváth János, valamint Tóka László tárgyjutalomban részesült.

Munkaidő és pihenőidő

A szabad idő és felhasználása

A szabad idő a munkán kívül eltöltött időnek az a része, melyet tanulásra, szakmai továbbképzésre, társadalmi munkára, pihenésre fordítunk.

A szabad idő növekedésével párhuzamosan felmerül a kérdés, hogy mit kezdnek vele? Mire, milyen célokra fordítják, mennyi valójában ez a szabad idő? Megannyi fogás kérdés és a válaszok is különbözőek.

Van aki azt mondja: kinek

mi köze ahhoz, hogy mit tesznek a szabad időben? Azért szabad idő, hogy úgy használjam fel, ahogyan akarom. Mások azt vallják, hogy meg kell tanítani az embereket arra, hogy ésszerűen, okosan használják fel a szabad idejüket, ismét mások úgy vélekednek, hogy az igények tájékoztatással, felvilágosító szóval csak befolyásolhatók, hiszen azt, hogy valaki mit csinál a szabad idejében, a lehetőségek szabják meg.

A szabad idő eltöltése nem magánügy

A nyugati világ szabad idővel foglalkozó kutatóinak megállapításai szerint a szabad idő növekedése gyakran erkölcsi zűléssel és féktelen szórakozási lázzal jár együtt. Egyesek ezt azzal magyarázzák, hogy csökken az emberek vallásos buzgósága, mások szerint méltatlanok az emberek a több szabad időre. Ezek a tudósok szívesen megfelelkeznek arról, hogy a kultúra és az erkölcs bomlása éppen a kapitalista viszonyok következménye és kísérő jelensége a minden emberi értéket ültető változó társadalomnak. XXIII. János pápa 1969-ben írta: „Korunk technikai fejlődése és lelki szegénysége között kiáltó az ellentét. A megnövekedett szabad idő erkölcsi romlással jár.”

A kapitalizmus ideológusai kétségbeesnek amiatt, hogy a technika fejlődése egyre több időt szabadít fel a társadalom számára.

Mi, ellenkezőleg, azért fejlesztjük a termelés technikáját, hogy megkönnyítsük a munkát és szebbé, tartalmasabbá tegyük a magunk és embertársaink életét.

Az anyagi természetű szociális jólét azonban nem biztosítja önmagában az ember belső harmóniáját, egyenletes lelki fejlődését, töretlen képességét az élet élvezetére.

Az anyagi jólét — megfelelő lakás, ruházatkódás, megnyugodás és minőségileg megfelelő étel — feltétele, de nem egyetlen feltétele és nem is biztosítéka az ember lelki életének, tartós egyensúlyának, és nem oldja meg önmagában belső problémáit.

Erre utal az is, hogy minden technikailag civilizált államban, nálunk is, emelkedik az önmagukkal és az étellel harcban állók, a boldogtalankok, neurotikusok száma, akik a legnehezebben legyőzhető ellenféllel: önmagukkal vívnak sokszor kilátástalanul tűnő harcot.

Szinte megdöbbentő egyes államokban az emberek érzelmi elárvultsága, végzetes magányossága, közömbössége az embertársak iránt. Svédországban például éppen az érzelmi kultúra hiánya, az ember magára maradtottsága, elszigeteltsége vezetett az alkoholizmus nagyfokú elterjedéséhez, az öngyilkosságok számának ijesztő emelkedéséhez.

De nálunk is akadnak tömegével a maguk számára elfoglaltságot hiába keresők. Budapest terein, kapualjakban, utcacsarkokon, mozik előcsarnokaiban ezernyi fiatal tölti el meglehetősen céltalanul a szabad idejét. Keresik a társaságot, a közösséget és néha itt találják meg.

A technikai haladás lehetővé teszi az ember számára, hogy egyik legnagyobb kincsünkkel, az idővel egyre okosabban gazdálkodjunk. Kevés dologgal történik mégis olyan tékozlás, mint a szabad idővel.

Sokan képtelenek hasznosan eltölteni a szabad idejüket, rengeteget unatkoznak. A pihenés nem tudást a regenerációra szánt idő ésszerűen felhasználását, szinte mindennap tapasztaljuk.

Nagyon sok ember számára a szabad idő unalmat jelent, az unalom pedig rossz ta-

pen a vasárnap felszabadulását eredményezi és a hétköznapi munka 8 órára való csökkenését. A több szabad idő révén több idő jut a családi életre, gyermeknevelésre, művelődésre, kulturált szórakozásra, sportolásra.

Tizenkétezer ember szabad idejének vizsgálata azt mutatja, hogy az emberek szabad idejük zömét művelődéssel töltik.

Az olvasás, tanulás, a rádiózás, a tv-nézés, a mozi és színház előadások, a kulturális rendezvények látogatása a szabad idő 50-60 százalékát teszi ki.

Ez feltétlenül hasznos és jó dolog, hiszen nyilvánvaló, hogy ma a tudomány és technika hallatlanul gyors fejlődése idején annyira megszaporodtak az általános és a szakműveltség körébe tartozó szükséges ismeretek, hogy ezt nem lehet néhány éves iskolai tanulással elintézni és befejezni. Az iskola csak a kulturális fejlődés alapjait biztosíthatja. Rendkívül nagy mértékben megnőtt tehát az önművelés és a népművelés jelentősége.

A növekvő szabad idő ad lehetőséget a mi embereszményünknek és életerményeinknek, a sokoldalúan művelt embernek a kialakulására. A művelt embert azonban nem elsősorban az ismeretek mennyisége jellemzi, hanem az, hogy képes-e eligazodni a törvényszerűségek rendszerében.

Ezért jó az, hogy az emberek szabad idejében a nyomtatott betű előkelő helyet foglal el. A férfiak idejük 29, a nők 20 százalékát fordítják könyv- és újságolvasásra. Jó, hogy egyenletesen emelkedik a könyvelés értékét jelző grafikon és a könyvtárak mind szélesebb körre terjesztik ki hatásukat. A házi tájékoztató és szórakoztató eszközök különösen nagy részt követelnek a szabad időből. A tv szabad idő kisajátító hatását jól mutatja, hogy naponta átlag 2 óra 42 percet töltünk a készülék előtt. Csökken tehát bizonyos fokig a barátokkal folytatott és a családi beszélgetések tartama, csökken a mozi- és színházlátogatások száma.

Örvendetes, hogy a tv jelenösen megnöveli a kultúrálódásra, a világ dolgainak megismerésére fordított órák számát. Hiszen nagyon sokan nem merítenek a kultúra olyan forrásaiból, mint a színház és a mozi. A tv éppen ennek az igen népes otthonuló rétegnek nyújt igen sokat, de veszélyeket is rejt magában. Sokan az alvás vagy a séta rovására is televízióznak. Talán sablonosan hangzik, de tény és igaz tanács: meg kell tanulni tervszerűen televíziózni.

Nem megnyugtató, hogy a séta, a kirándulás és a sport sajnos kevés helyet kap az átlagember életében. Ha egyenletesen osztanánk el a testmozgásra fordított időt,

napi 6 perc jutna rá. A 12 ezer ember szabad idő felhasználásának vizsgálatakor kitűnt, hogy csak a férfiak 6, a nők 4 százalékánál fordult elő ilyen tevékenység, náluk viszont 1 és fél órát tett ki. A kulturálódási vágy tehát sokakban él, de úgy látszik, nem hívtuk eléggé fel a figyelmet a kapcsolódás másik formájára, a mozgásigény kielégítésére.

Szinte kínálkozik, hogy az otthon vagy a vendéglőben töltött, vagy beszélgetésekre fordított idő egy részét a szabadban töltsük el. Mindenki nek meg kell tanulnia, hogy mit kezdjen felszabadult óráival. Oriási lehetőségek vannak arra, hogy szebbé tegyük magunk és embertársaink életét — élünk kell ezekkel.

Különös gondot kell fordítani arra, hogy kialakuljon a „teljes élet” iránti sajátos vágy, amely a világot érdekessé, megismerésre méltóvá mutatja. A szabad idő értékes eltöltésére elő kell készülni, szembe kell állni a semmittevéssel a megszokással, a kedvtelenséggel.

Embereszményünk a sokoldalú, a harmonikus ember és ez azt kívánja, hogy ésszerűen használjuk fel szabad időnket művelődésre, pihenésre, sportra, szórakozásra, társadalmi munkára és emellett jusson idő saját gyermekünkkel is foglalkozni, nevelését irányítani, fejlődését nyomon követni.

A szabad időnk eltöltésének

számtalan lehetőségét kínálja a szocialista társadalmunk. Csak élni kell velük. Senki sem tölti napjait minden időben produktív munkával. Percek, negyedórák, esetleg félnapok is adódnak, melyekről nem tudunk elszámolni. Joggal mondhatjuk tehát, hogy mindenkinek van szabad ideje, túl a szabad szombatokon és vasárnapokon is. A semmittevé pedig nem pihentető. Ha valaki például nagy fáradtsággal, gondolkodással és töprengéssel járó munkáját úgy akarja kipihenni, hogy most pedig nem csinál semmit — az kevésbé pihen, mintha egy jó könyvet venne a kezébe, moziba vagy társaságba menne, vagy társasjátékba, sportba kapcsolódna be. Ha valaki semmit nem akar tenni, továbbra is azon főpreng, amin egész nap dolgozott.

És miért mondjuk, hogy meg kell tanítanunk a szórakozást? Mert sok családban találkozunk a szinte szenvedélyességgel járó káros szórakozások például a televízióval. Ezekről pedig csak úgy lehet leszoktatni valakit, ha helyébe másik szórakozást ajánlunk.

Nem lehet vagy legalábbis nagyon nehéz valakit a kocsizásról úgy leszoktatni, ahogyan gyakran próbáljuk: „ne menj sehová, maradj itthon, ne csinálj semmit.” Egy jó film, színdarab, érdekes könyv, és sportesemény megtekintése, sportban, kirándulásban való részvétel teszi lehetővé a káros szenvedély elhagyását.

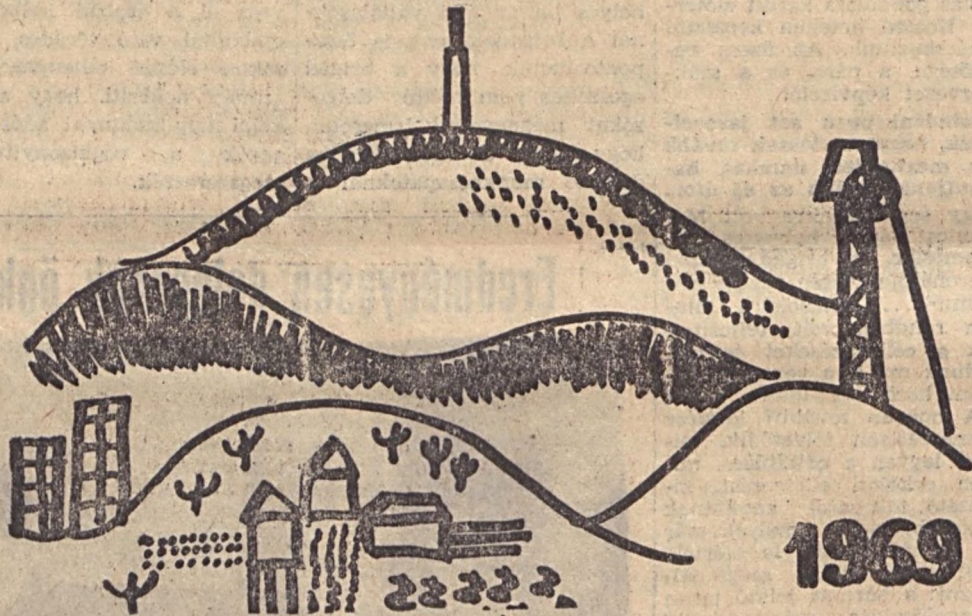
Jó lenne, ha minél többen járnának művelődési intézményeinkbe, a munkásokhoz, a művelődési házakba, ha tömegek találnák meg a társasélet új formáit a klubokban, vennének részt a műkedvelő művészeti mozgalomban. A szép kedvtelésnek oly sok formája kínálkozik a fotózás, a filmezés, a turizmus és a kerfészkedés, a Csináld magad-mozgalom, a barkácsolás. Ezeknek mindegyike „munka”, de jókedvből végzett munka, amely felüdít és gazdagabbá tesz.

Fejlesztetni kell az igényeket és elevenen kell tartani a szellemi és művészeti foglalkozásra irányuló hajlamot éppen úgy, mint a sportot és turisztikát, a barkácsolást, egyszóval az alkotás és tevékenység vágyát.

Meg kell tanulni szórakozni is. hiszen a helyes szórakozás életkedvet, munkakedvet, aktivitást eredményez. A télenesség nem okozhat örömet. Ezért kell, hogy még az üdülésnek is legyen programja. Az olvasáshoz, sétához a kialakuló társaságok beszélgetéséhez kapcsolódnak azok az örömeik melyek az üdülést kellemessé teszik.

És miért kell megtanulni szórakozni? Mert nem közömbös hogy a változatosságunk milyen formái okoznak örömet számunkra és mit választunk magunknak „szíves időtöltésnek”.

Hiszen vannak emberek, akiknek az okoz örömet, ami önmaguknak és a többi embernek káros lehet. Találkozunk még olyanokkal, akiknek számára a beszélgetés, mások kibeszélése vagy éppen rágalmozása ismét másoknak brutális játék vagy igénytelen élecs szórakozásuk.

Kommunális ellátótságnak

Mint azt a pártbizottságunk elé terjesztett jelentésből megtudtuk, új településeinknél a kommunális ellátótságnak jó, a régi településeknél elfogadható. Az új lakásokban már vízvezeték van, zömmükben fürdőszobával, a régi lakótelepek közutasok, de a házakban nincsen fürdőszoba.

Felújításaink során javítottuk az elhelyezést, ahol lehetett. Ezt a munkát Pécsbányatelepen kezdte el a vállalat és igyekszik folytatni.

Hiányosság még, hogy a bányatelepüléseken nincsen gazellátás. Orvosi rendelők minden területen illetve bányakerületben van.

Iskola mindenütt van, napközi otthonos óvoda is működik minden településen. Ezek közül négy a vállalat kezelésében van, a többi az illetékes tanácsok tartják fenn. Biztonsági és egészségvédelmi munkáknak fejlődött. Az elmúlt nyolc év alatt munkások jövéti beruházásokra 110,066 millió forintot, munkavédelmi beruházásokra 101,357 millió forintot költöttünk. Minden üzemünkben van fekete és fehér fürdő, egészséges, higiénikus melegedő helyiségek is vannak mindenütt, étkezővel együtt.

Közvéleménykutató-lap

A Puskin Művelődési Ház Igazgatósága kéri a Pécssett lakó bányászokat, hogy az alábbi rovatokat kitöltve, a közvéleménykutató-lapot (borítékban) küldjék be a Mecseki Bányász szerkesztőség címére Pécs, Komját Aladár utca 5. szám alá. A Művelődési Ház Igazgatósága az 1969-es évben szeretné felmérni a területén meglévő igényeket, hogy azokhoz mértén szervezze meg munkáját.

A Művelődési Ház Igazgatósága ebben az évben az alábbi szakkörök, művészeti csoportok és klubok létrehozását, illetve további működését biztosítja.

Szakkörök:

Fotó szakkör:
Báb szakkör:
Versbarátok köre:
Kézimunka szakkör:

Művészeti csoportok:

Irodalmi színpad:
Énekkar:
Felnőtt fúvós zenekar:
Ifjúsági fúvós zenekar:
Szalon zenekar:
Mecseki bányászok irodalmi és képzőművészeti köre:

Klubok:

Ifjúsági klub:
Nők klubja:
Szocialista brigádok klubja:
Zenebarátok klubja:
Nyugdíjasok klubja:
Kérjük, hogy a rovatok után igennel, vagy nemmel felelje, hogy melyeknek a munkájában venne részt szívesen, vagy melyekre íratná be a gyermekét.
Név:
Munkahely:
Lakás:

Egy fotokiállításról

Holnap záródik a komlói Zrínyi Művelődési Házban az a fotokiállítás, amelyet a KMP 30 éves jubileuma alkalmából — a Bányász Kulturális Hetek keretében — a művelődési házak fotoszakcsoái rendeztek.

A tizenhét napig nyitvatartott bemutató a vendégekönv számotalan bejegyzésének tanúsága szerint nagy érdeklődést váltott ki és megnyerte a közönség tetszését. Jellegét nehéz lenne röviden meghatározni. Nem történelmi felvételek bemutatója, bár láthatunk olyan fotótörténelmi érdekességeket — például két közel száz éves eredeti ferrotípust —, amely bármely múzeumnak féltve őrzött kincse lehetne, továbbá, van egy tablő, amelynek képei a város közelmúlt történetét ábrázolják, persze, a teljesség igénye nélkül. És nem is művészfotók kiállítása, noha a közönség elé tárt amatőr-munkák között akad néhány, amelynek művészi értékei vitathatatlanok.

A kiállítás célja sem szigorúan körülhatárolt. Itt meg kell jegyezni, hogy az alkalom — a magyar kommunista mozgalom fél évszázados jubileuma — indokolta tette volna a célszerűbb válogatást és csoportosítást, de a rendezők mégis inkább dícséretet, mint elmarasztalást érdemelnek. Arról van szó ugyanis, hogy miközben a fotózás egyre inkább tömegszórakozássá válik, még bőven akad tennivaló a fényképezés szervezetté tételében, s mindazon lehetőségek kihasználásában, amelyeket egy-egy szakkör, csoport, vagy ha úgy tetszik, klub nyújthat. Ez tehát a kiállítás rendezőinek egyik célja.

A másik cél kapcsolódik a politikai alkalomhoz. Ezek a képek technikai minőségűtől, művészi értéktől függetlenül életünk egy-egy pillanatát rögzítik. Láthatunk városképeket Komlóról és az ország különböző tájairól. Ezeket a városokat jórészt mi építettük, mi tettük olyannak, amilyenek. A portrék ábrázolta személyek arca különböző kifejezéseket mutat, jobbra derült, örömet, gondtalanságot. Vannak esendéletek is a képanyag között: az élet örömeinek apró villanásai. Csak olyan embernek — s egyre többnek — van „szeme” az ilyen témákhoz, akiknek közérzete, vagy nevezükké igy: politikai hangulata jó, kiegyensúlyozott.

A fotózás a lehető legobjektívebb művészeti ág, a fényképezőgépet elfogulatlanul, ferdítés nélkül adja vissza a valóságot, vall a témáról — életünkről — és az emberről, aki gépet vett a kezébe.

A vállalat dolgozóinak több mint 20 százaléka veszi igénybe az üdülést évente

A vállalati szakszervezeti bizottság jelentése szerint az 1968-as évben is eredményes volt az üdülési tevékenység. Annak ellenére, hogy az év folyamán csökkent a vállalat összlétszáma, az üdülétesben résztvevők aránya növekedett.

A SZOT üdülétes keretében mintegy 1720 felnőtt és 350 gyermek, a vállalati üdülétesben pedig 2226 felnőtt és 1270 gyermek vett részt. Ez egyben azt is jelenti, hogy a Mecseki Szénbányák dolgozóinak több mint 20 százaléka vette igénybe a kedvezményes szakszervezeti üdülétesét 1968-ban. Ez az arány évente csaknem azonos, holott más iparágakban évente csak 6-10 százaléka üdül a dolgozóknak.

Ennek ellenére még mindig megoldatlan problémát jelent a téli üdülétes. A múlt évben kapott 1315 SZOT beutalóból például az első három hónapra jutott 287 darab, az utolsó három hónapra pedig 325 darab. A 612 téli beutalóból az alapszervezetek mintegy ötvenet nem tudtak felhasználni. Hasonló a helyzet a harkányi üdülönél is. Itt a múlt év folyamán 103 férőhely maradt felhasználatlanul. A bányások nem szívesen veszik igénybe a téli beutalókat. Ennek oka egyrészt az, hogy a gyermekek iskolába járnak, nem mindenképp lehet megoldani az elhelyezéket, másrészt pedig még mindig az a nézet van divatban, hogy üdülni csak nyáron lehet. Pedig a téli időszaknak is megvannak a maga szépségei.

A kedvezményes üdülétesben résztvevők arányában 62 százalék volt a fizikai dolgozó, ami valamivel rosszabb, mint az 1967-es évben volt.

A vállalati üdülétes keretében évek óta rendszeresen megy a külföldi cseréüdülétes. A múlt évben Csehszlovákiában 13 család 42 fővel, a Német Demokratikus Köztársaságban pedig 10 család 30 fővel üdült.

A vállalat alsó-bélatelepi üdülőjében — hat turnusban — 586 gyermek töltött el két-két hetet. A vállalat igazgatósága a részesedési alaphól egyébként 1968-ban a harkányi üdülőre egymillió szözezer, a béla-telepi üdülőre egymillió kettőszözezer forintot fizetett hozzájárulás címén. A harkányi üdülők megkezdődtek az átalakítási, korszerűsítési, felújítási munkák. Ez mintegy 200 ezer forintba fog kerülni, s ennek kétharmada a Mecseki Szénbányát terheli.

A szakszervezeti bizottság az idei év első fél évére 584 beutalót kapott, amelyből 148 magaslati, 325 gyógy, 79 balatoni, 32 pedig egyéb helyekre szöli. Családi beutalót 31, szanatórium beutalót 86, gyógy-gyermeküdülétes beutalót pedig 53 főre kaptak. A beutalókat a szakszervezeti bizottság már szétküldte az üzemekbe, felhasználásukról már az üzemek szakszervezeti bizottságai döntenek.

615 kereskedelmi-társadalmi ellenőrzés 1968-ban

Kereskedelmi-társadalmi ellenőrök tanácskozása Meszesen

A Mecseki Szénbányák pécsi üzemeiben működő kereskedelmi társadalmi ellenőrök december utolsó hetében értekezletet tartottak a meszesi munkásszálló nagytermében. Az 1968-ban végzett munkát értékelő tanácskozáson megjelent és felszólt Bruck Józsefné, a Szakszervezetek Megyei Tanácsa képviselője is.

Az elnökségben helyet foglaltak a kereskedelmi felügyelőség, valamint a vállalati szakszervezeti bizottság képviselői. A társadalmi ellenőrökön kívül megjelentek a nagyobb vállalatok igazgatói és osztályvezetői is.

Az értekezlet Kiskúti Ádám nyitotta meg. Bevezetőként üdvözölte a vendégeket, a szakszervezeti bizottságok titkárait, munkásellátási felelőseit és aktivistáit. Az 1968-ban végzett munkát Kecskés István, a pécsi területen működő társadalmi ellenőrök vezetője ismertette.

— Örömmel mondhatom, hogy a kereskedelmi egységek, a vállalatok igénylik a munkánkat. Célunk az, hogy a bányászlatka területeken a lakosság kiszolgálása jó legyen, az üzletek az igényekhez mérten kellő áruválasztékkal rendelkezzenek. Minőségi előrehaladást jelent, hogy kereskedelmi társadalmi ellenőrök megfelelő továbbképzésben részesültek a megyei tanács és a kereskedelmi felügyelőség által rendezett szakmai tanfolyamokon. Az 1968-as évben a pécsi területen 615 esetben tartottunk ellenőrzést, ebből 378 jegyzőkönyvre adtak választ a megbízott vállalatok. Az év folyamán a félettes szervek 120 kereskedelmi alkalmazottat — közöttük üzletvezetőket is — vontak felelősségre durva hang, súlycsökkentés, árdragítás miatt — mondotta Kecskés elvtárs, majd így folytatta: — Az 1968-ban végzett ellenőri tevékenység összességében jónak értékelhető, s ezért a vállalat szakszervezeti bizottsága nevében köszönetemet tolmácsolom mindazoknak, akik ebben a munkában részt vettek.

pek ellenőrzésére is, mert ilyen 1968-ban egyetlen alkalommal sem volt.

Czukor János, a vasasi Petőfi-akna szö-tikára a következőket mondta:

— Véleményem szerint hiba volt, hogy a beszámoló nem foglalkozott kellően azokkal az eredményekkel, amelyeket éppen a kereskedelmi dolgozók értek el az utóbbi években. Vagy el lehetett volna mondani, hogy a kereskedelmi ellenőrök hány esetben figyelemztették, nem az eladót, hanem a vásárlót, helytelen magatartása miatt.

Szünet után Kecskés István és Kiskúti Ádám pénz és tárgyjutalommal viszonzta a legjobban 1968-ban végzett

tevékenységét, majd Bruck Józsefné kért szö-t.

— Most kerül sor a szakszervezetekben a tisztségviselők újjáválasztására. Szeretném felhívni az elvtársak figyelmét, hogy csak azokat válasszák meg, vagy jelöljék kereskedelmi társadalmi ellenőrnek, aki ezt a munkát önként és szívesen vállalja, aki ténylegesen dolgozni is akar. És nem árt megnézni azt sem, hogy a választott egyén alkalmas-e az ellenőri munkára.

A kereskedelmi társadalmi ellenőrök évszö-értékelése Kiskúti Ádám zárszö-ával ért véget.

Császár Zoltán

Fiaink a hadseregben

Ünnepi díszbe öltözött a nagyatádi határőr laktanya: többségében pécsi, komlói fiatalok, bányászgyerekek sorakoztak fel katonai esküteléssel. Erre az alkalomra az IBUSZ komlói irodája 100 hozzájáruló, szö-öt küldött el a somogyi községbe.

A határőrök a sok évi gyakorlatnak megfelelően — készülték fel katonául és jeles eseményre. Az ünnepség külsőségében és tartalmában méltó volt a hagyományokhoz. Erről gyözdözdhettek meg az egység magasabb parancsnokai, a meghívott vendégek. Véleményüket tolmácsoljuk, amikor kifejezésre juttatjuk: fiaink jól elsajátították a kiképzési anyag első szakaszára előírt tételt. Az eddig végzett, de mégis szép munka máris meghozta eredményét.

A szö-ök jóleső érzéssel tapasztalhatták, hogy fiaik, ifjú katonáink — felváltva az itthoni munkát — a fegyverforgatásban sem vullanak szö-gyent. A résztvevők büszkén állhatnak szeretteik mellé, hogy szem- és fül tanú legyenek az eskünek. Rein István, Bika János, Katus József, Storcz Ferenc, Spáth Ferenc és a többiek mind-mind elismerésüket fejezték ki.

Nyiri Lajos alezredes, méltán mondhatta ünnepi beszö-ében: — A katonai eskü a legszö-vebb ígéret, az adott szö- dícsö-éses utat tár fel. Azt az utat, amelyet becsö-lettel jártak hős elődeink, Hunyadi seregei, Döbö Ist-

ván, Szondi György, Zrínyi Miklós csapatai, Rákóczi kurucok, a 48-as vörös szipkás honvédek, az 1919-es Tanácsköztársaság dicsö- hősei, akik elsö-ízben a magyar történelem folyamán — a munkásosztály államának tettek harci fogadalmat. Ezt a ragyogó utat járják nagyszö-ri szö-vevségeseink, a felszabadító szö-vejt hadsereg harcosai.

Nyiri elvtárs kifejezésre juttatta azt is, hogy a mai katonák esküje különbözik a mult hadseregben tett eskütö-... Hadseregünk elsö- és legfontosabb feladata a haza, a dolgozó nép, a béke védelme. A mi hadseregünknek nincsenek és nem is lehetnek hódító céljai. A mi katonáink tudják, ismerik a célt és ez teszi öket erőssé arra, hogy feladataikat az eskü szellemében maradéktalanul végrehajtsák.

Szabó Árpád határőr a csapataszö- elötti tett fogadalmat — társai nevében —, majd Molnár Józsefné, a szö-ök képviselö-ében szö-ölt.

— Mi, szö-ök nehéz szívvel intettünk búcsüt nektek, hiszen forró szeretettel neveltünk benneteket, hogy a család örömei legyenek, a társadalomnak hasznos tagjaivá váljatok. Most a hadseregben, a határőrség kötelességében folytatjátok ezt a feladatot. Bizunk abban, hogy a haza védelmében is helytálltok, mint ahogy az itthoni környezetben: a munkahelyeken, a bányában is helytálltok.

Baranya megyei népművelők tanácskozása Szabolcsen

Megeyi szintű értekezlet színhelye volt a közelmúltban a szabolcsi Puskin Művelődési Ház. Baranya megye népművelői adtak itt találkozókat egymásnak, hogy kicseréljék tapasztalataikat, meghatározzák a következő időszak tennivalóit.

A SZOT, az SZMT, a megyei és a városi tanács, valamint a megyei művelődésügyi intézmények küldötteit Balló István, a pécsi „Dr. Doktor Sándor Művelődési Ház” igazgatója közö-ölte. Az előadó vázolta azokat a nehézségeket, amelyekkel a művelődési intézmények megvél szinten büszkölődnek. Elmondotta többek között, hogy országos viszonylatban a meglévö- mű-

velődési házaknak csak a 49 százaléka van olyan állapotban, hogy alkalmas feladatra betöltésére. Ez az arány Baranya megyében valamivel jobb, hiszen például a nemrég felújított Puskin Művelődési Ház — külsöleg és berendezéssel egyaránt — méltóan reprezentálja a kultúrát. Sajnos, az intézmények leg-többszö-énél az a helyzet, hogy hiába végeznek átalakításokat, korszerűsítéseket, megfelelő berendezés hiányában csak régi bútorokkal tudják megtölteni. Kevés a szemléltető eszköz, a dia- és filmvetítő, a diaepiszköp. Ami van, annak nagy többsége már elavult, eredeti célra alig-alig alkalmas. A korszerű igényeket már nem elégítik ki.

Balló István igazgató az 1968-ban végzett munkát ismerteti

Balló István a továbbiakban azokról a feladatokról szö-ölt, amelyek az ifjúság nevelésében játszanak nagy szerepet. Szö-vevényes vitát váltott ki a meszesi művelődési házban működö- Flamingó együttes. A zenekar köré csoportosult fiatalok között bizony akadnak hülígánok is, s egy-egy rendezvény során botrányos jelenetek is lejátszódtak. A vitában felszó-olók elmondották, hogy az ö nevelésük keveset ér a szö-ök támogatása nélkül, de sokszor éppen a szö-ök azok, akiknek nem tetszik, ha gyermekét kiutassítják a művelődési ház-

ból. Vits folyt a modern és az izléstelen öltözködésrö-ől, a táncesteken való megjelenésről. Nem ritka, hogy a fiúk garbóban, a lányok hosszúszárú csizmában jönnek táncolni. Mindezek ellen olyan harcot kell folytatni, amely egyrészt nem sérti a fiatalok önértézetét — hiszen az ilyen külsö- nem feltétlenül jelent hülígán beállítottságot — másrészt viszont ráneveli öket a kulturált és izléses megjelenésre.

Az egynapos tanácskozás sok hasznos tapasztalatot adott, melyeket az új népművelési évben aprö-pézzre lehetne váltítani.

Oktatás, tanulás

A Bányai Dolgozók Szakszervezetének Mecseki Szénbányák Bizottsága a közelmúltban mérte fel az 1968/69-es oktatási év beindulásának tapasztalatait. Mint az errö- készült jelentés megállapítja, az oktatás megszervezésénél az előzö- év tapasztalatai adták a kiindulási alapot. Jobban érvényesült a munka folyama-tossága, szélesebb alapon történt a szervezés. A munkából jelentös részt vállaltak magukra — a hallgatókkal történt beszélgetések során — a propagandisták is.

Ebben az évben tovább szaporodott azoknak a csoportoknak a száma, amely egy termelési egységre, vagy egy munkabrigádra épül. Ez a módszer jónak mondható, főleg az ellenőrzést, a szabad véleménynyilvánítást véve figyelembe. Idö-ében megtörtént a propagandisták felkészítése is. Ennek megfelelően az oktatás 17 alapszervezetben és a két munkásszállón indult be, összesen 90 csoportban 2050 hallgatóval. Az oktatást 78 propagandista és 14 vezető propagandista irányítja, illetve segíti.

A szakszervezeti politikai oktatás nyolc témáját figyelembe véve, eddig a csoportok három témát dolgoztak fel. A legnagyobb vitát az elsö- témakör váltotta ki, amely a társadalmi, a vállalati és az egyén érdekekkel foglalkozott. Sokan szö-ölték hozzá az anyagi érdeklettség jelenlegi alkalmazásával kapcsolatos előadásához is, hasonlóképpen a „Szocialista hazaszere-tet” című előadásához.

Az eddigi három témánál a szemléltetés megfelelő helyet kapott a propagandisták módszerében. Az üzemi szakszervezeti bizottságok megállapítása szerint a szakszervezeti politikai oktatás mindenütt jól halad. Ugyancsak jól indult a vidéki oktatás is, összesen kilenc köz-ségben. A megnyitókön a szakszervezeti bizottságok mindenütt képviseltették magukat, s a helyi szervek is nagy segítséget nyújtottak. Elismerés illeti a Kosuth-bánya, a Vasas-bánya, a Zobáki-aknai és a Béta-aknai szakszervezeti bizottságokat, mert vállalták a vidéki oktatással járó meg-növekedett feladatokat.

Amíg a szakszervezeti politikai oktatás megfelelő ütemben és jól halad, nem mondható el ugyanez az állami oktatásról. A beiskolázható 4800 főből mind-össze 383 vállalta a továbbképzést. Az igazsághoz tartozik viszont, hogy a leg-több, nyolc általánossal nem rendelkező dolgozó már az idö-ebb korosztályhoz tartozik, s az ö beiskolázásuk már nehéz. A szocialista brigádokban most is változatlanul sok dolgozó tett felajánlást továbbtanulásra, de egy másik probléma az, hogy az üzemek sem lennének képesek minden jelentkezö-nek lehetőséget biztosítani a tanulásra. Szükség lenne további iskolákat beállítani estü és levelezö- tagozatra, mert a problémát a vállalat szakszervezeti bizottsága egymaga megoldani nem képes. A tanácsai szervek ismét lehetö-vé tehetnék az üzemi iskolák bővebb elterjedését. Jelenleg Pécsen mindössze egy iskola van kitérölve, ahol az estü oktatás folyik. Az üzemek oktatási bizottságai is rendszeresen ellenőrizhetnék az előadásokat, mert ez ösztönözne hatna a tanulókra.

SPORT

Üzemeinkben tovább szélesedett a tömegsportmozgalom

Tavaly 415 csapat versengett 9 sportágban

A hagyományos Bányász Kupa versenysorozat új elemekkel bővült az 1967. esztendőből kezdődően. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulójára vállá-

nélkül járuljanak hozzá a testkultúra ápolásához, az egészséges életmód kialakításához, a kollektívák mind gyakoribb találkozásához. Nyugodtan mondhatjuk,

jobbakk, 2-ik Ujhegy, 3-ik Kossuth-bánya együttese. Az idei üzemi bajnokság tervezetéről is hírt adhatunk. — Most is 9 sportágban versenyezhetnek majd a tömeg-

együttműködésre van szükség, hiszen a Bányász Kupa szélesebb alapokra való helyezése még nagyobb anyagi és erkölcsi támogatást kíván és érdemel. Befejezésül szeret-

A kispályás üzemi labdarúgó-bajnokságban a Villamos üzem együttese évről évre kitűnően szerepel. Képünkön az 1968. évi bajnokságot.

latunk szakszervezeti és KISZ-bizottsága e népszerű mozgalmat tovább szélesítette. Ugyszólván minden üzemi csapat bekapcsolódott a tömegsportba.

A nagy évforduló méltó megünneplését akartuk kifejezésre juttatni azzal is, hogy megfelelő helyet kapjon az üzemi bajnokság — mondotta Suhajda Tibor, a vállalat szakszervezeti bizottságának képviselője. — Kilenc sportágban írtuk ki a versenyt, s az eredmény igen figyelemre méltó: 230 csapatban 2426 dolgozónk kapcsolódott be a küzdelembe. A győztesek és a helyezettek jutalmazása mellett a szervezők díszes emléklapokat kaptak. A komoly érdeklődés parancsolóan írta elő számunkra, hogy 1968-ra még szervezettebben, körültekintőbben tevékenykedjünk. Kezdeményezésünket segítették maguk a résztvevők is, amelyek alapján megrendezhettük az üzemi bajnokságot, amelynek bázisa a szocialista brigádokra épült. E mozgalmat maximálisan támogatták a sportkörök vezetői, szakemberei is: Pályákat, öltözőket, fürdőket, felszereléseket biztosítottak rendelkezésre. Ennek alapján megrendezhettük az üzemi bajnokságot, amelynek közötti versenyeket és a vállalati döntőket is.

A legújabb eredmények már ismertek. A most zárult esztendőben, tovább fokozódott az érdeklődés a szakemberek aktivitása. A 9 sportágban 415 csapat mérte össze tudását. Nem kevesebb mint 3387 fővel fejeződtek be a játékok.

A szervezők a legfőbb célkitűzést is megfogalmazták.

A versenyek elsősorban a tömegsport népszerűsítését szolgálták és szoleálták a jövőben is — folytatta tovább Suhajda elvtárs. — Az a törekvésünk, hogy a különböző bajnokságok a magasabb osztályba való feljutás igénye

hogy a célkitűzések valóra váltak! Tényleg elősegítették az üzemi szocialista brigád-jainak a szerződésben is vállalt kötelezettségek teljesítését, a barátság elmélyítését. Az is nyilvánvaló, hogy egy-két kisebb sérüléstől eltekintve, a mérkőzések fokozták az erőállapotot, a közhangulat kedvező kialakítását.

Amikor nemrég a Bányász Kulturális Hetek keretében az 1968. évi eredmények kapcsán átadták a megérdemelt jutalmakat, okleveleket, a vállalat vezetői, az üzemi képviselői méltán gratuláltak a győzteseknek és a helyezetteknek.

Az öt legnépesebb, legtöbb dolgozót foglalkoztató versenyág (kis- és nagypályás labdarúgás, sakk, asztalitenisz és sportlövészet) résztvevőit díjazták.

A kispályás labdarúgó bajnokság győztese a Villamos üzem csapata lett. Közülük az a 9 játékos, aki legtöbbet tett a sikerért, egyhetes harkányi jutalomútlásban részesül. Megérdemlik, hogy nevüket is megemlítsük: Trischler Béla (csapatkapitány), Kovács J., Albert J., Molnár L., Bánusz J., Domán G., Weber B., Fekete I., Csetnek J. és akik szerepeltek még: Kiss Gy., Ramais F., Bachesz Gy., továbbá Szabó István (patronáló).

A nagypályás bajnokságban István-akna együttese hódította el az elsőesét Kossuth-bánya csapata előtt.

Az egyéni sakkversenyben: Radics István (Kossuth-bánya gépüzem), 2. Buehberger József (István-akna), 3. Thész Sándor (Széchenyi-akna).

Az asztalitenisz csapatversenyben Vasas-bánya vitte el a pálmát. A 2. helyre Kossuth-bánya, a 3-ik helyre István-akna együttese került.

A sportlövészetben István-akna csapata bizonyult a leg-

jobbakk, 2-ik Ujhegy, 3-ik Kossuth-bánya együttese. Az idei üzemi bajnokság tervezetéről is hírt adhatunk. — Most is 9 sportágban versenyezhetnek majd a tömeg-

ném megköszönni a sportvezetők, tömegszervezetek aktívák eddigi jó munkáját. A szakszervezeti bizottság nevében arra kérem az érdekelteket, hogy az újabb bajnokságban is tevékenykedjenek eredményesen, hogy a negyedszázados jubileumot a tömegsport sikerével is méltán köszönthessük — fejezte be interjúját Suhajda elvtárs.

Asztalitenisz

Eredményes esztendő zárta asztaliteniszeseink. A felsőbb osztályba jutott Bányász versenyzők január első felében kezdik meg felkészülésüket az 1969. évre. Ezúttal az elmúlt évi gazdag versenyprogramjuk egyik fontos állomását említhetjük meg. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom tiszteletére rendezett 6 fordulós egyéni és csapatverseny győzelmé a Pécsi Bányász nevéhez fűződik: mind az egyéni összetett, mind a csapatverseny asztaliteniszeseink sikerével, győzelmével zárult.

A versenysorozat utolsó felvonását december 20-án a Bányász rendezésében bonyolították le a Puskin Művelődési Házban.

Egyéni eredmények: 1. Szeiferf (Ércbányász), 2. Keller (Pécsi Bányász), 3. Horváth (P. Bányász), Varjas (PBTC).

Párosban: 1. Fonód—Pálmál (P. Bányász), 2. Szeiferf—Hauser (Ércbányász), 3. Horváth—Ragoncsa (P. Bányász), Galambos—Keller (P. Bányász).

A vigaszversenyt Galambos és Árvai (mindkettő P. Bányász) nyerte.

Ezek után a hatfordulós összesített csapat és egyéni verseny végeredménye a következő:

Csapatban:
1. Pécsi Bányász 354 pont
2. Pécsi BTC 144 pont
3. P. Ércbányász 129 pont
4. Komlói Bányász 73 pont
5. Pécsi EAC 91 pont

Egyéni:
1. Ragoncsa (P. Bányász)
2. Horváth (P. Bányász)
3. Szeiferf (P. Ércbányász)
4. Fonód (P. Bányász)
5. Varjas (Pécsi BTC)
6. Kenyeres (Pécsi EAC)
7. Keller (P. Bányász)

MOZI MŰSOR

Park (Pécs): 2—8-ig: Egri csillagok I—II. Magyar film. Dupla helyár. 9—12-ig: Minden évben újra. NSZK film. Csak 16 éven felülieknek. — 13—15-ig: Holdudvar. Magyar film. Előadások kezdete: 4, 6, és 8 óraker. Matiné: 5—én: Az utolsó vérbosszú. 12—én: Fő a bizalom.

Kossuth (Pécs): Délelőtt: 5—6-ig: A ház és gazdája. Szovjet film. 7—8-ig: Holdudvar. Magyar film. 11—én: Minden évben újra. NSZK film. Csak 16 éven felülieknek. 12—15-ig: Egri csillagok I—II. Magyar film. Dupla helyár. Előadások kezdete: fél 3 és fél 5 óraker. Este: 6—8-ig: Tündéri nők. Olasz—francia film. Csak 16 éven felülieknek. 9—15-ig: Egri csillagok I—II. Magyar film. Dupla helyár. Előadások kezdete: fél 7 és fél 9 óraker. ART KINO: 6—án: A légió. Lengyel film. Csak 16 éven felülieknek. 13—án: Tom Jones. Angol film. Csak 18 éven felülieknek.

Petőfi (Pécs): 2—8-ig: Egri csillagok I—II. Magyar film. Dupla helyár. 9—12-ig: Holdudvar. Magyar film. 13—15-ig: Minden évben újra. NSZK film. Csak 16 éven felülieknek. Előadások kezdete: 5, 7 és 9 óraker. Matiné: 12—én: Fantaszták.

Jószerecsét (Pécsszabolcs): 6—7-ig: Ha mondom, hogy szeretlek. Olasz film. 9—10-ig: Az utolsó kör. Magyar film. 11—12-ig: Keserű méz. Szovjet film. 13—14-ig: Farkasvisszhang. Lengyel film. Előadások kezdete: hétköznap 5 és 7, vasárnap 3, 5 és 7 óraker. Matiné 12—én: Slágerrevü.

Fekete Gyémánt (Gyárváros): 6—7-ig: Nyári szerelem. NDK film. 9—10-ig: Edgar és

Krisztina. Szovjet film. 11—12-ig: Amerikai feleség. Olasz film. Csak 16 éven felülieknek. 13—14-ig: A felügyelő és a halál. Román film. Előadások kezdete: hétköznap 6, vasárnap 4 és 6 óraker.

Május 1 (Vasas II): 6—7-ig: A kém nyomában. Lengyel film. 9—10-ig: Az utolsó betyár. Bolgár film. 11—12-ig: A nagymenő. Francia film. 13—14-ig: Fejlövés. Magyar film. Csak 16 éven felülieknek. Előadások kezdete: hétköznap 6, vasárnap 4 és 6 óraker.

Puskin (Vasas I): 7—8-ig: Játék a gyilkossággal. Francia film. Csak 16 éven felülieknek. 10, 12: Melyik úton járjak? Amerikai film. — 14—15-ig: Idegen házban. Angol film. Csak 16 éven felülieknek. Előadások kezdete: 6 óraker.

Május 1 (Komló): 2—8-ig: Milliárdokat érő ember. Francia film. 9—12-ig: Farkasvisszhang. Lengyel film. — 13—15-ig: Vihar a lombikban. Cseh film. Csak 16 éven felülieknek. Előadások kezdete: 4, 6 és 8 óraker. Matiné 12—én: Az utolsó vérbosszú.

Zrínyi (Komló): 7—8-ig: Az ellopott léghajó. Cseh film. 9—10, 12: A tolvajok szigete. Lengyel film. 14—15: Fantaszták. Szovjet film. Előadások kezdete: fél 4 és fél 6 óraker.

Jószerecsét (Szászvár): 7—8-ig: Vadlő. NDK film. — 11—12-ig: Azok a csodálatos férfiak. Amerikai film. 14—15-ig: A holtak visszajárnak. Magyar film. Előadások kezdete: hétköznap 7, vasárnap 5 és 7 óraker.

Zengő Gyöngye (Hosszúbetény): 6—7-ig: A boldog Alexandre. Francia film. — 11—12-ig: Heroin. NDK film. 14—15-ig: Amerikai feleség. Olasz film. Csak 16 éven felülieknek. Előadások kezdete: 7 óraker.

TV MŰSOR

1968. január 7., kedd
18.05: A beljai szarvas. Jugoszláv kisfilm. 18.20: Az emberi test. Megelőzés és gyógyítás. 18.40: A világ nagy vasútjai. 19.05: Esti mese. 19.15: Offenbach: Hoffmann meséi. Operaközvetítés Szegedről. 22.00: Tv-híradó 2.

1968. január 8., szerda
18.05: Csak gyerekeknek! 18.35: Irók, könyvek, kritikások. 18.55: Esti mese. 19.05: Nótaszó. 19.30: Radar. 20.00: Tv-híradó. 20.20: A függöny. Nyugatnémet film. 21.30: Remekművek titkai. 21.50: Tv-híradó 2.

1968. január 9., csütörtök
18.05: Iparszervi sertéshústermelés. 18.25: Molekuláris biológia. 18.55: Esti mese. 19.05: Telesport. 19.25: Jó bor — jó egészség. Dokumentumfilm. 20.00: Tv-híradó. 20.20: Szórakoztató zenés műsor. 21.00: Századunk. Szarajevótól a háborúig. 22.00: Tv-híradó 2.

1968. január 10., péntek
17.25: Pedagógusok fóruma. — 18.00: Hírek. 18.05: Kuckó. 18.25: A világ nagy vasútjai. 8. 18.50: Dzsesszrandevő Cegléden. 19.15: Esti mese. 19.25: Egy életben maradt varsói. Kisfilm. 19.35: Malican papa és fia. A három uta-

zás. 20.00: Tv-híradó. 20.20: Fekete, fehér — igen, nem? A III. és XV. kerületi vetélkedője. Kb. 21.30: Lehar-est. 22.00: Tv-híradó 2.

1968. január 11., szombat
9.15: Nótaszó (ism.) 9.35: A függöny. Magyarul beszélő nyugatnémet film (ism.) 10.45: Ezüstérmeseink. 11.15: Fialat költők versel (ism.) 16.15: Budapesti tavasz. magyar játékfilm. 17.45: A plakátművészet remekai. I. 18.05: Hírek. 18.10: Ezüstérmeseink. 18.40: A Tv jelenti. 19.25: Cicavíz. — 19.35: Táncczene. 20.00: Tv-híradó. 20.20: Bunbury, 3 felv. komédia; felvétel az Odry Színházról. — 22.25: Tv-híradó — 2.

1968. január 12., vasárnap
9.25: Zebra. 9.40: Sakktanfolyam. 10.00: Gyere velünk... — Intervjú Berlinből. 11.00: Játsszunk bábszínház! 11.30: Jétkorongmérkőzés 17.30: Mezőgazd. szakfilm. 18.00: Nótaszó. 18.20: A magyar tudomány nagy öregei. Benedikt Ottó akadémikus. 19.05: A világ térképe előtt. 19.15: Esti mese. 19.25: Sébastien az embekek között. 2. Jonquiére. 19.30: Sporthírek. 20.00: Tv-híradó. 20.20: Magyarázom a mechanizmus' III. 20.30: Mocorgó. Tv-film. 21.55: David Ojstrah Budapest. Riportfilm. 22.30: Tv-híradó 2.

MECSEKI BANYÁSZ

A Mecseki Szénbányák dolgozóinak hetilapja Felelős szerkesztő: dr. Gyevi Károly. Szerkesztőség: Pécs L. Komját Aladár utca 5 (Mecseki Bányász Szálló) Telefon: 31-87 35-07: 91-es mellékállomás Felelős szerkesztő: 52-00: 92-es mellékállomás vállalat irodájában: 11-85-ös A szerkesztőség üzemi telefonszáma 11-41 és 11-85 Kiadja a Baranya megyei Lapkiadó Vállalat Felelős kiadó: Braun Károly Kiadóhivatal Pécs. Hunyadi út 11. Telefon: 15-32 15-33. 21-60. 60-11 Nyomja a PECSI SZIKRA NYOMDA Pécs Munkás Mihály utca 10 Felelős vezető: Melles Rezső. TERJESZTI A MAGYAR POSTA Előfizető a Mecseki Szénbányák dolgozóinak részére az üzemi bérszámtételnél Nyugdíjasok és intézmények részére Pécs. Dérnyé u 9 szám. a pénzügyi osztályon Telefonja 22-28. 25-60. (21-26-os mellékállomás.) Előfizetési díj a Mecseki Szénbányák dolgozóinak tél évre 10.- Ft. egész évre 20.- Ft. index: 25.317.

Pártélet a villamosüzemben

Sikeres volt az elmúlt pártoktatási év a vállalatnál

A villamosüzem pártvezetőinek csúcspontja számolt be munkájáról a vállalati párt vb. január 9-i ülésén.

Oláh Gyula elvtársnak, a csúcspont vezetőjének jelentése alapján megtárgyalta az alapszervezetek irányításával kapcsolatos eredményeket. A koordináló és ellenőrző tevékenységet is elemezte a jelentés.

A vb-ülésen megjelentek az alapszervezetek titkárai és Szám István üzemvezető, valamint Illés János elvtárs, a vállalati pártbizottság tagja, aki a villamosüzem pártéletének segítéséért felelős. Valamennyien felszólaltak a vitában is.

A vb. a vitában felszólaltak véleménye alapján — tudomásul véve és elfogadva a jelentést — megállapította, hogy a villamosüzemben a pártélet jól szervezett. Annak ellenére, hogy nagy kiterjedésű területen, szétszórtan működik az üzem és dolgozói sok-sok munkahelyen működnek, a pártpolitikai munka jó eredményeket mutat fel. A pártcsoportok, amelyek minden bányauzamban működnek lényegében egy-egy kis alapszervezet feladatait látják el. Onálszólóan dolgoznak. Jelentős szerepük van a tagfelvételi munkában is. A tagfelvételi kérelmeket pártcsoportgyűlésen megtárgyalják, állást foglalnak, és javaslatukat a taggyűlésen ismertetik.

Most arra törekcsenek, hogy a pártcsoporton belül minden

— A MECSEKI SZENBANYÁK legnagyobb fogyasztója, a Magyar Villamos Művek, ebben az évben 1 millió 771 ezer tonna szénre igényel. A Dunai Vasmű 901, a TÚZEP Egyesülés pedig 440 ezer tonna szénre tart igényt 1969-ben. Ez a három vállalat ideai széntermelésüknek csaknem 73 százalékát köti le.

partnagnak legyen pártmegbíztatója. Vita folyt a vb-ülésen afelett, hogy további decentralizációt szükséges-e végrehajtani a pártszervezetekben. Némelyek kifejezték, hogy nem kell félni a kislétszámú alapszervezetektől, a pártcsoportok alapszervezetekké alakulhatnak, ahol 4-12 párttag van egy csoportban. Mások úgy vélték, hogy a pártcsoportokon belül kialakított részortfelelősi rendszer is jó, így is kitűnően meg lehet oldani a feladatokat, nem szükséges új alapszervezetek létrehozása.

A vb. végül úgy foglalt állást, hogy ha a villamosüzem csúcspontja úgy ítéli meg, hogy a pártszervezet további decentralizálása szükséges, csinálja meg. Mégis, figyelemmel kell lenni arra, hogy ennek is vannak határai. A fontos az, hogy a decentralizálás a pártélet színvonalát emelje, a pártmunkát eredményesebbé tegye.

A vb. meghallgatta Schwarz József elvtárs szóbeli tájékoztatóját az 1968/1969-es pártoktatási év befejezéséről és az új oktatási év előkészületeiről.

A tájékoztatóból megtudtuk, hogy a Központi Bizottság 1968. február 26-i határozata alapján megszervezett oktatási eredményes volt. A határozat szellemében nagy gondot fordított a vállalati pártbizottság a gazdaságpolitikai propagandára, a szocialista országok eredményeinek nagyobb népszerűsítésére, egyúttal pedig jól koordinálta a tömegszervezetekben folyó politikai oktatással a pártoktatást.

A most zárult pártoktatási évben 67 tanfolyamon 1863 hallgató tanult. Ebből a marxista-leninista esti középiskolán 289-en, a Marxizmus-Leninizmus Esti Egyetemén 118-an tanultak. Népszerű volt a gazdaságpolitikai tanfolyam ipari tagozata, amelyen 533-an; és a világgazdasági kérdések tanfolyama amelyen 323-an tanultak. Más tanfolyamokon 580-an vettek részt. Az előadásos propagandát is fejlesztették. Újszerű volt, hogy a vezető propagandisták

felkészítése során 1-1 szakterület jó ismerőjét is felkérték előadásra. A vb. ülése ezután megtárgyalta felvéve munkaprogramtervezetét, majd az 1968-as pártbizottsági költségvetésről előterjesztett jelentést vitatta meg.

A vb. munkaprogramjának tervezetében módosításokat eszközölt, megbízta a párt és tömegszervezeti osztályt a program végleges összeállításával. A költségvetésről előterjesztett jelentést elfogadta.

felkészítése során 1-1 szakterület jó ismerőjét is felkérték előadásra. A vb. ülése ezután megtárgyalta felvéve munkaprogramtervezetét, majd az 1968-as pártbizottsági költségvetésről előterjesztett jelentést vitatta meg.

A vb. munkaprogramjának tervezetében módosításokat eszközölt, megbízta a párt és tömegszervezeti osztályt a program végleges összeállításával. A költségvetésről előterjesztett jelentést elfogadta.

Szakszervezeti oktatás — növekvő aktivitással

A szakszervezeti oktatást — az időszaki kérdések tanfolyamát — nagyobb létszámmal tartják az idén szinte valamennyi üzemünkben. Míg Kossuth-bányán az 1967-68-as esztendőben a 901 jelentkezőből csak 761 látogatta a foglalkozásokat, addig most a létszám meghaladja az ezret. A legutóbbi előadásról például 1035-en vettek részt. A növekvő létszám és az aktivitást kiváltotta a körültekintő szervezés (724 dolgozóval beszélgettek el a tanfolyam beindítása előtt) és

a tagságot érdeklő témakör összeállítására is. Szólnunk kell az üzemi általános iskoláról is. Kossuth-bányán 1963 óta működik üzemi iskola és eddig közel 300-an végeztek. A határoportos iskolában — heti kétszeri megjelenéssel — 130 felnőtt tanul, zömmel Kossuth-bányaiak.

— A párhuzamos oktatás, a jól bevált délelőtti és délutáni foglalkozás, közkezdeltté vált, ezért az jövőben is ilyen rendszer alapján tanítunk — mondta Horzsa Sándor, a dolgozók esti iskolájának igazgatója. — Nagy segítségünkre vannak a Kossuth-bányai vezetők, amelyet ezúton is szeretnénk megköszönni. Ebben az iskolában helyet adtak más üzembeli dolgozóknak is.

Horzsa elvtárs elmondta azt is, hogy a jövőben már csak üzemi iskolát szerveznek a dolgozók továbbtanulására. A területi oktatásra, nincs kellő számú jelentkező.

Az állami (nappali) oktatással kapcsolatban megdöbbentő az „újratermelés”: minden századik gyerek közül 10-15 adós marad a VIII-os végbonyvitvánnyal. Az évről évre idő előtt kimaradó gyerekek növelik az amúgy is magas statisztikát. A jelenlegi szakmunkásképző rendszer, főként a szaktanfolyamok, nem írják elő az általános iskolai végzettséget. Az anyagi érdekesség rászorítása nélkül pedig csak öngenyességről lehet szó a dolgozók továbbtanulása esetében.

A párhuzamos oktatás, a jól bevált délelőtti és délutáni foglalkozás, közkezdeltté vált, ezért az jövőben is ilyen rendszer alapján tanítunk — mondta Horzsa Sándor, a dolgozók esti iskolájának igazgatója. — Nagy segítségünkre vannak a Kossuth-bányai vezetők, amelyet ezúton is szeretnénk megköszönni. Ebben az iskolában helyet adtak más üzembeli dolgozóknak is.

EMLÉKEZZÜNK!

Új könyvek

IPARJOGVÉDELMI ISMERETEK

A könyv a szabadalmi és eljárási jog, a védjegyre és ipari mintára vonatkozó jogszabályi rendelkezések, az újítómozgalom jogi vonatkozású kérdéseivel foglalkozik, éppen ezért az új mechanizmusban nagy érdeklődésre tarthat számot.

A NYERESÉGRÉSZESEDÉS ÉS A VÁLLALATI ÜGYVITEL

A könyv a nyereségérdekeltségi rendszerek történetével, az új gazdasági mechanizmus nyereségreszesedési rendszerével kapcsolatos vállalati tervekről, elszámolásról, nyilvántartási feladatokról szól.

EZ TÖRTÉNT MEXIKÓBAN!

A kötet Kutas-Lakatos-Peterdi írásait fűzi egybe, és az 1968. évi olimpia vers-

nyeihez hű tudósításait és teljes eredményjegyzékét tartalmazza.

MŰSZAKI BIBLIOGRÁFIA

Jánszky Lajos állította össze a kötetet, amely az 1967-es esztendő szakirodalmát szakos szerinti csoportosítva írja le, tárgy- és névmutató egészíti ki.

KÖZGAZDASÁGI KISLEXIKON

A felszabadulás óta az első átfogó magyar közgazdasági lexikon. Szerkesztői nagy gondot fordítottak arra, hogy kellő részletességgel ismertessék azokat a fogalmakat, amelyeknek értelmezése az elmúlt évek tudományos vitái során módosultak, gazdagodtak, különösen azokat a kategóriákat, amelyek a reformmal kapcsolatosak.

KÉRI TAMÁS:

SUNYÓ

Amikor meghallotta, miről van szó, sajnálkozva tártá szét a kezét.

— A népítéletet nem áll jogomban megakadályozni... És higgadtan távozott.

Ekkor egy sovány kis ember ugrott Sunyó mellé. — Segíték, elvtárs! — kurjantotta vékony hangon, és módszeresen látott munkához. Felnyúlt a legközelebbi karéért, befordult: egy ember a sarokba repült. Ismét felnyúlt, ismét befordult; repü léss...

Harmadszor már nem kellett felnyúlnia. Kezet nyújtott Sunyónak, de vele nem fordult be.

— Késmárki Károly vagyok, Rendőr főhadnagy... tette hozzá jóval halkabban.

— Németh Félix vagyok — mondta Sunyó. — Disszidens szakaszvezető.

— Rendőrség? — Tűzoltóság. Nem tehetett arról, hogy ez volt Őcsi foglalkozása. Az őszülő, piros képű úriember ismét feltűnt a láthatáron.

— És a kolléga? — a főhadnagy Csicsó felé intett. — O is rab...

megismerte és a hajánál fogva távol tartotta magát.

Sunyó alig tudta szelválasztani őket.

— Micsoda tempó ez? — dohogott. — Ha valami problémát van, beszéljétek meg okosan, higgadtan. De minek rögtön verekedni? Megáll az ész!

— A drágalátos férjéért hiába üt! — legénykedett a házmesterné. — Tudja, hol van az már?

De Tündi épp ezt nem tudta.

— Az idegenlégióban. Ott bizony!

— Akkor talán otthon megemlíthetnének a férjének — mondta Sunyó —, hogy magácska ismét szabad, és várja őt. Nagyon szereti magát az ember.

— Az a baj, hogy csak magát szereti. De ha ügyis hazamennek... — Mégjegyzem, ezt én is most hallom először — vágott közbe Tündi.

múlva idegesíteni kezdte Sunyót. Végre nyílt az ajtó, belépett az őszülő úriember és egy ismeretlen, szintén idősebb férfi, Helyet foglalt a frásztal mögött, átható tekintettel méregette Sunyót, Sunyó meg őt. Az őszülő úriember kinyitotta a páncél-szekrényt, egész halom üveg vált láthatóvá az alsó polcon. És végre elhallgatott a telefon.

— Mit iszik? — törte meg a csendet az idegen. Remekül beszélt magyarul. Magyar volt.

— Köszönöm — szabadkozott Sunyó —, külföldön nem szoktam inni.

— Sokszor járt már külföldön? — Nem. Most először.

— Maga megvert vagy húsz embert.

— Népítélet volt... — szerénykedett Sunyó.

— Az őszülő úriembernek megrándult az arca. — Hogy hívják? — kérdezte az idegen.

— Oh! Sunyó komolyan szégyellte magát. — Hiszen még be sem mutatkoztunk egymásnak!

nevem van Friedrich László, de a barátaim Sunyónak szólítanak... Ez nem magukra vonatkozik! — kapott észbe.

— Adja ide a személyi igazolványát!

— Bocsánat, ilyen nem rendelkezem.

— Azt akarja, hogy megmotozzuk? Hátha mégis találunk valamit.

— Lehetséges kérem, nem az enyém a ruha.

— Hogy értsem ezt?

— Amikor megszöktem a börtönből, igazán nem válogathattam, felvettem az első ruhát, amit egy paraszt hazafai adott.

— Az idegennek szemmel láthatóan felderült az arca.

— Miért nem ezzel kezdte?

— Nem szokásom a dicsékvés.

— Miért volt börtönben? Politikai?

Sunyó megvakarta a tarkóját. Ez szokása volt.

— Olyan népítéletfélé miatt...

vánnyal. Ennek segítségével munkát vállalt... Mi is a szakmája?

— Gimnáziumi érettségim van. De mi lesz, ha elkap a rendőrség?

— Mire keresni kezdenék magát, már nem lesz Magyarország. Jelenleg meg más dolga van a rendőrségnek. Elmegy segédmunkásnak egy minél nagyobb gyárba, rendesen dolgozik, megbecsüli magát, és közben nyitva tartja a szemét. Igyekszik mindenki jó viszonyba kerülni, gyáron belül és gyáron kívül minél többet meg tudni. Mindezt pedig addig is, amíg kihozhatjuk külföldre, kap havonta mondjuk öt-ezer forintot. És évente ruhapénzt...

— De mi lesz, ha elkap a rendőrség?

— Akkor legfeljebb letölti a hátralévő hat hónapot. Ezért kap tízezer forintot.

— A havi ötezren felül?

— Természetesen.

— All right!

— Mi az, maga tud angolul?

— Egy cellában voltam bizonyos Guttmann úrral.

— Well! — mondta az idegen elégedetten. — Hová vigye az emberünk a személyi igazolványt?

— Budapest, VIII., Csobánka utca 163. — mondta be Sunyó a pontos címet. — De ha este 11 után keres, erősen csengessen a kapun, mert a házmester disszidált.

— Nap közben fogja keresni! — nyugtatta meg az idegen. — Hát akkor megegyezünk, Friedrich úr, most átadom az első fizetését! — ezzel leszámolta 50 darab százforintot.

— Ihatnánk egy pohárráival! — javasolta Sunyó. — Az urak a vendégeim...

Tündinek tulajdonképpen semmi kifogása nem volt a hazamenetel ellen. A házmesterné már megverte, Őcsi felől nyugodt volt, minél előbb szeretne volna megkezdni Sunyóval a „legális” házasságot. Egyszerű lélek volt, azt vallotta: jobb ma egy férfi az ágyban, mint holnap egy nő az autóban. És különben is elég egyhangúan telt az idő.

Sunyót félrevonta a sovány kis főhadnagy.

— Mondja, nem ávós maga valójában? Amellett, hogy tűzoltó? Nekem megmondhatja. Igazán nagyszerűen verekedett.

— A főhadnagy elvtárs is. Ki sem nézne magából az ember. Amilyen cingár.

— Cselgáncsolató vagyok. De nem ez a lényeg. Idegen közegben vagyok, szükségünk lehet egymás segítségére. Nézze, én bízom magában.

Zsebébe nyúlt, és kerek kis vörös tárgyat mutatott fel a tenyerében, amelyre ótagú csillag, és egy többjegyű szám volt karcolva.

Sunyó elővette a körömrészelőt.

A főhadnagy bólintott. Értették egymást.

— Maga is megbízatással van itt?

— Bizonyos értelemben — magyarázta Sunyó. — A java majd otthon következik...

— Máris hazatér?

— Igen. Nem szívélnhetem az idegen közeget.

— Akkor megkérem valamire. Szolgálati érdek... (Folytatása következik)

Munkaidő és pihenőidő

Kell-e valóságosság a szabad idő felhasználásában?

A változatosság, a magunk által választott időtöltés a szórakozásban a legdöntőbb, és ezt a változatosságot tudatosan keresni kell. Képesse kell válni sokféle szórakozásra, és ehhez senki sem lehet túlságosan öreg.

A változatosság az, ami a megújástól megkímél. Úgy vagyunk ezzel, mint az étellel. A csirkepaprikát általában szeretjük. De hússzor egymás után egyikünk sem tudná megenni. A művelődésben, szórakozásban sem igényeljük kevésbé a változatosságot.

Nem tartjuk szabad idejét igényesen eltöltőnek azt, aki minden réőrő idejét csak olvasással, csak zenehallgatással vagy akár csak horgászással tölti, nem beszélve a csak kártyázók, esetleg csak ívők táboráról sem. Ki nem találkozik még üdüléskor olyanval, aki már az első napon utli-partnereket keres, többnyire meg is találja és úgy tűnik számunkra, egyhuzamban kártyáznak, és csak két hét múlva, a hazainduláskor kel fel az asztaltól.

A szórakozásnak, a művelődésnek nem a mindennapi munkával szemben, hanem éppen a mindennapi munka mellett van értelme, szerepe. Ezért lenne jó, ha nemcsak vasárnap, vagy a szombati szabad napokon kerülne szóba a szórakozás, de akkor aztán töményen, hanem hétközben is. Minden hétköznap, minden munka mellett megtalálható a megfelelő szórakozás. A mindennapi munka után egy-egy sakkparti, rövid ideig tartó futball vagy röplabdázás, a mindennapi lefevés előtti olvasgatás a leghevesebb formája a szórakozásnak.

Egy-egy film, színház hétköznapi megtekintése helyesebb, mint amikor valaki egész szombatját vagy vasárnapját sakkozással vagy utli-val tölti, türelmetlenül halmozza a szórakozást.

Aki napközben sokat ül, annak kellemes és hasznos is minden testmozgással járó időtöltés, séta, sport, torna, tánc, biliárd stb. Aki olyan helyen dolgozik, ahol nagy a zaj, az csendes olvasással, horgászással nyerhet kikapcsolódást. A napközben fizikai munkát végző fáradtságát a művelődési otthonban, moziban, színházban, egy-egy előadás meghallgatásában oldhatja fel.

A kulturált társas szórakozás kímél meg leginkább az értelmetlen időtöltéstől. Aztán végül de nem utolsó sorban itt vannak a kihasználatlan művelődési szándékú szórakozások, melyek érdeklődésünkön (érdekeinken is) és kíváncsiságunkon alapulnak. Hiszen szeretnénk tudni mindarról, ami körülöttünk van, történi.

Olvasni, tanulni és művelődni

A szabad idő hasznos eltöltésének fontos része a szükséges politikai ismeretek megszerzése. Gyorsan változó körünkben nem lehet művelni az ember, aki nem követi figyelemmel a világ eseményeit. Az időszór kérdések tanfolyamai folyóiratok és hetilapok olvasása éppúgy hozzátartozik ehhez, mint a tv és rádió műsorainak figyelemmel kísérése.

Mindenekelőtt azonban az iskolarendszerű tanulásra hívjuk fel azoknak a figyelmét, akikben van akaraterő és szorgalom, sokszor lemondás is, hiszen felnőttkorban tanulni nagy feladat és áldozatkészség.

A szabadidőnkben áldozunk a társadalmi szolgálatra, a közügyekkel való foglalkozásra is. Az a célunk, hogy Lenin elképzelése szerint minden embert bevonjunk a közügyek intézésébe. A szocialista brigádok vállalásai, a betevő brigádtagok látogatása a szülői munkaközösségekben való részvétel, a családvédelmi bizottságok áldozatos munkája, a munkásőrségekben, vagy az önkéntes rendőri munkában való részvétel, a tanácsnag

tevékenység, mind ilyen jellegetű munka.

És talán nem haszontalan megemlíteni, hogy a szervezett dolgozók nem csupán munkások, hanem szülők is.

És a szülő ne várjon mindent az iskolától. Ha nem irányítja a gyermeknevelést, ha nem örökli a kulturális, esztétikai élményei iránt, akkor a pedagógus nem tehet csodát.

A növekvő szabad idő hasznos eltöltésére nevelni kell és ezt a gyermekkorban kell elkezdeni.

A szabadidőben nem hiányozhat a sport, a testnevelés sem. Mind több olyan kezdeményezésről hallani, hogy csoportos kirándulásokat, uszodalátogatásokat szerveznek egy-egy műhely dolgozói szocialista brigádok tagjai. A szervezett kereteket elsősorban a sportkörök biztosíthatják. A sportegyesületek képesek arra, hogy lehetőségeikkel lépést tartanak az egyre több szabad idővel.

A szabad szombat bevezetése az eddigi rövidebb lélegzetű túrák mellett módot ad a két, sőt két és fél napos kirándulásra, természetjárásra, országjárásra is.

Az asztalitenisz, sakk, atlétika, kézilabda, röplabda, a labdarúgás a vízisportok mind várják az üzemek dolgozóit.

Ennek biztosítására például a Beton- és Vasbetonipari Művek Tatán és a Római-parton vikendre alkalmas házikókat építenek. A Magyar Posztógyár a Balaton partján levő sóstói üdülője területén állít fel sátrakat a hétvégi kirándulóknak. A Medicor Művek horgásztanyák és telkek vásárlásához segíti dolgozóit. Mindezt az üzem alkotmányában, a kollektív szerződésben is rögzítették.

Mind több a szabad időnk, pénzünk is van már arra, amiről beszélünk, legyen kedvünk is hozzá...

Az emberek sokféleképp és sokféleképpen töltik el szabad idejüket. Törekedünk arra, hogy minden munkás a maga módján a több szabadidőt egészséges pihenéssel, életének teljesebbé tételére fordítsa, hogy a magunk életével is példázunk, valóra váltunk, amiről Petőfi még csak álmodozhatott — egy olyan társadalomról, ahol egyenlők a jogok, bőven buzognak a jólét forrásai és ahol a kultúra is közkinccsé válik.

Jó lenne ha világosan látnánk: a szabad idő és a pihenés jogát törvénybe iktat-

tuk, maradátként valóra váltata azonban nem csupán paragrafusokon és törvényeken múlik.

Közteherviselés a családban

Korszakunk asszonya sokmindent megszerzett az általános emberi jogokból, de háziasszonyi minőségében indokolatlanul sok rágcsát rág: ragaszkodik és nehezen tér le a kipróbált útról. Be kellene végre vezetni a XX. századot a lakásunkba. És ehhez szükség van arra, hogy térjünk a kitaposott utakra. Statisztikai felmérések arról tanúsítanak, hogy a dolgozó nők szabad ideje jóval kevesebb, mint a férfiaké. A férfiak kereső felelősként mellett is csak kis részt vállalnak a házi munkából. Így addóik, hogy a férfiak hétköznap 2 óra 24 percet, vasárnap 7 óra 6 percet fordíthatnak kedvteléseikre, az állásban levő nők viszont 1,48 percet illetve 5,36 percet. Az asszonyok második műszakja tehát nagyon is reális valóság.

Egyrészt a férjeknek, a családtagoknak többet kell magukra vállalniuk, másrészt az asszonyoknak is változtatni kell szemléletmódjukon. Gondolkodjunk már azon, hogy attól jó-e a vasárnapi ebéd, ha egész délelőtt főztek? Feltétlenül nehezen mosható és vasalható ruhadarabokat kell-e vásárolni a családtagok részére? Tele kell-e tömni a lakást olyan holmival, amely megkészezi a takarítási időt? Biztosan akkor tiszta a lakás, ha ő porszívózza,

vagy rá lehet szoktatni a családtagokat erre a munkára? Elve vagy csomagolva vásároljanak-e baromfit, használjanak-e készletet, és így tovább.

Hajdanában az volt a „kitűnő háziasszony”, aki maga sütötte a kenyeret, és házilag kötötte a vaját. Kinak jutna ez ma már eszébe? Az idősebb korosztály és a fiatalok közül azok, akiknek a férjük kívánja, lépjenek túl ezen az elavult szokáson és éljenek azokkal az előnyökkel, amit életük, munkájuk megkönnyítésére, nem utolsó sorban szabad idejük bővítésére ad az ipar és a kereskedelem.

Hazánkban megkezdődött a munkaidő csökkentése. Ez a folyamat nem áll meg, a jövőben újabb milliók csatlakoznak a rövidebb munkaidőben dolgozókhöz. Ennek figyelembevételével kell a feladatok megoldására felkészülni. A szabad idő ésszerű felhasználása és megszerzése még sok ismeretlen tényezőt rejt magában. Eppen ezért az irányító és üzemi szerveknek tanulmányozniuk, irányítaniuk kell a helyes kibontakozást. Az egyén a családi helyzetéből, szokásaiból, szükségleteiből kiindulva és anyagi lehetőségeit is felhasználva kívánja a megnövekedett szabad időt a maga és a társadalom javára hasznosítani. Együttal joggal elvárja, hogy az intézmények, vállalati szervek segítőkészen álljanak mellé a feltételek megteremtésével, s hasznos tanácsalkal segítsék a társadalom nyújtotta több szabad idő tartalmas eltöltését.

Szocialista brigáderkezelés és műszaki tanácskozás

Szabolcs-bányán immár hagyományossá vált, hogy január első napjaiban összeülnek az üzem szocialista brigádjai megtárgyalni a feladatokat. Az ez évi ilyen tanácskozásra január 18-án, szombaton délelőtt 9 órakor kerül sor a Puskin Művelődési Ház nagytermében. A megjelenő mintegy 400-500 főnyi hallgatóság előtt az üzem műszaki és gazdasági vezetői ismertetik az 1968-ban végzett munkát, majd részletesen beszélnek az 1969-es esztendő feladatairól. Ismertetik azokat a műszaki és gazdasági célokat, amelyeket a kollektívának meg kell oldania.

A múlt évben megtartott ilyen jellegű értekezleten — amely egyúttal a műszaki tanácskozás szerepét is betölti — több nagyszerű felajánlás hangzott el a szocialista brigádvezetők részéről. Remélhető, hogy ilyen jellegű felszólalás most is lesz, hiszen a tervek ismeretében a szocialista brigádok pontosan megtehetik saját vállalásaikat, melyeknek teljesítésével nagyban hozzájárulhatnak az üzem egészének eredményes munkájához.

A szocialista brigáderkezeléssel egybekötött műszaki tanácskozáson a Puskin Művelődési Ház irodalmi köre ad műsört a résztvevők tiszteletére.

Kevés a gépkocsivezető

A bányászat természeténél fogva „klimatizált” iparág, termelése az időjárás változásait csak szélsőséges esetekben és közvetve érzi meg. Nem szabad azonban megfeledkeznünk arról, hogy a külszíni részlegek — amelyek az üzemek kiszolgálására hívatottak — éppúgy kötődtek munkájukban az évszakokhoz, mint bármely külszíni munkahely. Ez rendszerint csak olyankor jut eszünkbe, ha egy-egy nagyobb havazás, ónososó, rendkívül erős fagy akadályozza az anyagellátást, a vasúti, vagy közúti szállítást. A segédüzemek dolgozói, vezetői azonban már a tél közeledtekor „fáznak”, tudják, hogy a normális munkát akadályozni fogják az időjárási tényezők, s a lehetőségekhez mérten fel is készülnek ezek elhárítására.

E témáról beszélgettünk a napokban Elekés Imrével, a gépkocsi üzem részlegvezetőjével. Az ő munkakörénél a fentiekben kívül figyelembe kell venni, hogy nem csupán a nagy hideg emberre-gépre bénító hatása az, ami minden télen ki kell küszöbölni. Nagyobb súllyal esik itt a latba a rossz útviszonyok miatti fokozott balesetveszély.

Szerencsére a mostani télen még egyetlen komolyabb balesetünk sem volt — mondta a részlegvezető. — Ebben persze a gépkocsivezetők szakmai hozzáértése és rétermettsége az elsődleges, s az, hogy a járművezetők hagyományos szolidaritása ilyenkor még erősebb a szokásosnál. Tehát előzékenyebbek a kitérőknél, előzékenyek, s nem csak a saját biztonságukat tartják szem előtt. A másik dolog, hogy másként is igyekeztünk alkalmazkodni a nehezebb körülményekhez.

Persze, a továbbiakban kiderült, hogy a műszaki felkészülés jószerevel csupán a kopott gumibroncsok cseréjéből áll. Sajnos az országos pótalkatrész-hiány alól ez a részleg sem kivétel. A huszonkilenc tehérgépkocsi és

tíz személyautó üzembentartását csak nagy ügyel-bajjal tudják biztosítani. S tovább nehezíti a dolgot, hogy a „legújabb” teherautójuk is elmúlt nyolc éves, az „átlagos életkor” tíz év körül van. Külön gondot okoz télidőben a kocsi reggeli indítása is. Arra nincs módjuk, hogy minden járművet futóidőben tartsanak, s mivel fagyálló hűtőfolyadékkal sincsenek rendesen ellátva, a gépkocsivezetők minden műszakot a hűtők feltöltésével, a motorok külső melegítésével kezdenek. És ez után az indítás még külön nehézségeket jelent.

Nem panaszképpen mondják, csupán a téli feladatok sorolása közben jön szóba, hogy a vállalat belső úthálózatát — fuvarjait leggyakrabban útvonalaival — is maguknak kell rendben tartaniuk. Ezzel nincs is semmi probléma; megszervezték az ügyeletet, ha szükségessé válik az utak tisztítása, szórása, azonnal berendelik a soros gépkocsivezetőket. A közeljövőben kapnak egy hóekét is, mivel eddig a gépkocsi üzemnek csak egyetlen ekéje volt, pécsi telephellyel.

Súlyos gondot jelent viszont a munkaerőhiány — mondta Elekés elvtárs. — Meg kell mondanom, hogy a tervben megállapított gépkocsivezetői létszám sem lenne elegendő, de ezt sem tudjuk biztosítani. Másrészt maximálták a gépkocsivezetők havonta teljesíthető munkakóráinak számát, amit — nemcsak mert törvény írja elő, de a biztonság szempontjából is — feltétlenül be kell tartanunk.

Nehéz helyzetben van tehát a gépkocsi üzem, mert a vállalat belüli szállítási feladatokat változtatlanul el kell látnia. Noha a törzsgárdára bármikor számítani lehet, az időjárás okozta nehézségeken túl egyéb problémák is háttérben állnak a munkát. Jó lenne ezt a helyzetet felülvizsgálni és lehetősége szerint változtatni rajta.

Minden érdeklődőt szívesen látnak!

A komlói rádióamatőr klub tanfolyamának részletes programja — Szakmai előadások, versenyek

A Baranya megyei Rádióamatőr Szövetség ebben az évben előadásorozatot indít „A VFO-tól az antennáig” címmel. Az előadásorozat célja a modern rádió és elektronika alkalmazása a kollektív és egyéni rádióamatőr állomásokon; elméleti és gyakorlati tapasztalatcsere mérnökök, technikusok és amatőrök körében. Az előadásokat minden hónap első vasárnapján tartják.

A sorozat első előadására Komlón, január 5-én került sor. A további program a következő:

Február 2-án Pécsen az SSB adástechnikáról lesz előadás. Előadó Hohrein András, a pécsi Építőipari Vállalat rádióklubjának vezetője.

Március 2-án a DELTA SSB adó-vevő készülékről hallhatnak tájékoztatást az érdeklődők. Az előadó itt egy budapesti szakember, a DELTA készülék egyik tervezője lesz. Ez a Műszaki Hónap keretén belül kerül megrendezésre,

Áprilisban a „Közbenő és végfokozatok” címmel hangzik el szakmai tájékoztató.

Májusban nem lesz előadás, helyette konstruktív versenyre kerül sor. Ennek lényege, hogy a megyei szervek építő szetteket állít elő, s ezeket kell az amatőröknek pontosan rendszerben összeállítani. Ugyancsak ebben az időben kerül sorra a Markóné rádió-

távirás vándorkupa verseny lebonyolítása. Itt az amatőröknek elméleti és gyakorlati, műszaki felkészültségükről kell számot adni. Ezen Baranya megye öt rádióklubjának távirásjai vesznek részt.

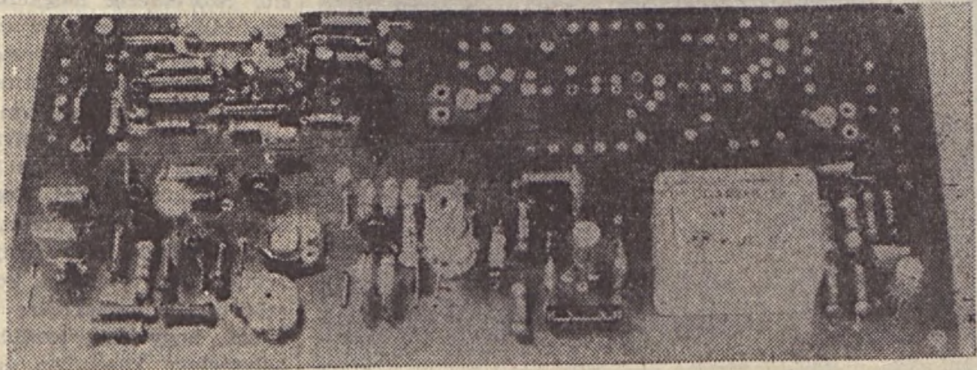
A nyári szünet után a legközelebbi előadás szeptemberben kerül megrendezésre, „Antennák — antennarend-

szerek” címmel. Az előadás megtartására most is budapesti szakembert kér fel a szövetség, mert a vita jobb kialakítása és a tapasztalatok átadása érdekében szükséges, hogy olyan szakember tartson tájékoztatót, aki a különféle antennatípusokkal és rendszerekkel országos szinten tisztában van.

Október 5-én „Rövidhullámú vételtechnika”, november 2-án „AM moduláció” és december 7-én „Segédberendezések és műszerek a kollektív és egyéni adóállomásokon” címmel kerül sor előadás megtartására.

Az előadásorozat jelentősége abban van, hogy a komlói rádióklub kezdeményezése alapján a megyei klubok rádióamatőrei részére rendszeresen továbbképzést biztosítson, olyant, ami párhuzamos a jelenlegi modern rádiótechnikával és elektronikával. Ezen kívül jelentősége az is, hogy ez a kezdeményezés országos viszonylatban is egyedül áll.

A komlói rádióklub az előadásorozatokon minden érdeklődőt szívesen lát s akik a tárgyalás kapcsolatban bővebb felvilágosítást igényelnek, azok keressék fel a klubot, amely a Lenin téren, a párház épületében működik,

Hohrein András, a pécsi Építőipari Vállalat rádióklubjának titkára készíti ezt az SSB típusú adó-vevő készüléket.

Pártoktatók figyelmébe!

A PÁRTELET című folyóirat 1968. decemberi számában dr. Beckl Sándornak, a SZOT titkárnak cikke jelent meg: **A kollektív szerződészek tanulmányai és jelenlegi feladataink** címmel.

Ebben arról ír, hogy a kollektív szerződés, amelyet az igazgató az állam, a vállalati szakszervezeti szerv a dolgozók képviselőitől köt meg, lényegében az új munka törvénykönyve vállalati végrehajtási utasítása. Általános megítélés szerint érvényesült az a fontos elv, hogy a részletes szabályokat ott és azok alkossák meg, ahol és akiknek azt végre is kell hajtaniok. A kollektív szerződészek tehát „testreszabottan” tartalmazzák a vállalat és a dolgozók jogait, köteleseit.

A folyóirat 1969. januári száma Tóth Mátyásnak, a KB párt- és tömegszervezetek osztálya vezetőjének cikkét közli a választott pártszervek és az apparátus munkájának néhány kérdéséről.

Ebben hangsúlyozza, hogy a pártbizottság az adott terület politikai irányító szerve. Feladata, hogy ott a párt politikáját érvényesítse, alkotóan alkalmazza, megvalósítsa ellenőrizze... Minden pártbizottságnak — saját érdekében is — arra kell törekednie, hogy erősödjék az alárendelt pártszervek az állami, szövetkezeti, mozgalmi szervek vezetőinek önállósága és felelőssége.

A cikk tisztázza a pártapparátus feladatkörét és szervezeti felépítését is.

A NEMZETKÖZI SZEMLE 1968. évi decemberi számában megjelent R. Palme Dutt: **Csehszlovákia — tanulságok mindannyiunk számára** című cikke, amely eredetileg a Labour Monthly című lapban látott napvilágot.

A folyóirat 1969. januári számában A. Jazkova cikke jelent meg — átvéve a Novyje Vremja hasábjairól — amelyben a szerző áttekinti a polgári történetírók nagy érdeklődését a kelet-európai államok iránt. (A cikk címe: **„Az imperializmus és a kelet-európai államok.”**)

A TÁRSADALMI SZEMLE ez évi januári száma érdekes cikket közöl a gazdasági szabályozók természetéről. **Csapó László közgazdász tollából.** A szerző bemutatja, hogy jelenlegi gazdasági helyzetünket a tényezők két sora határozza meg: a) a korábbi gazdasági döntések kihatásai, b) a szabályozott piac s a megfelelő szabályozási rendszer kialakulása.

Bármelyik gazdasági szabályozót vesszük is — az árat és az árrendszert, a bérrendszert, az adórendszert, a hitelrendszert, a költségvetési rendszert, a vámokat vagy a közvetlen állami utasításokat, — ezek a piacot szabályozzák.

A szerző kifejti, hogy rövid távon is lehet és kell változtatni a gazdasági szabályozó-

kat, ha a gazdaságpolitikai célok érdekében akarjuk működőtteni a szabályozott piacot.

A MAGYARORSZÁG című népszerű heilapunk **Csúcslehetőségek** cím alatt ismerteti Kira ajánlatát Washingtonnak: miután Peking esztendő óta demagóg támadásokat intézett a szovjet külpolitika ellen, elítélve a békés egymásmellett és egész koncepcióját — kijelentette, hogy Kína és az USA képviselői „egyezményt köthetnek a békés egymásmellett és öt alapelvéről.”

Törökország stratégiai dilemmájáról, ifjú műszakiakról, régi nácikról és nyilasokról, városrendezésről, sajtóról, zenéről, színházról, öltözködésről, sportról is bőven olvashatunk a MAGYARORSZÁG január 12-i számában.

Különjártat Nagyatádra

Az IBUSZ komlói irodája a december 15-i jól sikerült nagyatádi kirándulást figyelembe véve, ismét különjártatott szervez a somogyi községbe. Ezúttal is katonalátogatáson vehetnek részt a szülők és hozzátartozók. A járat január 26-án reggel 6 órakor indul és este 7 órakor érkezik vissza Komlóra. A részvételi díj 86,— Ft.

Továbbtanulási kiállítás

Komlón a „Május 1” Művelődési Ház kiállítótermében nyitotta meg ez évben hetedszer a MÜM 501. Ipartanuló Szakmunkásképző Intézet a pályaválasztást elősegítő kiállítását pénteken délután.

A megnyitón képviseltették magukat a városi tanács, a városi pártbizottság és az érdekelt vállalatok.

A kiállítás célja és lényege — mint azt az intézet képviselője elmondta, — hogy a kiállított munkadarabokon keresztül ismerkedhessenek meg a fiatalok azokkal a szakmákkal, melyekben szerződésalkötési, illetve továbbtanulási lehetőség van Komlón.

37 szakmából mutatnak be munkadarabokat és fényképeket, úgy a nehéz, mint a könnyűipar területéről. A kiállítás jó, és dicseret érdemlő, bár feltétlenül javítanának a színvonalát, ha szaktanár tartana ügyeletet és az iskolák csoportos látogatása alkalmával szóbeli segítséget is adna a szakmák kiválasztásához. Nagyon jó lenne az is, ha kifejezetten tétek volna; a kérdéses szakmákban hol és hány tanuló vesznek fel.

Kérdéseinkre Gimesi Imre szaktanár elmondta, hogy az 1968-ban beiskolázott 450 fő ebben az évben 500-ra emelkedik. Ebből 150 vándorútlót vesznek fel. Érdekesként megemlíti, hogy a Mecseki Szénbányák külön támogatást is ad a vándorútlóknak oly módon, hogy az elsőéveseknek már fél év után — előmeneteltől függően — az ösztöndíj felül még 200 forintot, a másodikéveseknek pedig 300 forintot adnak havonta. A harmadévesek már teljesítményükben vannak elszámolva.

A „Május 1 Ruhagyár” 30—32 főt kíván beiskoláztatni. Ezenkívül igény van még: géplakatos, hegesztő, kovács, villanyszerelő, esztergályos, autószerelő, vízvezeték-szerelő, kőműves, ács, asztalos, burkoló, tetőfedő, parkettázó, festő és mázó, műszerész, karosszéria lakatos, mechanikai műszerész, szerszámkészítő, valamint érettségi után elektroműszerész és gépjármű villanyszerelő szakmákba.

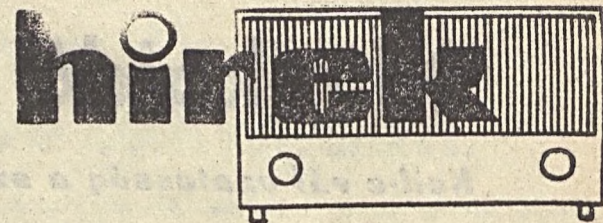
Sajnos, a könnyűipar még nem adta meg pontos igényét, így azokról egyelőre nem tudunk pontos tájékoztatást nyújtani (kb. 150—160 főt fog beiskolázni).

A kiállítás január 20-ig de. 11-től este 7-ig tart nyitva. Feltétlenül ajánlatos a továbbtanuló osztályok részéről a kiállítás megtekintése.

— Szén —

Vásárlási könyvecskék cseréje

A Komló és Vidéke Általános Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet megkezdte a vásárlási könyvecskék cseréjét. Az érdekeltek január hó 30-ig a szövetkezet bármelyik kereskedelmi egységében leadhajthatják a régi igazolványt, s helyette kiállítják az 1969-re szóló könyvecskét. Komlón mintegy 1500 szövetkezeti tagot, köztük 1000 bányászt érint a könyvcseréje. A komlói szövetkezet hatáskörére jellemző, hogy még további 14 helységben, községben és falun végzik a tagkönyvek cseréjét.

Képviselői fogadónap Komlón

Jazbinszék Vilmos elvtárs, országgyűlési képviselőnk közli, hogy fogadónapot tart Komlón. A fogadónap csütörtökön, 16-án délután két órakor lesz a Városi Tanács tanácstermében. Minden választópolgárt szívesen lát javaslataival, kérésével, panaszával.

— NÉVADÓ ÜNNEPÉG A PUSKINBAN. A Puskin Művelődési Házban január hó 18-án, délután névadó ünnepségre kerül sor.

— ÉRTEKEZLETET TARTOTT tegnap, hétfőn délelőtt az igazgatóság távlati fejlesztési osztályának szocialista munkabrigádjá. A meszesi munkásszállón megtartott tanácskozáson értékelték a múlt évben végzett munkát és meghatározták az idei tennivalókat.

— RÁDIÓFELVETÉLEN vesz részt. A pécsbányatelepi Szocialista kultúrával kitüntetett Kodály Zoltán bányász férlikar 1969. január 18-án, szombaton rádiófelvételen vesz részt. Műsorában a KMP, a KIMSZ és a Tanácsköztársaság mozgalmi dalai szerepelnek.

— A RAJKÓ-ZENEKAR FELLEPÉSE. Január 25-én, szombaton a Puskin Művelődési Házban szerepel a világhírű Rajkó-zenekar.

— EMLÉKBLOKK JELENIK MEG. A Magyar Posta az Apolló 8. sikeres útja alkalmából januárban 10 forint névértékű emlékblokkot jelent meg.

— VALÓSZÍNŰLEG még ebben a hónapban megjelenik a Mecseki Szénbányák 1969-es évre vonatkozó újítási feladat-terve, amelynek pontjai főleg a műszaki fejlesztéssel és az új technológiák kialakításának segítségével foglalkoznak.

— EBEN AZ ÉVBEN mintegy ezer darab hidraulikus könnyű fémtám beszerzése szerepel a vállalat műszaki fejlesztési tervében.

Akik a tükröt szidják

Egy éjszaka története címmel tárcát közöltünk lapunk január 7-i számában Csikós Ferenc tollából.

Ebben néhány olyan szóval illusztrálta a szerző a tárcában szereplő nagylány életfelfogását, amellyel fiatalágunk szóhasználatában naponta találkozunk. Csunya, trágár szavak ezek. Mélységesen elítélendők. Ők azonban természetesen vesznek. Ilyen szavakat használnak apjukra, anyjukra, társadalomra, erkölcsre, jogra, ellenségeikre sőt barátaikra is. Nem vitás, hogy ezek a trágár szavak életfelfogásukat, erkölcsi állapotukat, a világról és környezetükről vallott nézetüket tükrözik.

A cikkíró is ezen háborodott fel. A szerkesztő is.

Az írást azért közöltük lapunkban, hogy általános felháborodást keltsünk. Azért, hogy ha már nem használ a szép szó, a kérés-könyörgés, ezzel az írással tükröt tartunk azok elé, akik így beszélnek. Hátha megijednek önmaguktól. Hátha e tükrőbe nézve elrettenve kérdezik: „Hát tényleg ilyen rondák vagyunk-e?” És megadják önmaguknak a feleletet is: „Valóban ocsmányok vagyunk!”

Nem értük el célunkat.

Sikerült ugyan felháborodást keltenünk ennek az írásnak a közlésével, de nem abban az irányban, amelyben szeretnénk volna. Sok-sok telefonhívást kaptunk. A telefonálók — és akik személyesen jöttek be a szerkesztőségbe emiatt — szinte valamennyien az újságot szidták. Voltak, akik iskolás gyermekükkel egyetértettek abban, hogy ezt a tárcát ki kell vágni a lapból és meg kell mutatni a tanító néninek, megkérdezve, mi a véleménye róla. Nem a fiatalok eme szóhasználatáról. Nem ifjúságunk egy részének ilyen életfelfogásáról. Nem arról az elítélendő magatartásról, amelyet a tárcá írója is elítélt írásában, hanem az újságról!

Az újságról, amely ezt közölte. Amely azért közölte, hogy megmutassa: az ilyen fiatalok mennyire otrombák, mennyire társadalom ellenesek, mennyire erkölcsellenesek.

„Nem általános, de aggasztó” — írja a tárcá utolsó mondatában az író az általa megírt magatartásra utalva.

Aggasztó. Ezért közöltük. Nem azért, hogy népszerűsítsük, nem azért, hogy elterjesszük az efféle szóhasználatot és magatartást, hanem azért, mert elítéljük.

Ez nem a mi újságunk hangja és hangneme! Ezt kikérjük magunknak. Ezt a vádat könnyen visszautasíthatjuk, hiszen csak át kell nézniük a vádaskodóknak lapunk eddig megjelent számait. Eppen mi cikkeztünk nem régen az irodalomban elburjánzott csunya szavak ellen is!

Ez azonban más dolog! E tárcában mi az életbe beszéltünk fel, az életben meglévő és valóságos durvaságok ellen léptünk fel, amikor nyersen leírtuk, hogyan viselkednek a fiatalok közül némelyek. Miután sem az iskolai nevelés, sem a családi környezet, sem az ifjúsági szövetség nem tudta még teljesen kiirtani ezt a fajta „fiatalos” szóhasználatot.

Sajnáljuk, hogy olvasóink közül néhányan nem értették meg szándékainkat. Sajnáljuk, hogy nem a tárcában leírt magatartást ítélték el, hanem az író és az újságot.

Nem a visszafükrözött magatartást tették szóvá, hanem a tükröt szidták.

Homályos volt a tükrő? Vagy túl éles?

Gy. K.

Munkásmozgalom az irodalomban című kiállítás Pécsbányán

Színvonalas, tartalmas vándorkiállítás nyílt meg január 5-én a pécsbányatelepi Zalka Máté Művelődési Házban. A helyi művelődési ház igazgatósága igen leleményesen és ötletesen oldotta meg a megnyitót. Ugyanis e napra esett a filmklub előadásuk is és így közel 200 ember hallgatta végig a kiállítás méltatását, majd annak megtekintését. Kardos Ferenc művelődési ház igazgató elmondta, hogy e kiállítás általános körképét ad a magyar munkásmozgalom kialakulásától egész 1919. augusztus 1-ig. A kiállítás méltó emléket állít a KMP és a KIMSZ, a Tanácsköztársaság 50 éves dicső harcainak. A kiállítás rendezőt, elkészítőit dicséri az a tény, hogy igyekeztek helytörténeti dokumentumokkal is meglepni a látogatókat. Így az egyes táblákon meglevenednek Pécs város, Komló, Szabolcs, Vasas, Pécsbánya munkásmozgalmi emlékei is.

A kiállítás kronológiai sorrendben készült. Az első táblán Magyarország gazdasági helyzete a XIX. század II. felében van dokumentálva. Itt az ipartelemek számát, a hitelintézetek számát és a nemzeti jövedelmet szemléltetik.

Ezt követően a mecseki kőszénbányászati történetét láthatjuk, ahol Komló lakosai számának növekedéséről kapunk betekintést 1898—1919-ig, valamint a komlói kőszéntermelés arányáról. Láthatjuk a régi György-aknát, a régi Szabolcsot, Vasast és Pécsbányát.

A következő táblán a szocialista munkásmozgalom kezdetei c. anyagot láthatjuk. Itt olvashatjuk Marx és Engels kommunista kiáltványát az I.—II. Internacionálét, valamint a pártviszonyok alakulását a dualizmus korában. Ezután az első világháború szörnyű és véres eseményei peregnék le előttünk. Az 52-es pécsi menetszárad indul a frontra. A későbbi képen már Galicában harcolnak. Eredeti levelet olvashatunk a frontról. Katonásírokat láthatunk, majd pécsi hadifoglyokat. Vajon hányan tértek haza?

A rohanunk a forradalomba című tábló a catarói felkelést ábrázolja, valamint a pécsi helyőrség 1918. május 20-i felkelését.

Ezután a KMP emlékezetes harcait láthatjuk. A Vörös Újság első számát, tagsági jegyet 1919-ből. Korvin Ottó, Sallai Imre, Kun Béla, Rudas László az első sorokban. A KIMSZ emléktábláján a Lenin fiúk hőstetteiről olvashatunk. Az Ifjú Proletár száma látható Lékai, Szamuely hősről.

A Tanácsköztársaság tablón Lenin üdvözlő a tanács hatalmat. Láthatjuk a forradalmi kormányzótanács tagjait: többek között Szamuelyt, Kun Bélát, Landler Jenőt, dr. Hamburger Jenőt. Láthatjuk a vörös őrs karszalagját, diadalról diadalra című plakátot 1919-ből. A Marx kör anyagá-

ból olvashatunk. Ott vannak a dicsőséges Vörös Hadsereg szervezői és vezetői. Strömfeld Aurél, dr. Münnich Ferenc, Kun Béla és a többiek. A kiállítás utolsó táblója a magyar népgazdaság fejlődésének tíz esztendejét mutatja be.

Érdemes megnézni, s reméljük, hogy több hasonló jó kiállítást láthatunk. Eddig 260 látogatója volt az emlékkiállításnak: dolgozók, tanulók, szocialista brigádtagok, klubtagok, nyugdíjasok, akik nevüket is beírták az emlékkönyvbe. Reméljük, hogy hasonló sikere lesz a szénbányák más művelődési házaiban is.

A Mecseki Szénbányák pártbizottsága, szakszervezeti bizottsága és KISZ-bizottsága által készített vándorkiállítás január 20-án a vasasi Petőfi Művelődési Házban nyílik meg.

A kiállítás első látogatói.

Iskolabővítés Közvilágítás korszerűsítése Vízvezeték-hálózat Úttörőtábor-fejlesztés

— a tanács programjában

Ötmillió forintot kap az I. kerület 1969-ben

Még az elmúlt év decemberében cikkünk közöltünk, amelyben a bányász lakóterület, az I. kerület tanács tagjaival folytatott kerekasztal-beszélgetésen elhangzott gondolatokat, kérdéseket, panaszokat rögzítettük. Most azzal kezdjük fel Bencze Józsefet, az I. kerületi tanács végrehajtó bizottságának elnökét, adjon választ a felvetett gondolatokra.

— Talán Pernecker Imre kerületi tanács tagja panaszával foglalkoznék először, aki panaszolja, hogy a korszerűsítések csak a főútvonalakra koncentráálódtak, valamint azt, hogy az I. kerületi Április 4. és az Egyenlőség utcák még mindig földesek. Megjegyzem, Pécs főútvonal-hálózata még meglehetősen korszerűtlen és a bekötőutak, a lakótelepi utak állaga is javításra szorul. A rendelkezésre álló kevés mennyiségű pénzügyi forrás terhére a városi tanács elsősorban a közlekedési utakat korszerűsíti és teszi őket a városi közlekedésnek és igényeknek megfelelően is használhatóvá. A közlekedés természetesen a főútvonalaktól kiindulva elsősorban a közvetlen ráhajtó utakon keresztül a város egészét fogja érinteni, a sorrendiség semmiképp sem oldható meg elsősorban műszaki okokból. Azt kéri a tanács tag, hogy a 10-es járatot óránként Szabolcs főtérig hosszabbítsák meg. A kérdés indokolt, hasonló tartalmú — de az óránkénti terminust félóránkénti beiktatással — javaslattal megkerestem az illetékes szerveket. Panaszolja azt is, hogy a Szabadságharc utca 1931 óta nem végeztek felújítást, higanyóvilágítás is csak a főtérig van. A Szabadságharc utcára vonatkozóan megemlítem, hogy a Szabadságharc utca egy szakasza már 1968. évben korszerűsítve lett, a rekonstrukció első szakaszának befejezésére 1969. első hónapjában kerül sor. A higanyóvilágítás felújítását a cikkben említett „csak a főtérig” kitétele kissé erős megállapítás, hiszen a modern világítás 1968-ban készült el és ugyanebben az évben Szabolcs egész közvilágítás-hálózatának rekonstrukcióját is végrehajtotta a DEDÁSZ.

— S mi a helyzet Vasas rendezési tervével?

— Bataf Sándor kerületi tanács tagja hiányolta, hogy Vasasnak nincsen rendezési terve, s azt, hogy fejlesztésére semmilyen tervet nem ismer. A kérdés felvetése teljesen jogos! Végrehajtó bizottságunk a megoldást már kutatta és amennyiben pénzügyi fedezetet tudunk rá biztosítani, még 1969-ben szeretnénk megrendelni a városrész részletes rendezési tervét. Itt szeretném megjegyezni, hogy Szabolcs térségét ugyancsak rendezni kívánjuk. A két település rendezési költsége körülbelül 300 ezer forint.

— Mi a helyzet Gyárváros sorvasztásával kapcsolatban és mi erről Bencze elvtárs véleménye?

— A Balogh József által Gyárvárosra felvetett problémák ismertek. Megoldásuk a városi tanács megfelelő támogatásával, illetve megfelelő számú cseretelek biztosításával érhető csak el. Sorvasztásra a közeli iparterület további terjeszkedése miatt városrendezési szempontból szűkös van!

— A vasasi városrész kerületi tanács tagja, Kereszturi György a járdáépítés ügyében szólt fel, mi a véleménye erről?

— Vasas városrész problémáit, így a járdák portalánítását a készítenő rendezési terv birtokában tudjuk csak a mainál nagyobb befektetéssel véglegesen megoldani. E kérdésnél megemlítem, hogy a végrehajtó bizottság vezetői

olyan álláspontot foglaltak el, miszerint a jelzett igények kielégítésére a Vasasi kirendeltségnek bizonyos keretet bocsátunk rendelkezésére, amelyek részben elégségesek lesznek az említett hiányosságok pótlására.

— Ujhegyre vonatkozóan a szemétszállítás megoldást nyeri-e?

— Eckenfels Jánosné tanács tagja Ujhegyre vonatkozóan elmondott problémáit a szakigazgatási csoport és a VB előtt ismertek. Miután már elkészítettük és már rendelkezésünkre áll, e terület további sorsát szabályozó, részletes terv, az ezzel összhangban, lévő műszaki munkák lebonyolításával sor kerül a végrehajtásra is. A rendezési terv költsége 93 ezer forint volt. Ami a szeméthordást illeti, a problémát ismerjük, sajnos azt kell mondanom a Köztisztasági Vállalat kapacitását figyelembe véve a probléma a jövőben megoldást, megnyugtató módon nem nyeri!

— Kozsahuba György tanács tagja említette a bányáspark elhanyagoltságának ügyét. Mi ebben a helyzet?

— A Hősök terei bányáspark elhanyagoltságát, gazdátlanlanságát, a Hősök terei közvilágítás és a park rendezésének illetékességét soha nem is vitattuk! A parkrendezési terveket a Parképítő Vállalatnál megrendeltük. Mivel azonban a parkosítás és a közvilágítási hálózat csak ezzel együtt valósítható meg és mivel e két feladatot kb. 500 ezer forint befektetést igényel — ami jelenleg nem áll tanácsunk rendelkezésére — a problémát belátható időn belül megoldani nem tudjuk.

— A tanács tagok számos egészségügyi vonatkozású problémát is felvetettek, mint gyermekszakorvosi rendelés stb. Ezt hogyan látja a v. b. elnöke?

— Eckenfels Jánosné kerületi tanács tagja elmondta, hogy korábban volt hetenként bizonyos napokon orvosi ügyelet, most nincs, Ujhegyen. Így az apró gyermekeket tőlük, ha mindennap kell kezelésre vinni, autóbusszal kell szállítani a meszesi ren-

delőbe. Az Ujhegy területét ellátó gyermekszakorvosi rendelő a Gábor Áron utca 15. sz. alatt van, tehát közvetlen a Tolbuhin út mellett. Közlekedési szempontból a környezet valamennyi utcából megközelíthető. Orvosi ügyelet Ujhegy területén soha sem volt. 1964 előtt a gyermekszakorvosi körzeti hálózati kiépítése előtt az iskolai orvos kététhetente tartott egy alkalommal a csecsemős anyák részére is tanácsadást és esetenként a védőoltást is elvégezték. Természetesen mindez 1964 óta csak szűkségmegoldás volt! Teljesen korszerűtlen körülmények között beteg gyermekek számára sem orvosi ügyeletet, sem rendelést nem tartottak. A körzeti orvos, dr. Zólyomi Gabriella, a gyermekkörzeti rendelőben naponta három órát rendel. A rendelési időn kívül a házhoz hívásokat ellátta. Ebbe a körzetbe Ujhegy is beletartozik. Éjszaka és ünneppapokon a városban egyszóval a Városi Rendelő Intézet ügyeletes gyermekszakorvosa hivatott ellátni, mind az ambuláns, mind pedig a házbeteg ellátás feladatait!

— Az élelmiszerellátás területén néhány zavaró körülményről is számot adtak a tanács tagok. Hogyan látja ezt a kérdést Bencze elvtárs?

— A Perényi utca 1. szám alatti házingatlanban működő 415-ös tejbolt megszűntetése a tanács illetékes szerveinek jóváhagyásával történt. Az üzlet megszűntetését indokoltá tette az a tény, hogy a havi forgalom kb. 14–16 ezer forint volt, továbbá olyan egészségellenes helyiségben üzemelt, hogy az egészségügyi szervek több alkalommal megszüntetését javasolták. A megszüntetett tejbolt szomszédságában üzemel a 141. számú élelmiszer vegyesbolt. Itt a környék lakói reggel 6 órától este 19 óráig tej és egyéb áru-félésekben vásárolhatnak. Szabolcsra a meglévő élelmiszerüzletek részére a két kilós fehér és a két kilós barna kenyert, a helyben működő sütőüzemből reggel 6 és 7 óra között szállítják. Az említett sütőde egy kilós fehér kenyeret nem süt, ezért ezt a Zsolnay utcából szállítják Szabolcsra. Ami Ujhegy lakóterületét illeti a jelenlegi lakólétszám alapján nem indokolt egy ABC-áruház létesítése. — Erre vonatkozóan rendelkezésünkre álló település rendezési terv második és harmadik üteme vet csak fel igényeket. A jelenlegi létszámot figyelembevéve mégis szükségesnek tartjuk e területen egy élelmiszer-vegyesbolt létesítését!

— 1969 év elején elkerülhetetlen, hogy ne tegyük fel a kérdést: mit kap a kerület ebben az évben?

— Közvilágításra a felújítási költségvetésből 1969 évben bővítésre 500 ezer forintot fordítunk. 350 ezer forint jut a Blaha Lujza utcai vízvezeték hálózat kiépítésére. Idén ismét 150 ezer forintot tudunk fordítani a balatonfenyvesi úttörőtábor fejlesztésére, a tavalyi 287 ezer forinttal szemben. Itt elsősorban a kerület iskoláit, a bányász gyermekek üdülhetnek. Kulturális vonatkozásban pedig 4 millió 100 ezer forintot költünk a Frankel Leó utcai iskolánk bővítésére!

— Valami új hír, ami érinti a lakosságot?

— Ugy gondolom arról a 39 darab házhelyről kell beszélnem, amelyet az OTP-n keresztül megvásárolhatnak a Kishegy-dűlő és a Bródi Sándor utcákban!

— Komoly problémája volt a kerületnek a cigánylakosság ügye, várható-e, e kérdésben előrehaladás?

— Mint köztudott, kormányzatunk a szociális körülményeknek meg nem felelő felepeket felszámolni kívánja. Ennek keretében kerületünkben elsősorban a Majális-téri cigánytelepülés jön szóba. — Örömmel mondhatom, hogy az I. kerületben 20 családnak tudunk módot adni építkezéshez. Most már csak az a lényeg, hogy az érdekelt lakosság éljen is ezzel a lehetőséggel!

— Milyen jelentős intézkedés történt még?

— Intézkedés történt a Zsolnay utcában létesülő, gyermekszakorvosi rendelővel ellátott, körzeti rendelő kivitelezési munkáinak előbbrehozatalára. Véleményünk szerint ez lényegesen javítana a meszesi körzeti rendelő problémáin.

— S a vízkérdés?

— Reméljük a fehérhegyi 1000 köbméteres víztartály gyakorlatilag megoldja gondjainkat.

— Lakóházépítkezés vonatkozásában mi a helyzet?

— Gyakorlatilag befejeződött a Ledinán az építkezés, záró ütemben egy ABC-áruház készül még e területen. Más építkezés csupán a Mecseki Szentbányák beruházásában ismeretes.

— A társadalmi munka vonatkozásában mit vár a v. b. elnöke az I. kerület lakosságától?

— Természetesen a tanács-testület csak úgy tud jó munkát végezni, ha a kölcsönös egymásrautaltság jegyében a legszorosabb kapcsolatot építi ki a lakossággal. Itt a kerületben sok jó ötlet, elképzelés született, vegyük a vasasi strandot, a meszesi játszótér stb. Mi azt szeretnénk, ha a lakosság a hagyományoktól eltérően látna társadalmi

munkához, tehát centrikusabban nézné a kérdést. Már folytatunk beszélgetéseket a Mecseki Szentbányák illetékeseivel a kérdésben, hogyan tudnánk a szocialista brigádokat, mint a kerület lakóit is egyben, bevonnai a társadalmi munkába. Példaként említeném Vasas-bányát, ahol a szocialista brigádok, ifjúsági szervezetek és a lakosság közös összefogásából épülhetne fel a strand. A tanács a pénzügyi fedezetet biztosítaná, a társadalmi munkaakciókat pedig a szocialista brigádok szerveznék. Reméljük, sikerül támogatásra találni e kérdésben!

— Hogyan tud találkozni a lakossággal a végrehajtó bizottság elnöke?

— Mint ismeretes, változás történt a fogadó órai rendszerben. A kerületi tanács hivatalos helyiségében minden hétfőn a végrehajtó bizottság egy tagja fogadó órát tart. Reméljük a személyes ismeretségen túl, a lakóterület járva, ez is közelebb visz bennünket a terület gondjainak, problémáinak megértéséhez.

— Az állandó bizottságok munkájában várható-e önállósulás?

— Erre talán legjobb bizonyíték, hogy ez évben a vasasi és a pécsbányai kirendeltségnek 100–100 ezer forint felett önállóan rendelkezik!

— Ha dicsérni lehetne, kiknek a munkáját emelné ki Bencze elvtárs?

— Elsősorban a pécsbányai és a vasasi kirendeltségünket említeném, akik öntevékenyen dolgoznak, öntevékenyen keresik az újabb és újabb módszereket a jobb munkához. S ez elismerésre méltó!

Csóka Magda

Kossuth-bánya a vállalat széntermelésének 27,5 százalékát adta az elmúlt évben

(Folytatás az 1. oldalról)

Ezért részletes ütemtervet készítettek. Eszerint a szentes körlet csapatait január 20–21-én, a szállítókat 22-én, a feltárókat 23-án, a bányagépeket 24-én, a hivatali brigádokat 25-én, az üzemgépészeti csapatok munkáját pedig január 27-én veszik számba.

Szakszervezeti választások

A bizalmiak megválasztása után a múlt héten megkezdődtek a körletbizottságok választásai is. Az üzemgépészeti dolgozói 86%-os arányban képviseltették magukat a választáson. A körlet 9 tagú vezetőséget választott, amelynek élén Bodnár István kapott bizalmat a társadalmi titkári funkcióra.

A legközelebbi választás a hivatali alapszervezetnél kerül sorra január 23-án.

Tizedszer a szocialista brigád címért

Kevés olyan munkacsoport dolgozik vállalatunknál, amely azzal büszkélkedhet, hogy 1968-ban tizedszer indult versenyre a megtisztelő szocialista brigád címért és oklevélért. A 64 fős mozdonyvezető kollektíva 1967-ben érdemelte ki először az arany fokozatot.

— Kiemelkedő dolgok nálunk soha nem voltak, a mi munkánkat tonnában nem lehet mérni — mondotta Sáfár Sándor művezető. — A Diesel és a villamos mozdonyok karbantartása, felújítása tekintetében azonban úgy éreztük, hogy mi is hozzájárultunk Kossuth-bánya nagyszerű eredményeihez.

Ezt hangsúlyozta Dobos József üzemvezető is. A részleg saját mozdonyok javításánál 5,7 millió forintot termelési értéket ért el. A társüzemek részére végzett munka 135 000

forintot eredményezett. Abban, hogy az országos rekordok idején is maradéktalanul kihasználják a kitermelt szenteset (ezen felül Zobák-akna szentesét), részes a mozdonyos kollektívája is. A mozdonypark állaga mindenkor a legteljesebb mértékben kielégítette az igényeket. Ezért a Horzsa Pál főművezető irányításával dolgozó üzemrész méltán érdemelte ki az elismerést. A 64 fős szocialista brigád, amelynek választott vezetője Leopold János, a szocialista brigádmozgalmak egyéb követelményeinek is maradéktalanul eleget tett. Jellemző, hogy a csoportban nincs olyan 40 éven aluli, aki ne végezte volna el az általános iskolát, illetve közülük 20-an megszerzték a technikum oklevelét.

A mozdonyosban most a gépek karbantartása mellett a népesek fűtőmegoldásán dolgoznak. A terv szerint a fűtött kocsi már az idei télen is üzemelnek.

Vizhágyó Imre

A tizedik éve szocialista brigádversenypben résztvevő Kossuth-bányai mozdonyos kollektívájának képviselői: balról: Sáfár Sándor, Szabó László, Bánusz Dezső, Leopold János.

Fotó: Nemesi

MECSEKI BANYÁSZ

A MECSEKI SZENBANYÁK DOLGOZOINAK HETILAPJA

VII. ÉVFOLYAM, 3. SZÁM

ÁRA: 40 FILLÉR

1969. JANUÁR 21., KEDD

Választásra készül 20 ezer dolgozó

Interjú Markwart Károly elvtárrsal,
a vállalati szakszervezeti bizottság titkárával

Napjainkban, amikor szakszervezeti szerveinknél az újválasztások előkészületein munkálkodnak, lényegében az alapszabályban rögzített kötelezőségeket tesznek eleget. E hónapban valamennyi szakszervezeti alapszervezetnél megválasztják a bizalmiakat, februárban a műhely- és osztálybizottság és az üzemi szakszervezeti bizottságok újválasztására kerül sor, hogy aztán márciusban összeülhessen az üzemi szakszervezeti tanácsok küldöttgyűlése. Az újválasztások időszakában mindig serkentőleg hat a szervezeti dolgozók mozgalmi munkájára, számos hasznos javaslat, észrevétel születik, hogy aztán e javaslatok a tervekbe beépítve segítsék a mindennapi feladatokat. Ez alkalommal a vállalati szakszervezeti bizottság titkáráról, Markwart Károlytól arra kértünk választ: milyen főbb célkitűzések jegyében kerül sor a szakszervezeti szervek újválasztására?

— A Magyar Szakszervezetek Alapszabályában foglaltak figyelembevételével a Szakszervezetek Országos Tanácsa múlt év július 29-én, valamint a Bányász Szakszervezet Központi Vezetőségének október 8-11. irányelvei alapján kell ez év első negyedében újra választani az üzemi szintű szakszervezeti vezető szerveinket! Ami a célkitűzéseinket illeti, az az előkészítés szakaszában és a végrehajtás során szoros egységben történik a vállalat pártbizottságának és a szakszervezeti bizottságunk határozatával, vagyis: elő kell segíteni a vállalat gazdasági vonatkozású céljainak elérését, a dolgozók kezdeményezőkézségének növelését! Ezzel egyidőben mozgósítunk a KMP és a Tanácsköztársaság megalakulásának 50. évfordulója méltó megünneplésére.

— Miként érvényesül a szakszervezeti demokrácia a választásoknál?

— A demokratikus centralizmus alapján biztosítjuk a szakszervezeti demokrácia érvényesülését, egyrészt a választott szervek, tisztségviselők beszámolósi kötelezettségének teljesítése, másrészt a tagság demokratikus jogainak gyakorlása során! Ennek jegyében a már folyó és az e hónapban lebonyolítandó bizalmi választó csoporttervezeteket, a sorra kerülő újválasztó taggyűléseket, és küldötttervezeteket úgy rendezzük meg, hogy azok munkaértekezletek legyenek. Ezeken a munkaértekezleteken adnak számot a feladatok végrehajtásáról, értéklik az alapszervezeti munkát, a legutóbbi választások határozatának végrehajtását és azt, hogyan valósultak meg a dolgozók észrevételei, javaslatai.

— Markwart elvtárs véleménye szerint ki kerüljön a funkcióba, illetve kit válasszanak meg a szervezeti dolgozók?

— El kell érni, hogy politikailag szilárd, a vezetésre alkalmas, szervezett tagyagunk összetételét jól tükröző, munkaképes vezető testületek kerüljenek megválasztásra! Mire gondolok itt konkrétan?

Növelni kell az e funkciókra alkalmas személyek számát, a fiatalok, a nők bevonását a vezetésbe. Persze olyanokat, akik a dolgozóink bizalmát élvezik, akiket a tagság tevékenységükben támogat. Ez nem jelenti, hogy mindenkit le kell váltani, aki eddig is jól dolgozott, azt válasszák újra meg. Ami a legfontosabb: a fizikai dolgozók arányának növelése mellett, a kiválasztásnál a vezetésre való messzemenő rátermettségét is figyelembe kell venni.

— A szervezeti felépítés vonatkozásában lesz-e változás?

— Az eddigi gyakorlat azt igazolja, hogy a legutóbbi választások során kialakult szervezeti formák megfelelőek. Változtatást három alapszervezetünkönél tartunk indokoltnak, ezekben decentralizálásra kerül sor. Kossuthbányán például a két szesz-körlet helyett egy szesz-körletet üzem szakszervezeti bizottságot választanak, a többi működő szerveinket jelenlegi formájában javasoljuk újválasztani. Sor kerül tehát a munkahelyi szakszervezeti bizalmiak, a vezető bizalmiak, a műhely-, osztály- és körletbizottságok, az üzemi szakszervezeti tanács, számvizsgáló bizottságok újválasztására. Azokon a helyeken, ahol az alapszervezeti vezetőséget küldötttervezetben választják meg, mint például Petőfi-aknáknál, ott egyidőben sor kerül a társadalombiztosítási tanács, a társadalmi bíróság tagjainak és a szakszervezeti kereskedelmi társadalmi ellenőrök újválasztására is. Ahol a választások közvetlen taggyűlésen történnek, ott a társadalombiztosítási tanácsot, a társadalmi bíróságot és a kereskedelmi társadalmi ellenőrököt három hónapon belül kell a taggyűlésnek újválasztani.

Miután a húszszerves szervezett létszámba a nyugdíjas alapszervezetek tagjai is bent foglaltatnak, ezek vezetőségeinek újválasztására a II. negyedében kerül sor.

— Hány tagú munkacsoportnál kell bizalmi választani?

— Szakszervezeti bizalmi választunk minden olyan munkacsoportnál, brigádnál, ahol a létszám a hat főt meghaladja. Ahol a létszám ennél kevesebb, ott összehívásokat végzünk. Arra kell törekedni, hogy nagyobb létszám esetében egy bizalmihoz húsznál több tag ne tartozzon!

— Számszerűen mit jelent az újválasztás?

— A Mecseki Szénbányánál, a vājáriskola, a Bányaműszaki Felügyelőség, a Nagymányoki Brikettgyár vonatkozásában megválasztásra kerül 162 szakszervezeti tanácsos, 157 főt a szakszervezeti bizottságba, 187 főt az üzemi szakszervezeti bizottságba választanak. A bizalmiak száma 1143 lesz.

A társadalombiztosítási tanácsba 103, a számvizsgáló bizottságba 65, a társadalmi bíróságba 171, a kereskedelmi ellenőrök sorába 197 dolgozót választanak be.

— Lesz-e változás a választások módszerbeli előkészítése, levezetése és végrehajtása tekintetében?

— A választások rendszerére vonatkozóan az általános elvek és gyakorlati módszerek lényegében nem változtak. Ezért azok lebonyolításánál helyes felhasználni a korábbi, főleg az 1967. évi választások tapasztalatait! Néhány jelentősebb kérdésre azonban felhívnom a figyelmet. Arra kell törekedni, hogy a központi irányelvek, határozatok hasznosítását a lehető első körben a helyi szakszervezeti eredményeket, meglévő gondokat, javaslatokat ismertessék meg a dolgozókkal annak érdekében, hogy a tagság aktívan bekapcsolódhasson a vitába, a soronlevő feladatok kialakításába, végrehajtásába. Az újválasztás során sehol ne érvényesítsék az olyan nézeteket, amelyek a szakszervezetek megnövekedett feladataira hivatkozva túlzottan és egyoldalúan előtérbe helyezik a szakmai képzést, vagy csak olyan dolgozókat javasoljanak a vezető testületekbe, akiknek munkaköre úgynevezett „szabad mozgás” biztosít. A káderek kiválasztásánál tekintettel kell lenni arra is, hogy ne terheljük túl az aktivistákat.

(Folytatás a 2. oldalon)

Jól sikerült szerzői est

Másodízben rendezték meg Komlón, a Zrínyi Művelődési Házban január 18-án este — telt ház mellett — Kiss Gyula önlálló könnyűzenei szerzői estjét. Hogy milyen sikerrel? Azt az egyes számok végén felcsattanó vastapsból lehetett lemérni.

A műsört Kiss Gyula vezetésével a közkedvelt „Lyra” zenekar mutatta be. Ifj. Kaposvolgyi József, Végvári Sándor, Pálfalvi István és Csöbör Gyula közreműködésével.

Az est befejeztével meghallgattunk egy-két szakembert:

Varga János, komlói városi népművelési felügyelő: — A bemutatott számok jók voltak. Kiss Gyulát tehetségesnek tartom. A szép hangszerezés is mellette vall. A zenekar javára irándó, hogy kultúraltan, szépen adták elő a számokat, minden túlzás — és hosszú haj — nélkül.

Tóth Ferenc, zenetanár, a komoly zene képviselője: — Igen jónak tartom az egész műsört.

Osváth Tiborné, zenetanár: — A bemutatott számok közül jó néhány megüti a kívánt színvonalat. A zenekar előadás módja tetszett. A zenekar tagjai közül négyen a tanítványaim voltak a komlói zeneiskolában.

A zenekar eredményeiről szólva elmondhatjuk, hogy

Az idén befejezik Zobák-akna beruházását

— Zobák-akna fejlesztésére az eddigiek során népgazdaságunk hozzávetőlegesen 1,2 millió forintot fordított. Uzemünkben az idén befejeződének a beruházási munkálatok. — Ezekkel a szavakkal kezdte beszélgetésünket Piegler János üzemi vezető. — A legközelebbi időszakra szóló tervfeladatokhoz megvannak már a személyi feltételek is, az összefogás révén pótoltuk a hiányzó létszámot. A testvér üzemektől hozzánk jött bányászok többsége jó szakmunkás, nem egy közülük 10–15–20 éves szolgálattal rendelkezik. Gázkitöréssel munkahelyeken is dolgoztak.

Érthető, hogy sokat várnak tőlük. Szakmai felkészültségük, tárgyi ismeretük, munkaszeretetük segítségül szolgálhat. A régi tőzsgárdával együtt minden bizonnyal megoldják a növekvő feladatokot.

— Annak érdekében, hogy az újak minél hamarabb fel-találják magukat és jól is kereshessenek, módot adunk számukra az önlálló csapatok szervezésére.

Jogos ez a bizalom, hiszen például a Vigh Albert vezette brigád Pécsbányáról szinte teljes létszámban átkerült Zobákra. Ortlieb Károly fejti csapatából is többet ott találunk, mint például Szabó Antal vājárt, aki közel 20 éve dolgozik a szakmában. A brigád nagyobb része vállalkozott a zobái feladatokra. Kápolnásti Ferenc, Bereczki István, Tanner György, Fejes István, Angyal István, és a többiek. Mind-mind szívesen írt alá új szerződést. A szakszervezeti irodában Sárdi Gyula vājárt, Baumgartner Mi-

hály csillás, Domján János csillás, Vetró László segédvājárt, Kokovai Imre csillás, Sós Imre csillás, Gyödrés Vince csillás, Bartha András vājárt véleményét is fűzött az átszervezéshez.

— A tervet, a biztonságos munka a jobb megbecsülés gondolata csendült ki a szavakból. Ami a leglényegesebb: dolgozni, jobb pénzt keresni elve vette arra, hogy Zobákon keressenek új munkaalkalmat. Barta András vājárt Pécsbányán ismerkedett meg a szakmával, ez az üzem biztosította részére a Bányaipari Technikum elvégzését, a jövő szempontjából mégis Zobákra vājárt. Mások a nem megfelelő bányamódot említték ilyen tekintetben sok jót hallottak a korszerű, de mégis nehéz bányáról.

— Arra törekszünk, hogy mindenki megtalálja számítását — folytatta tovább Piegler elvtárs. — A már említett csapatalkotási lehetőség mellett a kibontakozást is segítjük s kifizetjük számukra a 3000 forint szerződési jutalmat. A tőzsgárda megbecsülése — többek között — abban jut kifejezésre, hogy részükre üzemi pótlékot fizetünk. A szakmásokok tíz, az időbéresek öt százalékos fizetésemelést kapnak. Ez a váltalati részéről évi 3,5 millió forint támogatást kíván.

Az üzemi vezető kiemelte azt is, hogy a vállalat igazgatósága, vezető műszaki gárdája más vonatkozásban is segít. Résztvállal abból a gondból, ami jelenleg mutatkozik az üzemben. Idei beruházásra 25–30 millió forintot biztosítanak és a gépek pótlásáról új gépek beszerezéséről is gondos-

kodik. A kisgépek (fejtő- és fúrókalapácsok, TH-ivszorítók és más alkalmazások) beszerzése mind-mind elősegíti a termelékenység növelését — a megterhelő fizikai munka fokozása nélkül.

Az idei esztendőre előirányzott 3000 méter meddővázat kihajtását jórészt új, panelemek beépítésével oldják meg. Az új technológiához a gépi alkalmazhatóságot is megteremtik.

Az üzem vezetősége, mozgalmi testülete nagyra értékeli azt az erőt, amelyet a 73 szocialista brigád, illetve a 8 szocialista körlet képvisel. A közöttük kialakult versenyszellem hatékonyan elősegíti a feladatok megoldását. Az előkészítőknél az év legjobb brigádját a Vanyek József vezette csapat érdemelte ki. Éves tervüket 147,2 százalékkal teljesítették. A brigádmozgalmat másik két követelményét is ennek megfelelően realizálták. Piegler elvtárs a dicséret hangján szót a Bogár János vezetésével dolgozó feltároló brigádról, csakúgy, mint a Mécsai-, a Horváth-, a Fábos-, a Huszár-, a Derzavics- és a Csöndör-féle feltároló brigádról. A fejti munkacsapatok legjobbját a Kozsolányi-féle brigád, amely legújabbban Kiss Sándor irányításával dolgozik. A fejtesiek közül a Kollár Dénes-féle csapat is nagyszerűen megállta helyét.

A IV. negyedéves versenyben a legjobb csapatok: a 601-es Tégény brigád, a meddőelvājó Erdős-csapat, a vegyes elővājó B. Szabó-brigád és a fenrtartó Fritz Miklós brigád.

V. I.

A beruházási és fejlesztési osztály szocialista brigádjának új eredményei

1968. december 4-én a brigád kollektíven megtekintette a Tudomány és Technika Házában megszervezett politikai könyvkiállítást, melyet a KMP megalapításának 50. évfordulója tiszteletére rendeztek. A brigád tagjai megilletődötten tanulmányozták

az 50 éves múlt könyvekben dokumentált történetét és fokozódott tiszteletük elődeink hősi harcai láttán. A kiállítás szép emléke maradt az 1968-as brigádvéneknél.

A brigád 6 hét alatt kétszer tartott összevont brigád-értekezletet, melyeken érté-

kelték az 1968-as brigádvé eredményeit, s megtárgyalták az 1969-es év előttünk álló feladatait. Az új mechanizmusról való átállás próbáéve után a beruházási és fejlesztési feladatok mennyisége nem csökkent, jelentőségük viszont erősen megnö. Mindezt teret nyújt az alkotó kezdeményezések kibontakozásának. A soronlevő feladat az 1968-as brigádvé eredmények elemző kiértékelése, beszámoló jelentés készítése a párt és a szakszervezet részére. Az 1969-es év feladatainak összeállítását után kerül sor az új brigádvé felajánlásának elkészítésére is.

Új kazán a kultúrotthonnak

1969. január 4-én Suhajda Tibor elvtárs, az Igazgatóság Szakszervezeti Bizottságának politikai munkatársa arról tájékoztatta a Beruházási és Fejlesztési Osztály szocialista brigádjának vezetőjét, hogy a komlói „Május 1” kultúrotthonban sem mozi, sem ismeretterjesztő előadásokat nem lehet tartani, mert a fűtés nem működik. A kérdés megoldására a szocialista brigád segítségét kérte. A kultúrház zavartalan működése nagy jelentőségű kérdés. Ezt felismerve a brigádvezetőség Skoda Béla elvtársat küldte a helyszínre, aki megállapította, hogy az igen régen beépített kazán teljesen üzemképtelen. A szocialista brigád a meglévő lehetőségeket maximálisan kihasználva jó kollektív munkával elérte, hogy rövid idő alatt új kazánt irányítottak oda, s azt három nap alatt beépítették. A január 12-i, vasárnap délutáni előadásán már kellemes meleg volt a kultúrotthonban.

Az eset jó példája a szocialista brigádok segítőkészségének.

Juroczky Ferenc

Szekuláné

Választásra készül 20 ezer dolgozó

(Folytatás az 1. oldalról)

Ami a jelölő bizottságok munkáját illeti, a szervezett dolgozókkal történt széleskörű beszélgetés alapján alakítsák ki végleges álláspontjukat. Ennek a munkának az első lépcsőfoka a bizalmi választás, amelyen a szervezett dolgozók véleményét mondandó eddigi munkájukról. Ez jelenleg is folyamatban van.

— A tulajdonképpeni viták alapját mindig a beszámoló képezi. Milyen beszámolókat vár Markwart elvtárs?

— Ami a bizalmi beszámolókat illeti, az feltétlenül fejezje ki a szakszervezeti csoport politikai helyállását, termelési munkáját, szervezeti életét, hatáskörének érvényesítését, a gazdasági vezetőkkel való kapcsolatot, a tagdíjfizetés, a szervezetség alakulását. Tárják fel ezek a beszámolók a problémákat, amelyek foglalkoztatják a csoport tagjait, vagy akadályozzák a bizalmi munkáját. Ami pedig a vezetőség beszámolóját illeti, ennek összeállításánál nagy gondot kell fordítani arra, hogy az hűen tükrözze az adott szerv sokoldalú munkáját. És az eddigiektől eltérően, elsősorban itt kell értékelni az 1967-ben megválasztott vállalati és üzemi szakszervezeti tanácsok munkáját is.

— Szeretném, ha ismét rögzítenék: mit jelent a választásra és a választathatósra való jogosultság?

— Aki a szakszervezet tagja, az megválasztható, egy éves tagság után bizalmi, két éves tagság után üzemi, hivatali szakszervezeti szervbe. A választás és a választathatóság jogát az a szakszervezeti tag gyakorolhatja, aki az alapszabály rendelkezéseinek megfelelően tagdíjfizetési kötelezettségének eleget tesz! Arra kell törekedni, hogy minden helyen, ahol az megoldható, választó taggyűléseken történjen a választás, hogy a szervezett dolgozók ott közvetlenül résztvehesse. Műhely, osztály, körlet és hivatali bizottságokat mindentől, a tagság egészének

bevonásával kell megválasztani!

— Hogyan történik a a vállalati szakszervezeti bizottsági tagok mandátumának meghosszabbítása?

— Ez a meghosszabbítás a szakszervezeti vállalati tanácsülés keretében nyílt szavazással történik, és itt kell végrehajtani az esetleges kooptálásokat is.

— Mikor élnének a szervezett dolgozók a nyílt és a titkos szavazás jogával?

— Nyílt szavazással kell megválasztani a szakszervezeti bizalmi, a főbizalmi, a társadalombiztosítási tanácsot, a társadalmi bíróság tagjait, a kereskedelmi társadalmi ellenőrköt, Titkosan kell megválasztani a műhely, osztály, körlet, üzemi szakszervezeti bizottságokat, szakszervezeti tanácsokat, s az azok tagjai sorából a szakszervezeti bizottságokat, valamint a számvizsgáló bizottságokat. Funkciójuk szerint is titkosan választják a szakszervezeti bizottságok elnökeit és titkárait. Ugyancsak a vállalati szakszervezeti tanács konferen-

ciáján résztvevő küldötteket. Megválasztottak az a személy tekinthető, aki a nyílt, vagy titkos szavazás során a szavazatok kétharmad részét megkapta. A választások után pedig az alakuló ülésnek megtartása, a rezortok kiosztása, a különböző munkabizottságok létrehozása után mielőbb munkához kell látni. Mi azt szeretnénk elérni, ha valamennyi újonnan megválasztott szervünk, mindenki a maga szintjén törekedne a rábízott feladatok maradéktalan ellátására. Csak így érhetjük el, hogy a szakszervezetek termelési és gazdálkodást segítő tevékenysége, a dolgozók alkotó, kezdeményező-készségének, aktivitásának kibontakoztatásával érdemi módon hozzájáruljanak a munka hatékonyságának növeléséhez és ennek következtében a társadalmi jólét további emelkedéséhez. Ehhez az igen felelős-ségteljes és nehéz munkához kívánok valamennyi szervezett dolgozóknak sok sikert, — fejezte be tájékoztatóját Markwart Károly elvtárs.

Csöka

Pártnap Újhegyen

Az Újhegyi Üzem tanács-termében január 16-án megtartott pártnapon több mint negyszázötvenen hallgatták végig Schwarcz József elvtárs előadását. Az előadás során a hallgatók tájékoztatót kaptak az 1968-as év országos és vállalati termelési eredményeiről, valamint az 1969-es év vállalati feladatairól és országos célkitűzéseiről. Nagy sikere volt az előadás második részében elhangzott tartalmas politikai tájékoztatónak mely segítséget nyújtott a hallgatóknak a jelenleg zajló világ politikai események tisztázásában. Különösen nagy érdeklődés nyilvánult meg a csehszlovákiai események, a vietnámi háború jelenlegi állása és a közel-keleti kérdések

iránt. Az üzemben még harmadnap is foglalkoztatta a dolgozókat a pártnapon hallott tájékoztató. Többen azzal a kérral fordultak a rendezők, hogy a jövőben több hasonló előadást kívánnak részt venni.

AKTÍVAÉRTEKEZLET

Kibővített aktívaértekezletet tart január 22-én délután az újhegyi üzem párt, szakszervezeti és KISZ Bizottsága az üzem műszaki vezetőivel és a szocialista brigádvezetők részvételével. Az értekezleten beszámoló hangzik el az 1968-as évben végzett munkáról, majd ismertetik az 1969-es év feladatait, célkitűzéseit.

Tények és számok

— **1964 JANUÁRJÁBAN** működni kezdett a nemzetközi gazdasági együttműködés bankja. Az induló tőke háromszáz millió rubel volt.

— **1965-BEN ELÉRTE** teljes kapacitását Lengyelországban a turói hőerőmű, amely az NDK, Magyarország, a Szovjetunió és Csehszlovákia közreműködésével épült.

— **1965 ÁPRILISÁBAN** termelni kezdett a magyarországi Dunai Olajfinomító. Az üzem a Barátság vezetékén kapja a szovjet nyersolajat.

— **1966 MÁJUSÁBAN** az NDK-ban üzembe helyezték a 70 000 kilowattos atomerőművet, amely szovjet segítséggel épült.

— **A TESTVÉRI ORSZÁGOKBAN** a Szovjetunió 1400 vállalat építésében és felszerelésében nyújtott segítséget. Harmincezer szakembert küldte ki ezekbe az országokba. Ugyanakkor a szocialista országokból 25 ezren szereztek műszaki képzést a Szovjetunióban.

— **1967-BEN** helyezték üzembe a szovjet-csehszlovák államközi gázvezetékét. Hossza 533 kilométer.

— **A KGST-ORSZÁGOK 53** fejlődő országnak nyújtanak gazdasági és műszaki segítséget. A műszaki segélynyújtás 90 százalékát hosszútávú hitelek révén finanszírozzák.

— **1950 ÉS 1967 KÖZÖTT** a világ ipari termelése 3,2-szeresen, a KGST országokban — 5,4-szeresen növekedett.

— **A FOLYÓ ÖTEVES TERVDÖSZÁKBAN** a KGST-országok áruforgalma, az 1961-65-ös időszakhoz viszonyítva körülbelül másfélszeresére növekszik.

Ki volt Alpári Gyula?

Kiváló kommunista publicista, újságíró, a magyar Ifjúsági mozgalom és a nemzetközi munkásmozgalom kiemelkedő személyisége. Alpári Gyula 1882. január 13-án született. Már 1902 óta részt vett a mozgalomban. 1906-ban, az akkor huszonnégy éves Alpári Gyula lett az ifjúmunkás mozgalom vezetője, ő szerkesztette „Az Ifjúmunkás” című lapot. Írásaiiban harcolt a militarizmus és az imperialista háború előkészítése ellen, az általa vezetett marxista körök osztályharcos szemléletre nevelték a fiatalokat. 1908-ban tagja a Népszava szerkesztőségének, 1907-ben a Szocialista Ifjúsági Internacionálé első konferenciáján, amelyet Stuttgartban tartottak, a Magyarországi Ifjúmunkások Szabad Szervezetét ő képviseli. Alpári Gyula németországi tartózkodása idején megismerkedett a német baloldali vezetővel, mindenképp Karl Liebknechttel. 1908 nyarán tért vissza Magyarországra és bekapcsolódott az erősödő ellenzéki akciókba. Nézetre Rosa Luxemburg gyakorlati nagy hatást. Ellenzéki szerepéért az SZDP oportunista vezetősége 1910-ben kizárta a pártból. A Kommunista Magyarországi Pártjához megalakulásakor csatlakozott a vezetők letartóztatása után (1919. február) az illegális Központi Bizottság tagja lett. Munkatárs volt a Vörös Újságnak. A Tanácsköztársaság alatt külügyi népbiztoshelyettes volt. A Tanácsköztársaság bukása után Csehszlovákiába emigrált. Itt, valamint Ausztriában, Németországban, Svájcban és Franciaországban többnyire illegálisan dolgozott. Részt vett a Kommunista Internacionálé kongresszusain. Felelős szerkesztője volt a Kommunista sajtótájékoztatójának, az Imprekorrnak. 1904-ben a Gestapo Párizsban elfogta. 1944-ben a sachsenhauseni koncentrációs táborban megölték.

A kiváló ifjúsági vezető, a nagyszerű forradalmár, a ma élő nemzedéknek is példaképe!

Keszi Teodóra:

Januári szonett

Kezdetek kezdete, egyetlen és szelíd,
 Aranypart szejgélyén megédesült álom,
 Sirig tartó hűség, testvér-januárom,
 Jajszavam, mosolyom tehozód közelit.

Vezess, óh, vezess el önmagad hónapja,
 Hadd hajtom fejemet hópihe párnádra,
 Hópihe párnádnak gyémánt csillagára,
 Nyugtalan szívemnek ott lesz maradása.

Tied a teljesség, tied a mindenség,
 Te vagy a szabadság, te vagy az istenség,
 Benned él a búzánk szőke zizegése;

Világviharokban legszentebb menedék,
 Új-fű-reménységgel járulok elibéd,
 Adj erőt, adj hitet, jó szót, békeiséget.

KÉRI TAMÁS:

SUNYÓ

A főhadnagy még közelebb húzódott, barátságosan elvigorodott, ne legyen gyanús, ha figyelik, és suttogni kezdett:

— Bemegy az elhárítókhoz. Tudja, hol vannak? Közli ve-lük, tudomásomra jutott, hogy Kovács Lászlót, Bertalan Pált és Friedrich Lászlót a napokban átadják Magyarországra. Megértette? Ismétélje a neveket!

— Kovács László, Bertalan Pál... — Sunyó itt megakadt. Az ő feje sem káptalan.

— Friedrich László — segítette a főhadnagy — Hogy is hívják az elvtársat?

— Német Félix... — Sunyó nagyot nyelt.

— Ezt meg én jegyzem meg. És amíg itt van, kerülje a velem való érintkezést.

Ezen aztán jót nevettek. Hátha figyelik őket.

Csicso alig várta, hogy sorra kerülhessen Sunyónál. Óva akarta inteni attól, hogy pénzt fogadjon el a sovány kis pasastól, aki jól verekszik ugyan, de tudvalevőleg a rendőrség embere. És keveset fizet... Lám, ő négyezer forintot kapott, de az amerikaiaktól. Mert okos volt. Mielőtt meglógott, a börtönparancsnokságon előkaparta a személyiét. Így nem tudja róla, hogy szökött rab. Sunyó személyiét is magával hozta, és eladta egy rokonszenves angolnak, egy angol katonának egy nap fejadagjáért, ami csokoládéból, kekszből, rágógumiból és leveskockából áll. Az angol Magyarországra ké-

sztült, mint mondta, megnézni a Tiszát, Debrecen, az Ó-ki-kötőt, Anonymus szobrát a Városligetben, meg ilyeneket... Ugy érezte, kötelessége megosztani Sunyóval a kekszet.

— Mennyit kaptál a kis embertől? — kérdezte tőle, amikor végre egyedül találta.

— Érdekes! — töprengött az — Mennyi ideje ismerjük egymást, de azonkívül, hogy Csicsó, azt sem tudom, hogy hívják.

— Ez ne jelentsen problémát neked, Bertalan Pál az igazi nevem.

— Szép név! — ismerte el Sunyó. — Persze hazamész, amint lehet...

— Igen. Nem bírom tovább kocsma nélkül. És te?

— Azt hiszem én se. Mélyik kocsmában leszel? Aprópó! Nincs kölcsön egy századod?

— Ot forintom van... — sajnálkozott Csicsó. — De ha szereted a leveskockát... Egyébként a Kék barom a törzshelyem.

— Talán a feleségem szeret. Te még nem ismered a feleségem?

— Még nem volt szerencsém! — mondta Csicsó előkelően.

— Nem is lesz! Rossz csillagzat alatt született... Mérgesen hagyta ott Csicsót. Ilyen tróger! Remek állást szerzett, és sajnálja a pénzt a haverjától!

Tündi és Sunyó szorgalmasan pucolták a krumpлит egy nagy vájlingba a Rózsa utcában.

— Nem kellene palacsintát sütni? Még meleg a serpenyő...

Tündi melankolikus hangulatban volt:

— Mi minden fér bele egy pár napba...

— Hát még egy vájlingba! Séhogy sem akar teledenni ez a vacak.

— Én nem tudom Sunyó, nem vagy te felelőtlen? — siránkozott az asszony. — Itt állunk egy hamis személyi igazolvánnyal, se állásod, se disznóház, minden pillanatban elvihet a rendőrség, és akkor te ahelyett, hogy rendszeresen pucolnád a krumplit, mindent rám hagysz. Tudod már legalább, hogy mihez kezdés?

— Igen. Megkérlek téged, hogy menj le a házmeesterhez! Magyarozd el neki, hogy a te férjed és az ő felesége tulajdonképpen nem is együtt mentek ki, hogy Őcsi tulajdonképpen rendes ember, és csak az ő felesége tesz túl rajta ebben. Majd meglátod, milyen könnyen elhiszi!

— És miért jó ez nekünk?

— Egyelőre nem mondhatok többet. Nemzetközi titkok. Egy állással kapcsolatos, amit ajánlottak. Anyagbeszerző lehetnek egy külföldi cégénél. Remek fizetés, prémium...

— És? Vállalod?

— Nem. Tudod, nem szeretem a kereskedelmi munkát, árulást stb...

— En nem erőltetlek.

— Jó, akkor nem is pucolok tovább. Már egész barna a kezem.

— Sunyó! Ha vissza kellene menned a börtönbe, az

borzasztó lenne. — Tündi megsimogatta Sunyó vállát.

— Nekem mondd? — Manapság ott még enni sem adnak.

— Sunyókám! Menj állásba Őcsi irataival! Elcseréljük a lakást, és úgy élhetünk, mint férj és feleség. Ha te is akarod.

— Ez nagyon kedves tőled, és nekem is lenne kedvem hozzá. Csak tudod, nem mehetek akárhová, mert előbb utóbb elkápnak. És akkor te is bajba kerülés, közös céljáról pedig szó sem lehet.

— Olyan helyre kell menned, ahol nem keresnek — mondta Tündi nagyon okosan.

— Most mindenestre elmegyek a rendőrségre.

— Dolgozni?

— Ha-ha-ha! — Sunyó tudta értékelni a jó bemondásokat. Aztán arca töprengő kifejezést öltött. — Mondd, szív! A férjed feddhetetlen ember volt? Úgy állampolgári szempontból...

— A tüzoltóknál még voltak vele elégedve. Viszont disszidált.

— De visszajött. És nem is üres kézzel! Őcsi ugyanis én vagyok — és kihúzta magát.

— Akkor meg miért érdekél, hogy feddhetetlen voltál-e?

— Miért, miért... Majd megtudsz mindent idejében.

Sunyó első útja a Kék Baromba vezetett. Gondolta meg veri Csicsót és megkéri valakit, hogy lopjon neki egy lakást. Egy-két vendég lézengett a hatalmas helyiségben. Az első, akibe belebotlott, Guttman úr volt. Felsegítette a földről, mire az igazi úrnak nevezte és pogácsaszajttal kínálgatta.

— Hozzál bort magadnak — mondta aztán — mert a

csapos sztrájkol. Nem akarsz véletlenül házmester lenni? — Miért pont házmester? — Mert én házmester vagyok. De én is sztrájkolok. — Hogy-hogy? Mit akarsz ezzel elérni? — Semmit. De ha egyszer vissza kell mennem a börtönbe, minek szemeteljek. Nem igaz? — És én? Nekem miért jó, ha szemetelek? — Igazán nehéztűj vagy! — magyarázta Guttman úr. — Ha te odajössz házmesternek, a kutya sem ismer. Ott elszemetelhetés életed végéig. És te még olyan fiatal vagy. Sunyó homlokora csókolta Guttman urat. Aztán loptak egy teherautót. Az öregnek nem volt sok holmija, pillanatok alatt felrakták a kocsi csúcsra és egy fél óra múlva már ki is döntöttek egy vilanyoszlopot.

— Mondtam, hogy nem jó az, ha hátrafelé megyünk! — tette szemrehányást Sunyó, és átvette a kormánykereket. Egy másik kocsi.

Végre odaértek a Rózsa utcába. Csicsó már a kör-folyosóról intgetett. Hogy talált ez ide? Olyan lelkesen segített cipelni a bútorokat, annyira megizzadt az erőlködésben, hogy Sunyónak nem volt szíve megverni. Ráadásul elővett egy százast, miután kifújta magát. Sunyó mélyen meghatódott. Mégis rendes fiú ez a Csicsó, kevés embernek van olyan barátja, aki csak úgy ad egy százast. Csicsónak például biztos nincs. Megérdemli, hogy bemutassa neki Tündit.

— Ismerkedj meg a feleséggemmel! És őn is, Guttman úr!

De mi az? Hol varr a feleség? Csak nem?... Lerohant a házmesterhez, bizonyos megkönnyebbülés fogta el, amikor látta, hogy az öreg rettenetes gyomorgörcsben fetreng

az ágyon: nem disszidáltak. Szaladt ki az utcára. Na végre! A felesége ott állt a sarokon egy nővel veszekedett. Közelebb ment hozzájuk. Nem akart hirmi a szemének. A felesége a feleségével veszekedett. Te jó isten! Mi fog kisúlni ebből? Visszament a lakásba és megevezt egy negyedkiló cserkészolbaszt.

Tündi sirva nyitott be az ajtón.

— Egy szót se tovább! Egyedül vagy? — előzte meg Sunyó.

— Igen, de...

— Semmi de! Költözködünk... Guttman úr, számítsd a diszkrétciójára! És te se locsogd ki senkinek, hogy hol lakunk — fordult Csicsóhoz. — Egy kém legyen szákszavú...

Ahogy végre egyedül maradtak az új lakásban, Tündi ismét sírni kezdett.

— Ilyen az én szerencsém! — panaszkolt. — Visszajött a drágalatos feleségem, és mindenáron veled akart beszélni. — De nem beszélt. — Sunyó a tényekre szorított. — Nem hát. Mert megmondtam, hogy disszidáltál. — Nagyon helyesen! — Azt nem mondtam meg, hogy vissza is jöttél. — Még helyesebben! — Ő sem mondta meg nekem, hogy visszajött. Most kereshetném külföldön... — Hát visszamész hozzá? — Soha. Az én önértetemnek is van minimuma. Ezután a felgyülemlett szeméret teherautóra pakolták, és úgy ahogy volt, odaadták egy koldusnak, akit tudj isten honnan szereztek! Örömmel hajtott el, az indexet sem tette ki. Nem, várunk csak, az igazság az, hogy nem is volt index a kocsin. Csak szemét.

(Folytatása következik)

TÁJÉKOZTATÓ

A MECSEKI SZÉNÁNYÁK IGAZGATÓSÁGA MŰSZAKI-GAZDASÁGI-SZERVEZÉSI TÁJÉKOZTATÓJA

II. ÉVFOLYAM

I. SZÁM

A vállalat biztonságtechnikai helyzetének alakulása és az elkövetkezendő időszak feladatai

Írta: Rickert Antal biztonsági főmérnök

A mecseki szénmedencében a kőszéntelepek és a mellékközetek lencsés települése, a vulkáni intrúziók okozta teleprencsolások folyamán az itt folyó bányászatkodásra és ezen belül a biztonsági helyzetre is komoly hatással van a hegyesszögű, a fokozott tűzveszély, a gázveszély, a robbanásveszély és a porveszély.

A korszerű bányaművelés megteremtése mellett igen komoly munkát kellett végezni az üzemekben a biztonságtechnikai helyzet javításáért, mert a korszerűsítés igen sok esetben magával hozta egyes területeken a kísérletezéssel járó nagyobb balesetveszélyt is. A korszerű bányaművelés terén tett következetes intézkedéseink végső soron a vállalat biztonságtechnikai helyzetét is javította.

A termelés felfutása 1960. évi 2 817 378 tonnáról 1968. évben 4 241 495 tonnára emelkedett. Ezzel párhuzamosan a 3 napon túl gyógyuló balesetek száma 1960. évi 3900-ról 1968. évben 2370-re csökkent.

Míg 1960. évben 1 000 000 tonna szén kitermelése 1384 3 napon túl gyógyuló balesettel, addig 1968. évben már csak 546 balesettel történt. (1. sz. melléklet).

A nehéz fizikai munka csökkentését célzó intézkedéseinkre jellemző, hogy 1968. évben 1960. évhez viszonyítva a termelésnek a géppel felrakott mennyisége durván megduplázódott, a kézi erővel történő felrakása pedig 1/4-ére csökkent. 1960. évben a termelvénynek 27,8%-át, 1968. évben 84,0%-át szállít-

tottuk gépi berendezéssel, és ennek hatására a földalatti szállításhoz a százezer műszakra eső balesetek száma 83,2-ről 44,6-ra csökkent.

A bányáink korszerűen biztosított vágatáránya 68,6%-ról durván 90,0%-ra emelkedett, és elmondható, hogy bá-

gatok szelvénymérete 50%-kal növekedett.

A növekvő metántartalom, a közhőmérséklet állandó növekedése és az egyre szigorúbb biztonsági előírások megkövetelték a bányák szellőztető légáramának a jelentős növelését. Ennek követ-

épült és ezzel elérhetővé vált, hogy lényegesen csökkent a gázkitörések száma és az csak a rendkívüli, előre nem látható geológiai zavarok helyére korlátozódott.

Műszaki intézkedéseink eredményeként a százezer műszakra eső balesetek száma az elmúlt években fokozatosan csökkent, de ezzel párhuzamosan sajnos a balesetek súlyossága, melyet a súlyossági szám mutat, komoly mértékben emelkedett. (2. sz. melléklet).

Igen szomorú képet mutat a halálos kimenetelű balesetek alakulása. 1968. évben 12 halálos kimenetelű baleset történt a vállalat üzemében.

A halálos baleseteknek balesetokozók szerinti megoszlása 1968. évben a következő volt:

Fejtési kőzetomlásból	1 fő
Gurítóban, illetve alapvágaton történő kőzetomlásnál	3 fő
Gázkitörésnél	3 fő
Készlettaroló padozat lezúdulásából	2 fő
Földalatti szállításhoz	1 fő
Aknaszállításhoz	1 fő
Külszíni egyébnél	1 fő
Osszesen:	12 fő

A baleseti statisztika szerint a baleseteknek 20%-át hulló és guruló kő okozza, 12%-a anyagmozgatásból ered, 10%-a tárgyak leeséséből, eldőléséből ered, 17%-a készletszállításhoz történt.

10 százalékát elcsúszásból, elesésből ered és 31 százalékát egyéb okok idézik elő.

Több évre visszamenőleg megállapítható, hogy a halálos baleseteknek a zöme az év első hónapjában következik be. Ezen megállapításból kiindulva az elkövetkezendő időszak első és legfontosabb feladatát kell hogy képezze a halálos balesetek bekövetkezésének eme statisztikai törvényszerűségének a megakadályozása.

Minden üzemben a felső műszaki vezetőknek oktatásokon keresztül fel kell hívni a dolgozók figyelmét, hogy a balesetek elkerülhetők és a súlyos és halálos balesetek bekövetkezése nem törvényszerű, sok múlik azon, hogy a biztonsági előírásokat teljes mértékben a dolgozók betartják-e és hogy a fegyelmet munkavégzés nagy mértékben hozzájárulhat a balesetmentes munkához.

Tudatosítani kell, hogy a téli és a kora tavaszi időjárásváltozás és az ebből adódó lényegesen nagyobb fokozta a metángázkiáramlást, az öngyulladásra hajlamos telepek begyulladását és komoly mértékben igénybeveszi a dolgozók idegrendszerét. Ilyenkor mindenki idegesebb és megfontolatlanul hajlamos a biztonsági szabályok be nem tartására. Az ideges ember ítélőképessége gyengül, nem tudja felmérni a keletkező bányaveszélyt és ezáltal fokozódik a balesetveszély.

Ebben az időszakban a munka közvetlen irányítását végző műszaki felügyeletnek is fokoznia kell a munkahelyek ellenőrzését és a legkisebb technológiai fejelemértést sem szabad megengedni.

Fokozni kell a műszaki megelőzésre teendő intézkedéseket is, ilyen a szellőztetés, a preventív tűzvédelem, a

porvédelem, a gázkitörések előrejelzésének mérése, a felhagyott bányatérsek elzárása stb.

Végső soron az üzemben belül társadalmi ügyé kell tenni a súlyos és halálos balesetek elkerülését. Minden dolgozó — legyen az fizikai vagy műszaki állományú — érezze felelősségét a balesetek elkerülésében és minden erejével és tudásával védje saját és dolgozó társainak testi épségét. Ezen munkában igen nagy feladat hárul a társadalmi munkavédelmi felügyelőkre is, mert munkájukkal igen nagy mértékben hozzájárulhatnak a súlyos és halálos balesetek elkerüléséhez. A szocialista brigádok biztonságos munkavégzése előbbre viheti törekvéseinket.

A továbbiakban azon feladatokat megoldásáról lesz szó, melyek tovább kell hogy növeljék az üzemek biztonsági és egészségvédelmi helyzetét.

Elsősorban a tömegtermelő munkahelyek, a fejtések biztonságát kell növelni. Ezt előzzük az üzemek biztonságos munkavégzésének, hogy fejtéseinkben a lehetőségekhez képest bevezetést nyerjen az önjáró, lépegető biztosítás. A kísérleti célból

bányában dolgozókra az egyik legnagyobb veszélyt a gázkitörésveszély jelenti, ezért Zobák, Szabolcs és Vasas bányáinkban a Kutatási Osztályunk mikroszelvényes zórejtméréseket fog végezni a gázkitörésveszélyes munkahelyeken, melyek alapján a gázkitöréseket előidéző feszültségek feloldására és feloldási folyamatára kapunk előrejelzéseket, miáltal az ott dolgozókat a veszélyre előre lehet figyelmeztetni és a menekülésre még elegendő idő áll rendelkezésre.

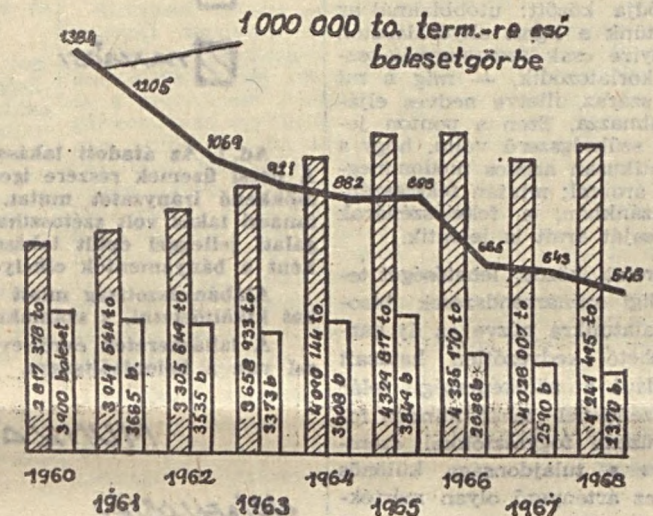
További feladat a gázkitörésveszély előrejelzésénél, hogy a Kutatási Osztály által kidolgozott módszereket, melyek alapján a széntelepek gázkitörésveszélyességét, kitérésre való hajlamosságát meg tudják határozni, a gyakorlatban alkalmazzuk, hogy ezáltal is emberéleteket lehessen megmenteni.

A sújtólég és szénporrobbanásveszély elhárítására és annak megelőzésére az alábbi műszaki intézkedéseket kell végrehajtani:

a) a porveszély csökkentésére eddig bevezetett műszaki intézkedéseket tovább kell fejleszteni és a szállítótárgat

1. sz. tábla

A termelés, a 3 napon túl gyógyuló balesetek és az 1 000 000 to. term.-re eső balesetek alakulása.

nyáinkban a vágatok korszerűen biztosított aránya tovább már nem növelhető. Elvileg minden vágat korszerűen van biztosítva és a vág-

keztében az eddig ismert és használt főszellőztető típusok elégtelenné váltak. A Budapesti Műszaki Egyetem Áramlási Tanszékével közösen kialakítottunk egy nagy teljesítményű (13 000 m³/perc) főszellőztető típust. Ilyen főszellőztető működik Zobák centrális aknában, III-as aknában, valamint Zobák diagonál aknában.

A fejtéseknél jelentkező nagymennyiségű metánfelszabadulás csökkentésére eredményesen alkalmaztuk a gázlecsapoló berendezésünket.

A finom szálló szénpor keletkezésének megakadályozására az összes fejtésben bevezettük a fronthomlokra a vízzel történő injektálását.

A talpra leülepedett szénport magnéziumklorid szórásával tesszük szállóképtelenné.

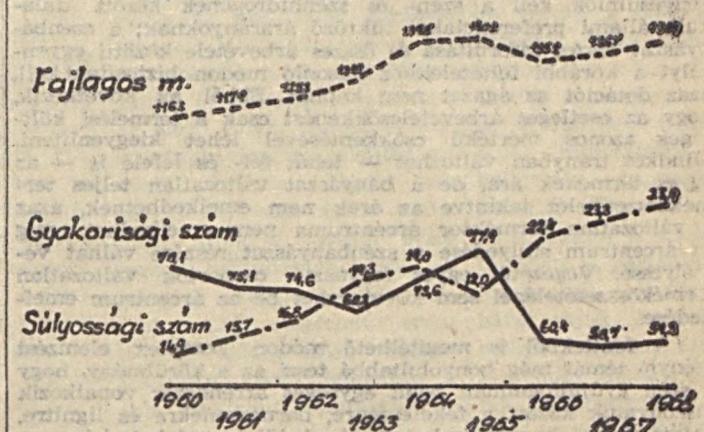
A porvédelmi intézkedéseink közé tartozik, hogy bányáinkban 80 km hosszú vízcsóhálat van, feltárási munkahelyeinken csak vízbőlítéses lyukfúrás folyik, vízfojtásos és kőzárás robbantást végzünk, a fejtéseinkben pedig víznyomás alatti robbantást is végzünk.

A szeneink öngyulladásának kiküszöbölésére általánosan alkalmazzuk fejtéseinkben a Kutatási Osztályunk által kidolgozott preventív tűzvédelmi eljárásokat. Különböző sószórásokat és sóoldat injektálásokat alkalmazunk a tüzek megelőzésére. Az öngyulladás folyamatokat szén-sav injektálással igyekszünk befagyasztani.

Kutatási Osztályunknak kezdettől fogva a mecseki szénterületen fennálló és a termelést gátló különleges természetű nehézségek — elsősorban gázkitörés, metán, szénpor és szilikószivesszély — leküzdése volt a feladata. Az igen sokrétű kutatási tevékenységből csak egyet emelek ki, mely a gázkitörések leküzdése területén az előzetes — anyagkivétel elv

2. sz. tábla

Gyakorisági és súlyossági mutatók alakulása.

kipróbálásra kerülő ilyen berendezést ebben a félévben Szabolcs bányáiban próbáljuk ki, és ezen kísérlettől függ a berendezés további sorsa.

Csökkenteni kell fejtéseinkben a nehéz fizikai munkát, mely elsősorban a kézi jövesztésből ered és igen sok balesetnek a forrása. Ebből kiindulva keresni kell a szénnek géppel való jövesztését.

Igen komoly feladatot jelent a meredekdőlésű fejtések készlettaroló padozatainak biztonságos elkészítése — mivel az elmúlt időszakban a készlettaroló padozat lezúdulásából több halálos kimenetelű baleset történt — továbbá olyan fejtésrendszer kiépítése, mely készlettaroló padozatot nem követel. Ezen a területen az elmúlt időszakban lényeges előrelépés nem történt, és az elkövetkezendő időszak egyik nagy feladata közé fog tartozni.

A munkahelyi klimatikus viszonyokat tovább kívánjuk javítani, elsősorban a parciálisan szellőztetett munkahelyeken. A légmennyiség növelése érdekében új nagyteljesítményű légszűrőket kell beszerezni.

Mivel a gázkitörésveszélyes

talpának hidroszkopikus sókkal történő kezelését is el kell végezni.

b) A szénpor és sújtólég-robbanások tovaterjedésének megállítására a kőporkövek helyett a sokkal jobb hatásfokú vízárakat kell beépíteni.

c) A bányatüzeknél fellépő és ismétlődő sújtólég-robbanások lokalizálására a Kutatási Osztályunknak folytatni kell a kísérleteit a „vágatlangzárak” hatékonyságának az ellenőrzésére.

Az öngyulladásból eredő bányatüzek és az ebből adódható bányakatasztrófák megelőzésére igen sok intézkedést tett a vállalat, melyet a bányatüzevédelmi szabályzatban rögzített. A továbbiakban a Kutatási Osztály által az öngyulladásra hajlamos különböző fejtéstípusokra kidolgozott „öngyulladás elhárítási technológiát” üzemeknél a művelés során alkalmazni kell.

A bányatüzek keletkezésénél igen fontos feladat a tűz lezárása és ezért ennek érdekében be kell szerezni egy olyan berendezést, mellyel az ideiglenes gát rövid idő alatt elkészíthető.

(Folytatás a 4-es oldalon)

Lapszemle

NAPI 3—4000 TONNA SZÉN EGY FEJTÉSŐL

Lengyelországban, a Belsővíce-bányában egy komplex gépesített fejtés üzemel. A fejtést ellátták KWB—3 d típusú kombájnnal, Sámson kaparóval és OSM—1 gépi biztosítószerkezettel. A fejtés napi termelése 3—4000 tonna, kezelőszemélyzet pedig műszakonként 3 fő. (Ugoly, Ukrajni, 1968/9. szám.)

A BANYAÜZEMEK TÖBB KÜLFÖLDI MUNKAERŐT IGENYELNEK

Csaknem 2 év után újra több munkalehetőség (6245) volt, mint munkanélküli (5840) 1968 augusztusában az Esseni Munkaerőhivatal körzetében (Ruhr-vidék). A bányászati munkásoknak, hogy nincs elég szakmánya bányászuk. Mivel a mindinkább fokozódó technikai fejlődésben a német munkások még az eddiginél is kevésbé hajlandók a bányászathoz elhelyezkedni az üzemek mind több külföldi munkaerőt igényelnek (Bergbau, 68/10.).

UJ SZENERÓMÜBLOKK AZ NSZK-BAN

A Nordwestdeutsche Kraftwerke AG, Hamburg, új szeneróművet épít Bremenben, amely az év februárjában végzi próbaüzemelését, s 1949. április 1-től teljes kapacitással megkezd a hálózatba táplálást. A szénfelhasználás 90 t/óra, ami 420 000 tonna szénigénynek felel meg évente. Kizárólag ruhr-vidéki szenet tüzelnek el. A 320 MW kapacitású erőmű beruházási költségei előreláthatólag 145 millió DM-t tesznek ki (Bergbau, 68/10.).

HÁZI TÜZELÉS — A SZÉNÉRTÉKESÍTÉS HARMADIK PILLÉRE

A Közös Piac 1967. évi energiastatisztikája szerint több mint 50 millió szilárd tüzelőanyagot tüzeltek el a Közösséghez tartozó államok háztartásaiban és kisüzemeiben. A már üzemben lévőknél az újabb széntüzelésű kályhák beszerzése és fűtése több évre sok millió tonna háztartási szén értékesítését garantálja. Ennek alapján az általános energia-politikának az erőműszen és kőszén mellett a háztartási szenet is védetté kell nyilvánítani. Ezt követelték a szén- és tüzelőanyag-nagykereskedők az EWG (Közös Piac)-bizottságtól Brüsszelben (Bergbau, 68—10.).

Szénárrendszerünk

A szénárrendszer-módosítás célkitűzései és feltételei, a megvalósításra kerülő változat, várható következmények

(Cikksorozat a „TÁJÉKOZTATÓ” 1968. szeptember, illetve november havi számaiban megjelent sorozat befejező része.)

Amikor 1968. év elején elként tűzte ki maga elé a szénbányászat az árrendszer módosítását, abból a helyzetből kellett kiindulnia, hogy az 1968. január elsejével életbe léptetett árszabályozás még korábbi, pontosabban 1966. évi szemléletet tükröznek: magasabb széntermelési ösztönözéssel, illetve a belső piacra való áttérésre való átállásról. A szénárrendszer módosítását, abból a helyzetből kellett kiindulnia, hogy az 1968. január elsejével életbe léptetett árszabályozás még korábbi, pontosabban 1966. évi szemléletet tükröznek: magasabb széntermelési ösztönözéssel, illetve a belső piacra való áttérésre való átállásról.

A korábbi szénárrendszerek alapvetően mind arra a feltételre épültek, hogy az energiahordozók korlátozottan rendelkezésre álló természeti kincseink, melyeknek intenzív hasznosítása úgy oldható meg, ha a felhasználókat elsősorban a gyengébb minőségű szén felhasználására ösztönözzük ezek olcsó áránál fogva; a szénbányászatnak a felszabadulás utáni nagymértékű fejlesztése egyébként is olyan feltételeket eredményezett, hogy a mennyiségi növekedés csak a szénminőség terén tett engedményekkel valósulhatott meg. Ma, a földgázprogram szélesedése mellett a szénbányászat visszafelhasználása ismét előtérbe helyezi a jobb minőségű termékek viszonylagos bőségét, olyan árakra van tehát szükség, mely a fogyasztók szemében ezeket a felhasználásokat teszi kívánatosnak. Más oldalról pedig szükséges, hogy az új árak nyújtsanak helyes tájékoztatást népgazdasági szinten is a bányavállalatok gazdaságos voltának megítéléséhez. Az új szénárrendszer alapvető célkitűzései tehát két fő csoportba sorolhatók:

- 1) irányítsa a fogyasztókat a szénbányászat számára legkedvezőbb termékösszetétel felhasználására;
- 2) nyújtson információt a bányászat hosszútávú termelési programjának legkedvezőbb kiválasztásához.

Az utóbbi feltételnek úgy tehet eleget az árrendszer, ha a termékek árát jobban közelíti a ráfordításokat, de ugyanakkor képesek magas oldalról a használati értékarányokhoz is megfelelően igazodni. Eppen ez a körülmény, — az érték és a használati érték kategóriáinak összefüggése, — legfőbb kritériummal lépteti elő az árrendszer rugalmas voltát, mely a piaci viszonyokhoz való mindenkor alkalmazkodás lehetőségét nyújtja a termelő számára.

Mindeneknek a célkitűzéseknek a szénárrendszerben történő érvényesülését bizonyos korlátozó feltételek mellett kellett elősegíteni. Nevezetesen: az új szénárrendszernek is alapvetően önköltség-típusúnak kell lennie és ezen keresztül érvényesülniük kell a szén- és szénhidrogének között kialakult, állami preferenciákat tükröző árszabályozásnak; a szénbányászat összes ráfordítása és összes árbevétele közötti egyensúlyt a korábbi feltételekhez hasonló módon biztosítani kell, azaz dotációt az ágazat nem kaphat. Ebből az következik, hogy az esetleges árbevételecsökkenést csak a termelési költségek azonos mértékű csökkentésével lehet kiegyenlíteni. Mindkét irányban változhat — tehát fel- és lefelé is — az egyes termékek ára, de a bányászat változatlan teljes termékösszetételét tekintve az árak nem emelkedhetnek, azaz a változatlan terméksor árcentruma nem emelkedhet, míg az árcentrum süllyedése a szénbányászat részére válhat veszélyessé. Végezetül egyes fogyasztó csoportok változatlan termékösszetételénél sem következhet be az árcentrum emelkedése.

A fentiekből is megítélhető módon komplex elemzést igénylő témát még bonyolultabbá teszi az a körülmény, hogy a szén gyűjtőfogalmán belül egységes árrendszer vonatkozik viszonyaink között a feketeszénre, barnaszénre és lignitre, holott még a barnaszén-kategórián belül is indokolt két, egymástól a szénülési fok, illetve az ezzel összefüggő nedvességtartalom révén jól elhatárolható csoportba sorolni a hazai barnaszénmedencék termékeit. Tovább szélesítette a problémát annak a mérlegelése, hogy a fogyasztók milyen körének értéktételét és milyen módszerrel lehetséges az árképzésbe bevonni. Általános elfogadott vélemény volt, hogy növelni kell a szénfajták árának a szemmagyságtól függő differenciáltságát, vitát váltott ki ezzel szemben az árképzésbe bevont paraméterek körének meghatározása. Utóbbi vita azzal a kompromisszummal zárult, hogy a szénbányászat összességét legjobban kielégítő megoldás a fűtőérték és a fajlagos

hamutartalom függvényében szerkesztendő árgörbe-sor, mely a korábbi hasonló görbék progresszív tendenciáját mérsékli. Egyetértés alakult ki abban a kérdésben, hogy az új szénárakat maximált (legmagasabb) árként kell alkalmazni. Több próbaszámítási menet és konzultáció után alakult, majd a Nehézipari Minisztérium Közgazdasági Főosztályának mint árhatóságnak észrevételeit is figyelembe véve kristályosodott ki a végleges számszerű javaslat, mely 1969. évben, jelenlegi ismereteink szerint a II. negyedév kezdetétől hatályossá válik, míg a maximált árformára való áttérés már az év kezdetétől megtörtént.

Vállalatunk magatartását a szénárrendszer-módosítással kapcsolatban szükségszerűen az a cél határozta meg, hogy a rendelkezésre álló termelési kapacitásokat kedvezően hasznosító termelési volumen realizálását jól alátámasztó árak mellett hosszú távra is térítse meg árbevételünk a ráfordításokat; tegye lehetővé a szükséges fejlesztési tevékenység alapjait és a jövedelmek színvonalának emelését is biztosító nyereség elérését, — de más oldalról: termékeink ára és minősége együttesen legyen vonzó azok számára, akiknek azt eladni kívánjuk. Részletkérdésekben döntő fontosságú lehet, hogy olcsó árakkal preferáljuk vevőink szemében azokat a termékeinket, amelyeknek értékesítése problematikusabbá válhat. Végeredményben ki kell alakulniuk olyan külső és belső arányoknak, amelyek lehetővé teszik a mindenkori szénelő-készítési technológiánk által meghatározott terméksornak a lehetséges határokig kedvező értékesítését a szénhidrogének előtérbe kerülésétől is, amikor éppen ebből a körülményből kifolyóan a bányák közötti versengés is fokozódik. A szénelő-készítés az árképzés szempontjából olyan tevékenység, mely a termékeknek a fogyasztó által kívánt tulajdonságait biztosítja — mint ilyen, alkalmazkodik a fogyasztói igények változásaihoz. Amennyiben az előkészítés ráfordításai a bányavállalat termelési költségeihez mérten jelentősek, úgy indokolt, hogy ezeket a költségeket azoknak a termékeknek az árjai viseljék, amelyeknek érdekében az előkészítési folyamat végbe megy. Ebből a szempontból pedig jelentős különbség van a mecseki szén, illetve az egyéb hazai szénmedencékből származó termékek előkészítésmódja között: utóbbiaknál az előkészítés ugyanis — ha eltekintünk a lignit ahydralásától, illetve brikettgyártástól — többnyire csak szemmagyság-osztályokra történő szétválasztásra korlátozódik, — míg a mi szénelő-készítő tevékenységünk a száraz, illetve nedves eljárásokkal történő dúsítást is tartalmazza. Ezen a ponton jelentősen döntő módon annak a szükségszerű volta, hogy a feketeszén-árakat nem lehet sematikusan azonos módon megállapítani a barnaszén és lignit árjaival; miután feketeszénmedence pedig csak egy van hazánkban, a feketeszénárakat egyúttal a mecseki szénmedence saját árát is jelentik.

Ez a körülmény bizonyos keretek között lehetőséget teremtett számunkra, hogy az eddigi szénárrendszerek bizonyos fogyatékosait, illetve vállalatunkra nézve az új gazdaságirányítási rendszerben érezhető kedvezőtlen hatásait kiküszöbölhessük. Ilyen volt például az a sülőképességi felár kötelező alkalmazása sülőképes szénknél, tehát minden fogyasztóval szemben, olyan kázanüzemi fogyasztókkal szemben is, melyeknél szeneinknek ez a tulajdonsága különös előnyt nem jelentett, viszont ez az ártényező olyan mértékben tette drágává számunkra a mecseki szén, ami piaci hátrányt jelentett vállalatunkra nézve sok esetben még földrajzi viszonylatban is, ahol pedig a szállítási útvonal rövidebb volt a miatt mindenképpen ésszerűbb a mecseki szén felhasználása.

Az új árrendszer egyszerűsíteni fogja a szénértékesítés-kapcsolatos elszámolások menetét is: a vevő választására bízza, kíván-e az utólagos kalorikus elszámolás jogával élni, vagy elfogad-e zárt fűtőértékhatárokat között rögzített és előre megállapított árat; utóbbi lehetőség egyszeri menetre vonja össze az eddig két lépcsőben végrehajtott számlázást; ez az egyszerűsítés minden bizonnyal vevőink többségének tetszésével fog találkozni. Természetes, hogy a kalorikus elszámolás változatlanul fenntartandó olyan nagyfogyasztókkal szemben, mint a Hőerőmű, MÁV, — illetve egyéb kritériumoknak megfelelő utólagos elszámolás szükséges a Dunai Vasmű felé is.

Az új árak és alkalmazásuk új rendszere megteremtik a feltételeket a gazdaságirányítás új rendszerével egybehangzó vállalati értékesítési politika gyakorlatához. Vállalatunk jövője nem független természetesen a népgazdasági szándéktól és érdekektől, ezeknek a különféle pénzügyi intézkedésekben, gazdasági szabályozókban jelentkező megnyilvánulásaitól, de az adott feltételek között saját tevékenységünk dönti el, hogyan élünk a lehetőségekkel.

Kovácsy Zoltán, okleveles közgazdász
Szénértékesítési Osztály

A vállalat biztonságtechnikai helyzetének alakulása és az elkövetkezendő időszak feladatai

(Folytatás a 3-as oldalról)

A baleseti statisztikából kitűnik, hogy a baleseteknek 40-50 százaléka kézszerűlés. A sok kézszerűlés elkerülhető, ha a dolgozókat megfelelő minőségű védőkesztyűvel látjuk el. Ennek érdekében kísérletek folynak különböző típusú védőkesztyűkkel, hogy a legmegfelelőbbet kiválasztva, azzal dolgozóinkat fokozatosan ellátva elérjük, hogy a kézszerűlések száma csökkenjen. Jelenleg problémát jelent a megfelelő minőségű kesztyű

legyártása, de remélhető, hogy a közeljövőben ez is megoldást nyer.

A munkafegyelem, a biztonsági fegyelem területén is nagy lépést kell előrelépni. A munkafegyelem és a biztonsági fegyelem megsértését minden esetben következtetesen felelősségre kell vonni. A felelősségrevonást elsősorban a munkát közvetlen irányító műszaki dolgozóknak kell végrehajtani. Ezen cél érdekében a betétlapos ellenőrzőkönyvecskéik ellenőrző szelvényel-

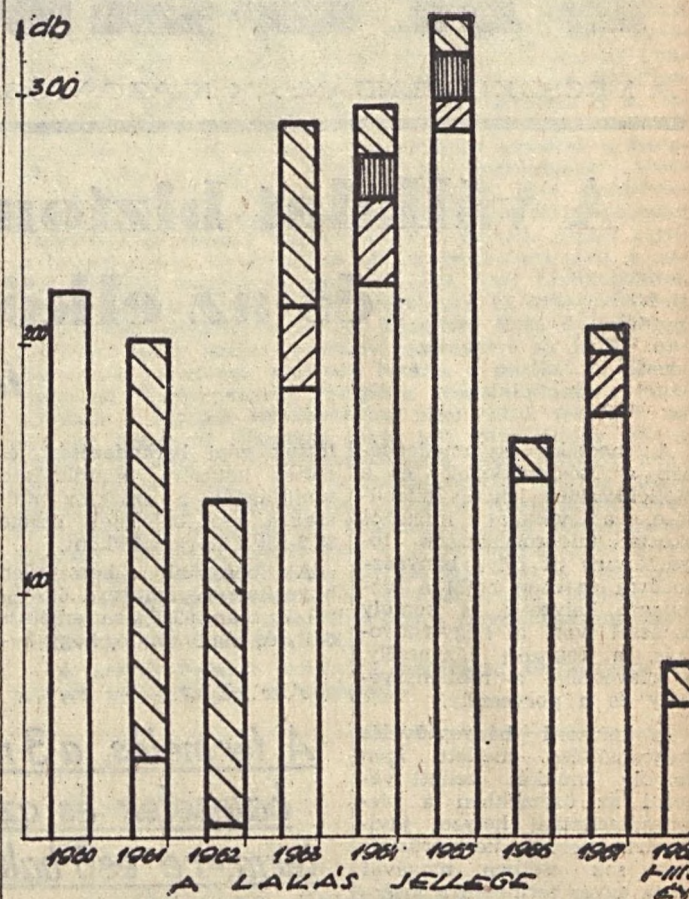
nek elvételi jogosságát a felügyeletre kell bízni.

Feladat továbbra is a munkavédelmi oktatások színvonalának emelése. Ennek érdekében elkészült a föld alatti dolgozók részére az új Balesetelhárítási Kézikönyv. A továbbiakban az üzemeken múlik, hogy oktatásukat úgy végezzék, hogy ezáltal a dolgozók biztonságtechnikai tudása gyarapodjon és végső soron egy műszakilag fejlettebb bányász dolgozó réteggel végezhessék a feladatok megoldását.

A feladatok felsorolása csak vázlatos lehetett, mert a bányaművelés területén egy egész sor olyan feladatot kell megvalósítani a biztonság érdekében megoldani, melyre itt, a felsorolásnál nem volt mód, de az is a mindennapi bányász-feladatokhoz tartozik. A feladatok megoldásával várható, hogy a Mecseki Szénbányák biztonsági helyzete tovább javul és a széntermelés még kevesebb balesetet követel.

Vállalati juttatások

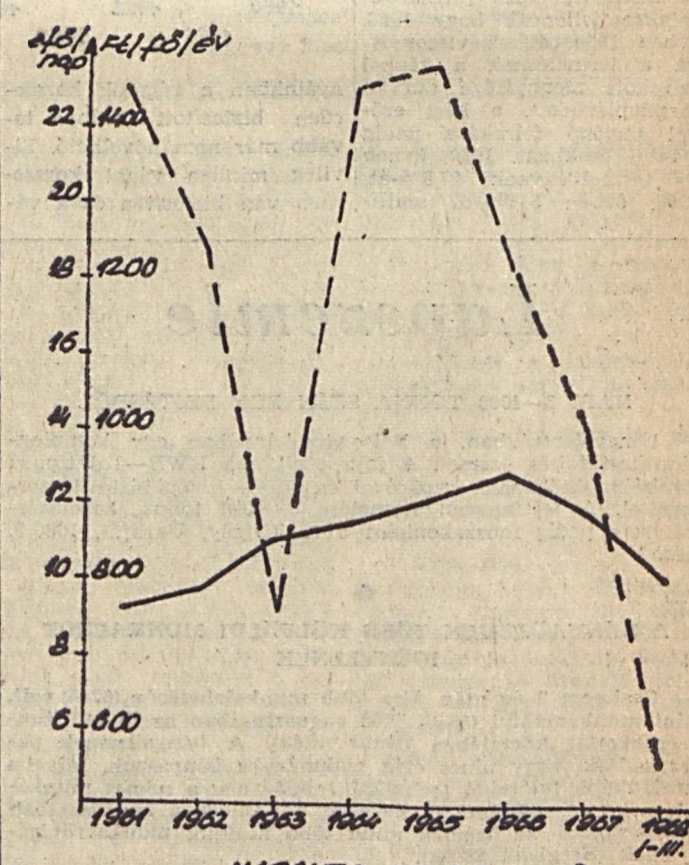
ÁTADOTT LAKÁSOK

Ad. 1. Az átadott lakások zöme a komló területre esik. A pécsi üzemek részére igen kevés lakást adtak át, és ez is csökkenő irányzatot mutat. 1966-67-68-ban mindössze 25 tanácsli lakás volt szétosztható — Komló. A készlenléti szolgálati jelleggel épült lakások az üzemek közelében, legfőként a bányamentők elhelyezésére épültek.

Alábányászottság miatt is igen sok lakásból kell a lakókat kiköltöztetni, s számukra új lakást biztosítani. A lakáskeretek évről-évre való csökkenése erős kihatással van a kolonizáltságra.

MUNKÁSZÁLLÍTÁS

Ad. 2. A vizsgált időszakban mind a komló, mind a pécsi trüsztnél az egyesítést megelőzően és követően több olyan szervezeti intézkedés történt, mely a munkásszállítás költségeire kihatással volt.

E tekintetben elsősorban a bányászatok leállítására (Nagymanyok, Máza stb.) eredményezett tetemes költségmegtakarítást. Az egyesítés utáni szállítás-racionalizálás erősen éreztette hatását, amelyet az ábra is híven tükröz. A következő évek költségemelését, az üzemek megváltozott szükségleteit okozták, egyéb körülmények mellett. (Bódás gépkocsik cseréje Ikarus gépkocsikra.) 1965-től a költségek erősen esőknek, a foganatosított járatátiszervezések, a háromharmados munkarendre való átállás eredményeként.

Dr. Szabolcs Lajos
tervezőosztályvezető

SZERKESZTI: A Mecseki Szénbányák Szervezési Osztály

Riportereink jelentik a műszaki tanácskozásokról:

Zobákon:

Máris pótolták a hiányzó létszámot, biztosították a termelési feltételeket

A Zobák-aknaiak a Május 1 Művelődési Ház mozi-termében adtak egymásnak találkozót, hogy kulturált körülmények között tarthassák meg az I. negyedéves műszaki tanácskozást, illetve az összevont szocialista brigádeket. A nagyterem zsúfolásig megtelt, s Kerényi József, az üzem szakszervezeti bizottságának titkára pontban 9 órakor nyitotta meg az értekezletet. Hetvenhárom szocialista brigád, illetve nyolc szocialista körlet legjobbjait üdvözlölte a meghívott vendégek társaságában. Az elnökségben helyet foglalt Jazbinsek Vilmos üzem főmérnök, országyűlési képviselő, Rétfalvi János, az üzem pártbizottságának szervező titkára, dr. Kovács Lajos, a vállalat Szakszervezeti Bizottságának képviselője, Mózer Károly területi főmérnök, Herrfurt Antal, az SZB termelési felelőse, Vincze Csaba, az AKÓV helyi forgalmi osztályvezetője.

Jazbinsek elvtárs ismertette az 1968. évi tényszámokat és az idei tervszámokat.

Zobák-akna az elmúlt esztendőben — az ismert objektív okok miatt — kevesebbet termelt a tervezetnél. Mintegy 164 ezer tonna adóssággal zárták az évet. A jövőre nézve kedvező jelenség, hogy a végrehajtási előirányzatokat 117,6%-ra teljesítették. Figyelmet érdemel, hogy több mint 12 ezer méter vágatot hajtottak ki, s ugyanakkor azonos hosszúságban történt a régi vágatok feladása, illetve az elemek visszarablása.

A baleseti mutató sem alakult kedvezően. A 100 ezer műszakra eső baleseti gyakoriság elérte a 104,2-t.

Pécsbányán:

Kitűnő önköltség, jó munkaszellem

Pécsbányán, szombaton a Zalka Máté Művelődési Házban, közel háromszáz résztvevővel tartották meg az év első műszaki tanácskozását, amelyre az üzem műszaki vezetőin kívül a szocialista brigádeket, a párt és a szakszervezet munkahelyi képviselőit is meghívták. Háromi András párttitkár megnyitotta a szavai után Schwarcz József, a Mecseki Szénbányák pártbizottságának osztályvezetője adott tájékoztatást a belpolitikai kérdésekről, értékelte az új gazdasági irányítási rendszer bevezetésének tapasztalatait, szöveg a várható gazdasági intézkedésekről, a nemzeti jövedelem alakulásáról.

Az üzem munkájáról Szokolai Ferenc üzemvezető adott számot:

— Az 1968-as esztendő nagy munkát rótt Pécsbányai üzemre. A vízbetörés által okozott károk következtében és a

gyors felköltség miatt, sajnos sem a bányamezőben, sem a feltárási munkákban, főképpen a feltárási munkákban, nem rendelkezett kellő kapacitással üzemünk.

A tennivalók eredményes biztosítása érdekében február hónapban megszerveztük a feltárási és elővájtási körletet, megállapíthatjuk teljes sikerrel — mondotta, majd az 1968. évi tervkezelést szöveg: — Éves szakmai tervünket 106,2 százalékban, operatív tervünket 105,2 százalékban, önköltségünket 91,7 százalékra, tehát 244,03 Ft/tonnában teljesítettük. Médővárat tervünket 118,8 százalékra teljesítettük, vegyeselővájtásban 103,2 százalékot értünk el!

Részletesen szöveg az üzem vezetője az önköltségi telje-

Az üzem főmérnöke különös hangsúllyal beszélt az ideai feladatokról. Elmondta, hogy a vállalat a tavalyi 521 ezer tonna jó minőségű szénrel szemben 1969-ben 638 ezer tonnát vár Zobák-aknától. Hangsúlyozta: minthogy a létszámbélyt pótolták és a tárgyi feltételek is adottak, lehetőség van arra, hogy elérjék a meghatározott termelési nívót. Ez azt jelenti, hogy 1500 kg-os lesz az önköltségi teljesítmény, s a fejtések előirányzata meghaladja az öt tonnát. Ennek érdekében egy új koncentrációt alakítanak ki a II. szint 2-es keresztvágatban. A feladat nem könnyű, hiszen

a 2-es keresztvágattól délre, egy olyan hosszú, 240 méteres fronton kell dolgozni, amelyre az üzemben eddig még nem volt példa. Problémát okoz a magas létszámgény,

továbbá az, hogy egy időben több gépi berendezést kell alkalmazni, üzemeltetni.

Jazbinsek elvtárs vázolta a műszaki fejlesztés tervezetét is. Ennek legfontosabb gondolata a gázkötés megelőzése, és a tűzvédelem fokozása. A gázlecsapolás egymagában három millió forintot kíván. A gázkötés veszélyének elhárítására alapvető feladatnak jelölte meg a technológiai utasítás maradéktalan betartását. Megemlítette, hogy a január 12-i gázkötés alkalmával a példamutató technológiai végrehajtás mentette meg a Fusch János-féle csapatot.

Az üzem műszaki osztálya keretében megalakítottak egy gázlecsapoló és egy szervezési csoportot. A biztonságos mun-

ka érdekében előtérbe helyezik az iszapolást, a vegyszeres injektálást, az időben történő zárást, s a hazafelé történő fejtési módot alkalmazását.

Kiemelte, hogy

a Pécsről átkerült bányászokat szeretettel fogadták az üzemben, akiknek többsége már eddig is bebizonyította rátermettségét. Szöveg a munkafegyelmel tovább megújításának szükségességéről.

A legközelebbi időszakról népesse szállítják a dolgozókat a munkahelyekre és a műszak végén az aknához. Ez elősegíti a jobb anyagellátást, kiszolgálást és a készlet kiszállítását is. A fokozott munkafegyelmel érvényrejutását mármaga az a tény is megköveteli, hogy Zobák-akna a napi időarányos tervteljesítésnél több mint 5000 tonna hátrányban van.

A tanácskozás igen aktív volt. A résztvevők meghallgatták a IV. negyedéves munkaverseny értékeléséről szóló előterjesztést, tudomásul vették a legjobb brigádok számára odaítélt kitüntetések, jutalmazásokat és döntöttek a szocialista körlet, illetve szocialista brigád címek, oklevelek soráról és a kiváló dolgozó jelvény előterjesztéséről. Ezúttal is bebizonyosodott: helyes az a feltevés, hogy szabad szombaton összevont tanácskozáson beszéljék meg a feladatokat és nyugodt, megfelelő körülmények között döntsenek a legfontosabb kérdésekről.

Vízványó Imre

Szabolcsbányán:

Az eredmények elérésében döntő szerepe volt a dolgozók munkájának

A Puskin Művelődési Házban megtartott szocialista brigádeket üzemvezető mintegy ötszáz István-aknai dolgozó jelent meg szombat reggel, hogy meghallgassa a bányauzem vezetőinek beszámolóját az 1968-as gazdasági év munkájáról és az ideai feladatokról.

A megjelenteket Tátrai József üzemvezető köszöntötte, majd Győző Jenő, az István-aknai pártbizottság titkára adott általános bel- és külpolitikai tájékoztatást. Beszédében kitért az új gazdasági mechanizmus első esztendőjének tapasztalataira, s megállapította, hogy

a dolgozók életszínvonalának javulását mutatott 1968-ban az 1967-es évhez viszonyítva. Ezt a tényt az üzem minden dolgozója örömmel fogadta,

s ez is nagyban hozzájárult ahhoz, hogy termelési egységük jó eredménnyel zárta az évet.

Második napirendi pontként Varga János SZB-titkár ismertette az üzemnél folyó szocialista munkabrigád-mozgalom fejlődését 1959-től napjainkig. Elmondta, hogy 1959-ben 34 brigád 357 fővel nevezett be egy magasabb szintű, nagyobb követelményekkel járó mozgalomba. Azóta egy évtized telt el, s ma elmondhatjuk, hogy István-aknai 51 brigád, 3 körlet és 3 üzemrészt küzd a szocialista cím elnyeréséért. Összesen 14 oklevél, 15 zászló, 3 bronzkoszorús, 11 ezüstplakettre és 14 bronzkoszorúra kiváló brigád dolgozik.

Az ismertető után a szakszervezeti bizottság titkára felolvasta annak a 46 brigádezőknek a nevét, akiknek kollektíváját javasolják a szocialista cím elnyerésére. A javaslattal a résztvevők egyetértettek. További öt kollektívánál viszont úgy határoztak, hogy nem szavazzák meg a kitüntető címet, mert az 1968-ban végzett munkájuk erre nem teszi őket érdemesnek. Hasonlóképpen nem szavazták meg a szocialista címet a gépészeti üzemrészeknek. A fejtési üzemrészt, a feltárási körletet, az előkészítő üzemrészt, a bányalakatos körletet, a fűrési körletet az 1968-ban végzett munkája nyomán elnyerte a szocialista körlet, illetve üzemrészt címet.

Kálmán Endre, István-akna főmérnöke az 1968-ban végzett munkáról és az ideai tennivalókról tájékoztatta a szocialista brigádeket, a brigádok tagjait és a meghívott vendégeket. István-akna az 1968. évi operatív termelési tervét 104,3, szakmai termelési tervét 113,3 százalékra teljesítette. Jó eredmények születtek

az önköltségi és a fejtési teljesítményeknél és az önköltségénél is. Jó volt a műszaki fejlesztés iránya is az elmúlt évben.

Az üzem vezetői mindent megtettek azért, hogy a geológiai viszonyoktól függően alkalmazni tudják a korszerű, védőhálós fejtésmódot. Így sikerült elérni, hogy a tervezett 30 százalékos termelési részarányával szemben 39 százalékos arányt értek el. A fejtésekben mind jobban elterjesztették a korszerű biztosítást: ma már a fejtési homlok 75—80 százaléka korszerű biztosítóanyaggal van felépítve.

— Az eredmények elérésében döntő szerepe volt dolgozóink munkájának — mondotta az üzem főmérnöke. — A múlt év egyes időszakában, amikor a termelési követelmények magasak voltak, kevés volt az emberünk. Hogy mégis teljesíteni tudtuk operatív tervünket, azt elsősorban dolgozóink több és jobb munkájának köszönhetjük.

Kálmán Endre elvtárs a továbbiakban az 1969-es esztendő műszaki feladatairól beszélt. Mint mondotta, az üzem ideai tevékenységét — elsősor-

ban a mélyművelésű széntermelés fokozása, az I. és II. szintű koncentráció üzembe helyezése, a gépesített fejtési jövesztés és biztosítás bevezetése, az István I. akna továbbbányászása és a rendszeres szállításba történő bekapcsolása határozza meg.

Végezetül az üzem főmérnöke további jó munkát kért a szocialista brigádoktól, hogy a múlt évhez hasonlóan ebben az esztendőben is sikeres legyen István-akna működése.

Császár Zoltán

Félév után

Az újhegyi marxista—leninista esti középiskolában

Befejeződött a féléves beszámoló az újhegyi és építési üzemek pártbizottságai által közösen indított marxista—leninista esti középiskolában. Huszonhat hallgatóval indult az oktatás és mindössze kettő morzsolódott le. Mindketten saját hibájukon kívül voltak kénytelenek abbahagyni az iskolát. A foglalkozásokat Varga Lajos vezette, jelenleg azonban továbbképzésen van, ezért Steiner László pártbizottsági titkár adott tájékoztatást a féléves eredményekről.

— Nagyon meg vagyok elégedve az első félév eredményeivel. Minimális volt a lemorzsolódás, ami már önmagában is előrelépést jelentett az előző évhez képest. A huszonnégy vizsgára jelentkezett közül egyetlen egy sem akadt, aki nem felelt volna meg. Amíg a tavalyi évfolyam hallgatóinak csak a harminc százaléka tudta elérni a „jól megfelelt” eredményt, addig idén hetven százaléka kapta feleletére a „jól megfelelt” osztályzatot.

— Az osztályban több párttag van?

— Igen, tizenkilenc párttag és öt párttag hallgatója van az évfolyamnak — mondja Steiner elvtárs. — Számomra ez nagyon kellemes meglepetés, ugyanis a tavalyi évfolyam beindításakor, mikor 37-en jelentkeztek erre az oktatási formára, nagy számban jöttek párttagok is. Tavalyi ők okozták a nagyfokú lemorzsolódást. Az újhegyi beindításakor a mind nagyobb tömeg elérése érdekében elfogadtuk valamilyen jelentkezési kérelmet, idén már, tanulva a múltévi tapasztalatokból, inkább párttagok jelentkezését fogadtuk el. Ez azonban nem azt jelentette, hogy párttagok nem nyerhettek felvételt. Mi sem bizonyítja jobban, mint maga a tény; jelenleg is van párttag hallgató. Ha nem is sokan, de eredményeik elismerésre méltók!

Az 1967/68-as tanévben harminchétfővel, 1968/69-es tanévben huszonhat fővel indult Újhegyen a marxista—leni-

nista esti középiskola. Ez így első látásra legalább is szám szerint visszaesést jelent. Ha azonban a két félév eredményeit tekintjük, korántsem ilyen kedvezőtlen a helyzet. Számszerűleg sem, minőség tekintetében pedig vitathatatlanul az 1968/69-es év oldalára billen a mérleg.

— Ahhoz, hogy egy év alatt ilyen nagymérvű fejlődést tudjunk elérni, nagy szerepe van a pártszervezet mellett a szakszervezetnek és főleg a KISZ körültekintő kiválasztó tevékenységének. Az iskola beindításakor figyelembe vettük a jelentkezők különböző társadalmi szerkezetben való tevékenységét és kikértük a szervek véleményét is. Különösen szólni kell a KISZ munkájáról, mivel a hallgatók nagyobb részét fiatalok alkotják. Érthetően az ő általuk javasoltak között található a párttagok zöme is. Így nem kis felelősség hárul rájuk. Az eddigi eredmények azonban azt bizonyítják, hogy az általuk javasoltak megérdemelték a bizalmat, vagyis a KISZ-vezetőség alapos, megfontolt, körültekintő munkát végzett!

Az eredmények biztatóak az építési és újhegyi üzemnél, s ha az eddigi tapasztalatokat még jobban tudják hasznosítani, rövid idő alatt elérhetik célkitűzésüket, miszerint megföld politikai, társadalmi és gazdasági ismeretekkel rendelkező tagok erősítik a párt- és KISZ-szervezet sorait.

Kapu László

KISZ-hírek

Január 21-én, ma reggel 8 órakor kibővített KISZ-bizottsági ülést tartanak Meszesen, amelynek napirendjén az 1968. évi akcióprogram értékelése és a feladatok megvitatása szerepel. Január 22 és 23-án, szerdán és csütörtökön pedig ugyancsak Meszesen 8 órai kezdettel az alap- és csúcs KISZ-titkároknak tartanak értekezletet.

Csóka Magda

SPORT

MOZIMŰSOR

Elkészült a labdarúgó Dunántúli Napló Kupa csoportbeosztása és sorsolása

Február 2-án indul a torna

Megalakult a labdarúgó Dunántúli Napló Kupa szervező bizottsága, melyben a résztvevő csapatok képviselői, az MTS Pécs városi Tanácsának képviselője és a Megyei Labdarúgó Szövetség vezetői kaptak helyet.

A labdarúgó Dunántúli Napló Kupa bizottságának első tevékenysége a csoportbeosztás elkészítése volt.

PEAC. Február 9. vasárnap: Komló-PBTC (Komlón), PVSK-Helylipar, Bányász-Volán. Február 12. szerda: Ercsbányász-Helylipar, PVSK-Komló.

Sakk NB II. sorsolása

Megtörtént a sakk Nyugati NB II-es csoportjának sorsolása. A Pécsi Bányász részéről Széllósi Károly képviselte a csapatot a Budapestben megtartott sorsoláson.

Park (Pécs): 23-26-ig: Hazai pálya. Magyar film. 27-29-ig: A kalózkapitány újra tengerre száll.

Kossuth (Pécs): délelőtt, 23-án: Július 6. Szovjet film. 24-25-ig: Elő árú. NDK film. 26-27-ig: Hazai pálya. Magyar film. 28-29-ig: A kalózkapitány újra tengerre száll.

Petőfi (Pécs): 23-29-ig: Hazai pálya. Magyar film. Előadások kezdete: fél 5, fél 7 és fél 9 óra.

Jószerecsét (Pécsszabolcs): 23-24-ig: Mi lesz veled, Eszterke? Magyar film. Csak 16 éven felülieknek.

KEDD Iskola-tv. 8.05: Számítástanteremt (ált. isk. 5. o., ism. 13.10).

SZERDA 17.58: Hírek. 19.05: Ipari riportfilm. 18.25: A világ nagy vasútjai. 10. (ism.). 18.50: Esti mese.

CSÜTÖRTÖK Iskola-tv: 8.10: Magyar irodalom (ált. isk. 6. o., ism. 13.10).

PÉNTEK Iskola-tv: 8.05: Matematika (ált. isk. 8. o., ism. 13.10).

jet film. 27-28-ig: Tánc Hitler főhadiszállásán. Lengyel film. Előadások kezdete: 6 óra.

Május 1 (Vasas II.): 23-24-ig: A hivatalos kockázata. Francia film. 25-26-ig: Tánc Hitler főhadiszállásán.

Zrínyi (Komló): 23-24. 26: A kalózkapitány újra tengerre száll. Francia-olasz film. 28-29-ig: Rablók között.

Jószerecsét (Szászvárt): 23-26-ig: Az újságíró. Szovjet film. 28-29-ig: A dzsungel macskája. Amerikai film.

Hírek. — 18.05: 100 kérdés — 100 felelet. — 18.35: Rodin: Az örök tavasz (kisfilm).

SZOMBAT 9.00: Nótászó (ism.) — 9.20: Angyal kalandjai. A jobbik egérfogó (ism.).

VASÁRNAP 8.33: Orosz nyelvtanf. haladóknak. — 9.00: Zebra. — 9.15: Daltanítás.

Iskola-tv: 8.05: Matematika (ált. isk. 8. o., ism. 13.10).

MAGYATÁDRA indítanak különjáratot az IBUSZ komló irodájának szervezésében.

Labdarúgóink előkészületei

A Komlói Bányász labdarúgói az erőnléti foglalkozások mellett már kétkapus edzőmérkőzésen is résztvettek.

II. 29-én, szerdán Harkányban: egymás között. Február 2-án: a PVSK-pályán: Steinmetz SE-Bányász I. (DNK).

Kézilabdáról jelentjük

Sikeres évet zártak 1968-ban NB-s kézilabda csapataink. A Pécsi Bányász női csapata ezüstérmet szerzett.

mennyiben szolgálja ez az új játékosok beépülését, egyúttal milyen eredményt kívánnak elérni az 1969-es évben.

Most, hogy lezárult az átigazolási időszak, és teljes lendülettel vett a bajnokságra való felkészülés, olvasóink s egyben csapataink közönségének tájékoztatására két kérdéssel kerestük fel Pálfai András, a pécsi NB I-es férfiak edzőjét.

1. Milyen előjellel indultak az 1968-as bajnoki évre s mi volt a célkitűzésük és mennyiben sikerült végrehajtani?

2. A Dunántúli Napló Kupa küzdelmeiben milyen konkrét célt tűztek a játékosok elé és

Sport hírek

Labdarúgó játékosok tanfolyam kezdődik ma este 5 órakor Komlón az MTS városi irodájában.

Február 2-án fél 10-kor a Kossuth-bánya kultúrterében közgyűlést tart a Komlói Bányász Horgász Egyesület.

Január végéig fogadnak el jelentkezőt a Komlói Bányász ökölvívó szakosztálya. A korhatár 13-23 év.

Január végéig fogadnak el jelentkezőt a Komlói Bányász ökölvívó szakosztálya. A korhatár 13-23 év.

Készülődés a világversenyekre

Időrendi sorrendben így következnek egymás után a számunkra jelentős sportágak nagy versenyei:

VILÁGBAJNOKSÁGOK: Február 23-március 1. Colorado Springs (Egy. Áll.) műkorcsolya, március 1-10. Buenos Aires (Argentína): kötött és szabadugrások birkózás, április 4-7. Genova (Olaszország): ifjúsági vívás, április 17-27. München (NSZK): asztalitenisz, szeptember 15-27. Havanna (Kuba): vívás, szeptember 19-26. Budapest: öttusa, szeptember 22-28. Varsó (Lengyelország): súlyemelés.

EUROPABAJNOKSÁGOK Február 4-8. Garmisch (NSZK): műkorcsolya, május 17-18. Landströna (Svédország): női torna, május 21-25. Budapest: férfi kosárlabda EB-selejtező torna, május 24-25. Varsó (Lengyelország): férfi torna, május 31-június 8. Bukarest (Románia): ökölvívás, június 4-6. Modena (Olaszország): kötöttfogású birkózás, augusztus 15-21. Olaszország: női úszó, augusztus 23-24. Budapest: női úszó, augusztus 23-24. Wupertal (NSZK): férfi úszó EK, augusztus 10-20. Pízen (Csehszlovákia): pistolytűz, szeptember 4-7. Klagenfurt (Ausztria): női evezés, szeptember 10-14. Klagenfurt (Ausztria): férfi evezés, szeptember 16-21. Athén (Görögország): atlétika, szeptember 27-október 5. Nápoly (Olaszország): férfi kosárlabda.

TERMELÉSI JELENTÉS

A műszaki és termelési tanácskozások időrendje

Vállalatunk széntermelése január 17-ig 97,7 százalékos. Az adósság 4611 tonna. A briketttermelés sem alakult kielégítően, üzemeink 89 százalékkal zárták az időszakot.

Table with 3 columns: Item, Percentage, and other data. Includes Kossuth (96.43%), Zobák (99.41%), Pécsbánya (99.44%), Szászvár (116.31%).

A minőségi mutató alapján legjobb: Béta-akna, amely az előírányozott 39,5 százalékos hamuártalmú szén helyett 33,9-et adott.

Üzemeinkben már a múlt héten megkezdődtek a műszaki és termelési tanácskozások. Január 22-én Ujhegyen és az Anyagellátó Üzemben tartanak műszaki értekezletet.

MECSEKI BANYÁSZ

A Mecseki Szénbányák dolgozóinak hetilapja. Felelős szerkesztő: dr. Gyevi Károly. Szerkesztőség: Pécs L. Komját Aladár utca 8. (Mecseki Bányász Szálló) Telefon: 31-87/36-07/91-es mellékállomás.

MECSEKI BANYÁSZ

A MECSEKI SZÉNANYÁR DOLGOZOINAK HETILAPJA

VIL ÉVFOLYAM, 4. SZÁM

ÁRA: 40 FILLÉR

1969. JANUÁR 28., KEDD

Dr. Lévárdy Ferenc Zobákon

A mecseki szénbányászat 7 milliárd forint ipari beruházást használt fel

Feladat: szinttartó termelés mellett a gazdaságosság fokozása

Zobák-akna — mai súlyához, vállalatunk üzemei között elfoglalt helyéhez méltóan — jól szervezett pártnapon fogadta pénteken délután dr. Lévárdy Ferenc nehézipari minisztert. Az előadóterem zsúfolásig megtelt: bányászok, mozgalmi vezetők, műszakiak, a testvérüzemek gazdasági, párt- és tömegszervezeti vezetői, vállalatunk igazgatóságának képviselői adtak egymásnak találkót. Rocska Bálint, Zobák-akna pártbizottságának titkára köszöntötte a résztvevőket. Az elnökségben Lévárdy elvtárs mellett helyet foglalt dr. Nagy József, a Megyei Pártbizottság titkára, Stier József, a Mecseki Szénbányák Pártbizottságának titkára, Garambólyi János, vállalatunk igazgatója, Piegli János, Zobák-bánya vezetője és Pozsgay Károly, vállalatunk főmérnöke.

Lévárdy elvtárs előadói beszédében áttekintést adott a népgazdaság 1968. évi eredményeiről. Kiemelte, hogy a tavalyi gazdasági év tapasztalatai kétséget kizáróan bebizonyították:

dolgozó népünk helyes utat választott, amikor az MSZMP irányításával a gazdasági mechanizmus reformjának útjára lépett. Hazánkban nyugodt építőmunka folyik.

tovább szilárdult és erősödött népgazdaságunk helyzete és egyensúlya. A nemzeti jövedelem, az ipari termelés, a lakosság fogyasztásának növekedése megfelelt a tervben kitűzött céloknak.

— A mechanizmusreform induló évében a nehézipari vállalatok 5 milliárd forint értékű árut adtak a belkereskedelemnek — mondotta a miniszter, majd így folytatta: — A lakosság igényeinek kielégítése nehézipari vonatkozásban általában zavartalan volt. Kedvezőben alakult a helyzet az áruösszetételben, mennyiségben és ütemezésben is, az elmúlt évekhez viszonyítva. A tárca vállalatai mintegy

2,4 milliárd devizaforint értékű exportáru-alapot biztosítottak, ami 7%-os fejlődést jelent.

Foglalkozott az energiafelhasználási szerkezet alakulásával is. Míg 1960-ban a világ energiafogyasztásának mintegy 43 százalékát, 1965-ben pedig már több mint 50%-át a kőolaj és a földgáz tette ki, addig Magyarország energiafogyasztásában ezeknek a részaránya 1960-ban mindössze 20% körüli volt és még 1965-ben is alig haladta meg a 28 százalékot. A szénhidrogének felkutatására irányuló erőfeszítések eredményeképpen hazánkban a részarány 1970-re eléri a 44-45 százalékot.

— A hazai szénnek az energiatartalékában elfoglalt jelentős helye természetesen nem szűnik meg egyik napról a másikra 1969-ben az ország szénbányászata kb. 44 százalékát adja az összes felhasznált energiahordozónak, és ez a részarány még 1975-ben is 31-32 százalék között lesz. En-

Lévárdy elvtárs előadói beszédét tartja

nél lényegesen nagyobb a szén szerepe a háztartási fogyasztásban, miután ott még napjainkban is 75 százalék a szilárd energiahordozók részaránya — emelte ki Lévárdy elvtárs.

A miniszter részletesen foglalkozott a mecseki szénbányászat fejlesztésével, eredményeivel és rámutatott a legfontosabb feladatokra is. Az elmúlt 18 évben mintegy 7 milliárd forint ipari beruházást használtunk fel. Ebben egyik legjelentősebb a zobáki fejlesztés, amelyre népgazdaságunk közel 1,2 milliárd forintot fordított. (Itt említjük meg, hogy előző számunkban sajtóhiba folytán a beruházási összeget tévesen közöltük.)

— Amikor idén ez a beruházás befejeződik és már ismertek a bánya termelési gazdasági eredményei,

örömmel töltöt el mindenkit az a tudat, hogy ez a telepítés, a többszöri megtorpanások ellenére is, sikeres volt.

Vizhányó Imre

A zobáki pártnap hallgatósága

KI TUD TÖBBET a magyar munkásmozgalomról?

Lezajlottak az elődöntők — Vasas és Szabolcs az élen

Január 25-én, szombaton este zajlottak le a *Ki tud többet a magyar munkásmozgalomról* című vetélkedő vállalati elődöntői.

Az üzemek 3-3 fős csapatainak kemény összehátrája volt ez az elődöntő. Az volt a feladata, hogy eldöntse, kik jutnak majd tovább a március 20-án megtartandó vállalati döntőbe.

Vasason bonyolították le Kossuth-bánya, Vasas Petőfi-akna, István-akna, Zobák, a Karbantartó üzem és az Építési üzem csapatai között a vetélkedőt. Komlón kerültek versenybe egymással a Villamosüzem, Béfa, Újhegy, a Komlói Szénélőkészítő, Pécsbánya, Szászvár, Sikonda, Nagymányok és Hidas csapatai.

A vetélkedők tapasztalatai azt mutatják, hogy nagyon jól felkészültek valamennyien, akik részt vettek a vetélkedőben.

Megelégedéssel vehetjük tudomásul, hogy ifjúságunk komolyan vette ezt a versenyt és a továbbiakban is nagyon komolyan veszi. Az alapos felkészülésből, tudásukból, a vetélkedőn tanúsított fegyverzet magatartásukból világosan látszik, hogy mindnyájan tisztában vannak a hármas történelmi évforduló jelentőségével.

A vetélkedő a Kommunista Magyarországi Pártja, a Kommunista Ifjúságok Szövetsége megalakulásának ötvenedik évfordulója tiszteletére és az 1919-es Magyar Tanácsköztársaság emlékére indult. A benne résztvevők e három nagyjelentőségű dátumnak szinte valamennyi fontos eseményét eljáratították. Akár az oroszországi magyar hadifogyók szerepéről, akár a magyar kommunisták harcáról íthón, akár a földosztás eseményeiről tettek fel nekik kérdéseket, helyes válaszokat adtak.

Sűrűn megtörtént, hogy miután már a helyes választ megadták, tovább fejtegették a témával kapcsolatos történelmi eseményeket. Amikor pedig azt a feladatot kapták, hogy tervezzenek plakátot, rendkívül sok ötlettel, jó rajzkészséggel, elmés megoldással remekeltek a legtöbben. Pedig nem volt könnyű egyetlen ilyen feladvány sem. Feladatul kapták például, hogy felszabadulásunk 25. évfordulója emlékére tervezzenek plakátot. Kitűnő plakát-

terveket mutattak be a zsűrinek. Voltak, akik a Nemzetközi Nőnap alkalmából rajzoltak nőnap plakátot. Mozgósító jelszavakat írtak rá, vietnami asszonyt rajzoltak gyerekekkel. A Pécs vidéki bányászok sztrájkra készülnek 1937 februárjában — ezt a témát is meg kellett oldaniuk. Olyan plakátot kellett rajzolniuk, amelyen felszólítják a bányászokat a sztrájkban való részvételre.

Voltak ezeken kívül még nehezebb témák is. Például 1919. április 16-án megindul az imperialista katonai támadás a Magyar Tanácsköztársaság ellen. Szólítsa fel plakátokon a munkásokat, hogy lépjenek a Vörös Hadseregbe. Ezt is szellemesen, jól oldották meg vastagbetűs jelszavakkal és figurális kompozícióval egyaránt.

Még azt is meg tudták mondani pontosan, hogy hány tagja volt a KIMSZ-nek 1919. augusztusáig és hogy Ságvári Endre milyen körülmények között halt meg, hol és mikor.

Bemutatták a játékvezetők a versenyzőknek régi fotókat is. Voltak ezek között olyanok, amelyek akkor készültek, amikor a vetélkedőben résztvevők még nem is éltek. Történelmi ismereteik alaposágát a versenynek ezen az ágán is jól le lehetett mérni. Felismerték a régi felvételeken például az első budapesti május elsejei felvonulást 1890-ben. Pontosan megmondták, hogy a bemutatott kép pl. Dolores Ibarrurit és Szvalvi Mihályt ábrázolja a spanyol nemzetközi brigád leszerelő harcosainak búcsúztatásán. A két munkáspárt egyesülési kongresszusa alkalmából készített fotókat is helyesen ismerték fel és ismertették válaszaikban.

Meg tudták mondani, hogy a sok-sok embert ábrázoló kép például a KISZ megalakulásának napján: 1957. március 21-én készült az alakuló kongresszuson.

József Attila, Váci Mihály, Ady Endre, Várnai Zseni, Gábor Andor verseiből olvastak fel a játékvezetők. Ezeket is rendszerint helyesen válaszolták meg: eltalálták mind a költő nevét, mind pedig a vers címét. Ezzel nemcsak a munkásmozgalom szoros értelmében vett eseményeit elevezték fel válaszaikban, de irodalmi műveltségükről is számot adtak a résztvevők.

Nagyon is szépen megmutatták ezek az elődöntők, hogy a mi bányász ifjúságunk milyen művelt tud lenni, ha akar — márpedig akar, olvas, tanul, lelkesen készül az ilyen vetélkedőkre. Ezzel bizonyítja, hogy nemcsak iskolákban lehet elsajátítani az általános műveltséget, de iskolán kívül is. Igaz, voltak az egyes üzemek csapataiban értelmiségi foglalkozású emberek, mérnökök, technikusok, jogászok is, mindnyájan az üzemek dolgozói. Hatásuk észrevehető a vetélkedőben. Előnyös, hasznos minden szempontból.

A bányászat és az őt segítő ipari munka különféle ágazatai olyanok, amelyek egyébként is összekovácsolják a dolgozókat. Ebben az iparágban sokkal szorosabb együttműködésre van szükség munka közben; mint bármely másban. Itt műszaki közép-kaderek, mérnökök és vájárók, csillések és lakatosok, villanyszerelők és asztalosok zártabb kollektívát alkotnak, mint más nagyüzemek dolgozói. Ezért nagyon jó, hogy nemcsak a munkahelyen, de azon kívül is, ebben a vetélkedőben is együtt vannak, együttműködnek, közösen vesznek részt a feladatok megoldásában.

Voltak észrevételek negatív irányban is. Az például, hogy túl sok volt a kérdésekben az évszám. Meg az is, hogy a Kossuth-híd felépítése Budapesten nem tartozik szorosan véve a magyar munkásmozgalom eseményeihez. Voltak, akik a költőkkel és a versekkel kapcsolatos feladatok beiktatását feleslegesnek, nem ide tartozónak érezték. Lehet, hogy egy kicsit ennek is, annak is igaza van. Majd a rendező szervek összeülnek és megvitatják ezeket a vállalati döntő kérdéseinek összeállítására előt.

Az elődöntő eredményei alapján az alábbiak kerültek be a vállalati döntőbe: Vasas, Szabolcs, Építési üzem, Zobák, Újhegy, Pécsbánya, Béfa, Villamos Üzem. Bekerült a vállalati döntőbe Szászvár csapata is a zsűri külön javaslata alapján.

A vetélkedőn résztvevő csapatok az eddig szerzett pontjaikat elvesztik, kizárólag az elődöntőn szerzett pontokkal mennek tovább a vállalati döntőbe.

A Szocialista üzem címért

Ujszerű megbeszélésre ült össze január 21-én Béta bányászati üzem párt- és szak-

szervezeti vezetősége a komlói Béta-aknai „Juhász Gyula” klubban. Az összejövetel célja az volt, hogy megtárgyalják az 1969. évre vonatkozó feladatokat a munkakörülmények jobbátétele érdekében. De nem utolsó sorban az, hogy a kitűzött feladatok végrehajtásával az üzem a 69-es esztendőben elnyerje a Szocialista üzem címet.

Bevezetésként Gunzl Ferenc üzemvezető, Kovács Árpád vezetőkönyvelő és Nagy Béla MSZMP csúcstítkár tartott összefoglaló értékelést az üzem 1968. évi gazdasági, műszaki, politikai és társadalmi tevékenységéről. Az elért eredmények mellett élesen felvetették a negatívumokat is.

A 68-as év értékelése után ismertették a 69-re előírt feladatokat, melynek döntő lényege az üzem, a párt- és a szakszervezet munkájának egyre tökéletesebbé tétele, a munkamódszer és munkastílus legaktuálisabb, legmegfelelőbb formáinak gyakorlati kialakítása, az emberrel való fokozottabb, közvetlenebb, minden irányú kapcsolat továbbfejlesztése.

E kapcsolat kialakítása érdekében havonta egyszer megjelenő üzemi lap létrehozását vették tervbe, amely kimondottan béta-i témákkal foglalkozna és közelebb hozná a dolgozókat úgy a vezetéshez, mint egymás problémáikhoz.

Célul tűzték ki még az üzem dolgozóinak szociológiai felmérését, ennek alapján a dolgozók segítségét. Az üzemi, a párt- és szakszervezeti vezetés részéről a családok állandó látogatása, a dolgozók és körülményeik jobb megismerése érdekében.

Foglalkoztak a szabadszombatok jobb kihasználásával, a szocialista brigádok életének színesebbé tételével. Színvonalas irodalmi és politikai előadások megrendezésével, ezen keresztül a dolgozók műveltségi színvonalának emelésével.

A felvetett témák jónak bizonyultak, a megbeszélést élénk vita jellemezte. A kitűzött cél elérése érdekében sok egészséges és jó javaslat hangzott el.

Szekuláné

Foto: Nemesi

A brikettgyártás gazdaságosságáról és a nyersanyagbázisról

Szénárrendszerünk és brikettgyártás

Minden ipari tevékenység produktuma fogyasztói árak megállapításánál — extrém esetek eltekintve — íbből indulnak ki, hogy a fogyasztói ár tartalmazza a produktum előállítására fordított ipari tevékenység teljes értékét. Egy bizonyos helyen előállított termékek esetén, ezt az elvet viszonylag könnyen lehet követni. Nehezebb a helyzet, ha ugyanazt a terméket több helyen állítják elő, hiszen minden termelési hely adottságainak megfelelő termék-önköltséget „produkál”, így az azonos termékek egységára a termelők egy részénél tartalmazhatja a termék önköltségét, míg más termelők ráfizetéssel dolgoznak majd.

Talán a termelői és fogyasztói árak közötti ellentmondások a legjobban a szén termelői-fogyasztói árban fejeződnek ki. Ezt a termelők viszonylag nagyobb száma, a termékek különböző minősége, a termelés mennyisége, a termelő bányák különböző geológiai adottságai stb. indokolják. A szénárak változása — különböző szénárrendszerek alkalmazása — a háború előtti időkötől napjainkig ezt bizonyítja.

1954. január 1-ig olyan szénárrendszer volt érvényben, amely a széneket I-VII. osztályba sorolta szemmagyságuk szerint, az egyes osztályokba sorolt széneket változó kalóriás áron számolták el. A VII. kategória a legkisebb árakat tartalmazta, ebbe a kategóriába tartozott minden szénpor. 1954. január 1-él széneket egységes, szemmagyságtól független, változó kalóriás áron értékesítették. A porszenét ezzel „felértékeltek”.

1959. január 1-él ezt a szénárrendszert is eltörölték, hogy bevezessék a hamut és fűtőértékét jobban kihasználó, két paraméteres árrendszert, amely meg még két különböző árkatégoriát is megkülönböztetett. A szénpor most is „illetékességének” nem megfelelő helyre került: az I. (drágább) kategóriába. Némi módosulást hozott az 1968. január 1-én bevezetett szénár megállapítási utasítás, amely megtartotta a két paraméteres árrendszer jellegét, de a szén árát csökkentette, a porszeneket az olcsóbb II. kategóriába minősítette át.

Tudott dolog, hogy a mai szénárrendszer akkor alakult ki, amikor Magyarországon a szén értékesítésében a hiánygazdálkodás szabályai voltak a mérvadók: az igények kielégítését csak úgy remélhették, ha a fogyasztókat — elsősorban a villamosener-

gia ipart a szénárrendszer a gyenge és leggyengébb minőségű szén fogyasztására ösztönzi. Így rendezkedett be a ma már az összes széntermelésnek közel 50%-át igénylő — villamosenergiaipar, erőműveit bányára vagy aknára telepítve.

Ugyanakkor a közép- és jóminőségű szénporok (3200—5000 kcal/kg) fogyasztására nem épült létesítmény. A villamosenergia-iparon kívüli ipari fogyasztók, főként a belkereskedelemben fogyasztók, a darabos széneket keresik. A darabos szén termelése nem választható el bizonyos mennyiségű porszén jelentkezésétől, amelynek mennyisége a bányászatonak a termelés optimalizálási törekvéseit célzó gépesítési programjának megvalósítási arányában csak nőni fog.

Az országban szétszórtan fekvő bányákra települt osztályozók szortálóban többkevesebb mennyiségben mindennek szerepel a szénpor. Ezt a szénport a termelők nagy részénél csak darabosítva lehet értékesíteni a fogyasztók között — másként nem. Nyilvánvalóan a termelői oldalon az lenne a kedvező, ha minden osztályozó mellett a képződő por mennyiségének megfelelő teljesmennyű brikettgyár létesülhetne, darabosítva és ezzel darabos szénként értékesíthetőseget biztosítva a szénporoknak. Ennek akadályát egyrészt a sok apróbb brikettgyár beruházása, másrészt a fogyasztó sem örülne az olyan brikettnek, amely megtartva a darabosított szénpor tulajdonságát, vagy kiváló tárolhatósági képességgel rendelkezne és rossz tüzeléstechnikai adottsággal, vagy fordítva. A fogyasztó számára jó brikettet jó tárolhatóság, megfelelő tüzeléstechnikai adottság, különböző helyen képződő és különböző tulajdonságú szénporok megfelelő arányú keverékéből lehet készíteni.

Ha olykor termelői oldalról nézzük gazdasági megfontolásból kiindulva egyesek igyekeznek ennek jelentőségét alábecsülni, ennek ellenére ma is minden brikettgyár termékeiben többkevesebb mértékben ez kifejezésre jut.

Ha a fogyasztó érdekeit szem előtt tartjuk, erről az elvről egy pillanattig sem szabad megfeledkezni.

Különböző bányák szénosztályozóiban képződő különböző mennyiségű és minőségű szénpor léte objektív adottság. A szénporok önmagában való értékesíthetősége korlátozott, vagy egyes esetekben lehetetlen.

Ha egy brikettgyár gazdaságossági mérlegét vizsgáljuk, akkor csak abból indulhatunk ki, hogy egy brikettgyár energiahordozót nem termel, csak átalakít. A bányák hulladékát jelentő szénport a bányák termelték, a brikettgyár csak átalakítja, olyan megjelenési formát adva a szénporoknak, amely mellett az a legmagasabb szénáron értékesíthetővé vált. Amíg a népgazdaság értékesíthetetlen szénporral rendelkezik, ugyanakkor darabos szénre (brikett) fogyasztói igény van, egy brikettgyár működése csak hasznos lehet, függetlenül attól, hogy a mai szénárrendszer mit mutat. Tudjuk, hogy a mai szénárrendszer elve az volt, hogy a fogyasztókat bizonyos fajtájú szén felé terelte, ez akkor szénbányászati érdek volt, ma már nem az; így ha a mai hibás szénárrendszerből indulunk ki, a brikettgyárak gazdaságosságának megítélésénél, népgazdasági szinten csak téves következtetésekre juthatunk.

Ha egy modern brikettüzem működése adott esetben kérdéses (pl. telephelyén nem képződik darabosított teljesítményének megfelelő mennyiségű szénpor), egyetlen tollvonással az megszűnethető. Sajnos, egy brikettüzem létrehozásához egy „ugyanolyan” tollvonás már nem elegendő: már 70—80 millió forint is kell hozzá.

Amíg a bányászaton nagyobb mennyiségben képződik darabosított szénpor, mint amekkora a brikettipar darabosítási teljesítménye — addig mindig minden brikettgyárra véleményünk szerint — szükség van.

Az évfolyamán az értékesítési osztálynak bemutatunk egy kalkulációt, amelynek alapfeltevése az volt, hogy a meglévő hidasi új brikettüzem nagyon kevés kiegészítéssel alkalmas évi háromszáz ezer tonna brikett gyártására. Egy ilyen program esetén elérhető a 66 Ft/t brikett darabosítási költsége. A receptúra 40%-ban szásvári — komlói szénre és 60%-ban közép-dunántúli és tatai szénre volt alapozva. A brikett árbevétel minden szénfajtára a kalóriás termelői árat tartalmazta, de a bányáknak ezért az árért a széneket Hidásra kellett volna fuvarozniuk. Úgy gondoljuk, hogy azoknál a bányáknál, ahol a szénpor elhelyezése gondot okoz (Közép-Dunántúl), egy ilyen ajánlatot kedvezően fogadtak volna.

A hiánygazdálkodás megszüntével egyre határozottabb formában fog jelentkezni a szén fogyasztásában a szezonális jelleg.

A fogyasztás mennyiségeiben mutatkozó eltéréseket a bányászatonak kellene végsőfokon pufferni — főként a téli kisfogyasztók darabos szénigényeit kielégítő jó minőségű darabos szén. A bányászati — termelési sa-

tosságánál fogva — ilyen vonatkozásban merev, önköltségének lényeges romlása nélkül a pufferral szerepét bizonyára nem tudja vállalni. Figyelembevéve a brikett tulajdonságait, a brikettipar termelésének nagy részét — akár 50—60%-át —

jóformán veszteség nélkül lehet tárolni és ezzel a fűtési szezonban mutatózó darabos szénhiányt — a tartalékkal briketttel — pótolni, illetve kielégíteni lehet.

A belkereskedelemben szívesebben rendelkezik be a lényegtelen veszteséggel járó brikett tárolására, mint egyéb porosodó, begyűlladó darabos szén felhalmozására.

A különböző tüzelőanyagok tárolása a piacon a kisfogyasztók számára bő választékot biztosít, hozzásegítve a kisfogyasztót ahhoz, hogy a tüzelő berendezésének legmegfelelőbb tüzelőanyagot válassza ki. Ha ilyen választék hiányában nem jut a fogyasztó a tüzelő-berendezéséhez megfelelő tüzelőanyaghoz, akkor a tüzelése (fűtése) gazdaságosságának romlásával egyensúlyt csak többlet-tüzelőanyag fogyasztással tartarhat, amely a sok kisfogyasztót tekintve, számottevő többlethőigényt is jelenthet valamilyen tüzelőanyag igénylésében.

A SZÉNPOROK NEMESÍTÉSE BRIKETTEZÉssel:

A tüzelési célokot szolgáló energiahordozók összehasonlítása és a legmegfelelőbb, legértékesebb kiválasztása állandó törekvése az energetikusoknak. Az összehasonlítás objektív alapját adja az energiahordozók elméleti és tüzelési értékmérője (lásd: Bányászati 101. évf. 4. szám).

A két fogalom definíciója a következő:

Elméleti értékmérő:

$$K = \frac{E}{100-c} \text{ kal/kg\%}$$

ahol E: égésmeg kal/kg
ahol c: éghetők %-ban
Tüzelési értékmérő:

$$K_T = \frac{T}{100-c \cdot \frac{T}{E}} \text{ kal/kg\%}$$

ahol: $T = E - (E_f + E_a)$
vagyis a füstgázok és hamu által csökkentett égéshő a tüzelési érték kal/kg.

Mindkét definíció azt mutatja, hogy tulajdonképpen egy %-ballasztra, illetve a tüzelési értékmérő esetében ún. redukált ballasztra eső hőmennyiségről van szó. Könnyű belátni, hogy két energiahordozó közül az értékesebb, illetve azt kell előnyben részesíteni, amelynek elméleti és tüzelési értékmérője nagyobb.

Bebizonyítható, hogy különböző jellemzőjű tüzelőanyagok még elméletileg sem hasznosíthatók egyformán.

A szénporok brikettezése nem pusztán darabosítási tevékenység, hanem azok nemesítése. A nemesítés mértékének megítéléséhez segítséget nyújt a fenti két fogalom mérőszámának a brikettezés eredményeként történő megváltozása.

a) A szárítás befolyása az elméleti értékmérőre: legyen a nedves szén égéshője: E_1
hamuja: h_1
nedvessége: n_1

az elméleti értékmérője:

$$K = \frac{E}{100-c} = \frac{E_1}{100-c_1} = E_1$$

Szárítás után ugyanennek a szénnek az adatai:

$$E_2 = C E_1$$

$$h_2 = C h_1$$

$$n_2 = 100 + c(n_1 - 100)$$

ahol $C = \frac{100-n_2}{100-n_1}$ a szárítás szorzószáma

A szárított szén elméleti értékmérője:

$$K_2 = \frac{E_2}{b_2} = \frac{C E_1}{c b_1 - 100(c-1)}$$

$$= \frac{E_1}{b_1 - 100(1 - \frac{1}{c})}$$

$$= K_1 = \frac{b_1}{b_1 - 100(1 - \frac{1}{c})}$$

A K_2 aláhúzott kifejezéséből láthatjuk, hogy K_1 -nek $\frac{b_1}{b_1 - 100(1 - \frac{1}{c})} > 1$ így $K_2 > K_1$.

Tehát a szárítás a tüzelőanyag elméleti értékmérőjét növeli. Pécsi iszapszén brikettezése (szárítása esetén) $K_2 = 1,50 K_1$, vagyis a növekmény 50%-os.

b) A kötőanyag befolyása a tüzelőanyag elméleti értékmérője:

Legyenek a szén jellemzői rendre:

E kcal/kg
h %
n %

és az összes ballaszt alkotó: $b = h + n \%$

A szén elméleti értékmérője:

$$K = \frac{E}{b}$$

A szerkesztőség megjegyzése:

A fenti cikket nem vitacikknek szánjuk, mégis közreadjuk azzal, hogy egyidejűleg a vállalat igazgatóságának álláspontját is közöljük Kubó Sándor elvtársnak, a szénértékesítési osztály vezetőjének tollából.

legyen a kötőanyag jellemzője:

$$E_0 = \text{kal/kg}$$

$$h \cong 0\%$$

$$n \cong 0\%$$

$$b \cong 0\%$$

A kötőanyag aránya brikettben: X kg/kg brikett.

A brikett égéshője: $E_2 = (1-X)E + X E_0$

A brikett összes ballasztja: $b_2 = (1-X)b$

A brikett elméleti értékmérője:

$$K_2 = \frac{E_2}{b_2} = \frac{(1-X)E + X E_0}{(1-X)b}$$

$$= \frac{E}{b} + \frac{X E_0}{1-X} \frac{1}{b} = K_1 + \frac{X E_0}{1-X} \frac{1}{b}$$

itt is könnyű belátni, mivel $\frac{X E_0}{1-X} \frac{1}{b} > 0$

az X, E_0 és b definíciója szerint csak pozitív lehet, tehát $K_2 > K_1$.

A szénhez kevert kötőanyag növeli az elméleti értékmérőt. A növekmény értéke:

$$K = \frac{X E_0}{1-X} \frac{1}{b}$$

ha $X = 9\%$
 $E_0 = 9000$ kal/kg, akkor pécsi iszapszén esetén a növekmény: 31 kal/kg%. A növekmény százalékos értéke: 44,5%.

A szárítás és kötőanyag az elméleti értékmérőt együtt növel egymástól függetlenül is a kimutatott mértékben.

Pécsi iszapszén az elméleti értékmérő a szárítás és a együttes befolyására $K_2 = 1,945 K_1$ lett, vagyis az elméleti értékmérő 94,5%-kal nőtt meg.

Ha a pécsi iszapszén elméleti értékmérője: $K_1 = 69,5$ kal/kg% volt, akkor brikett formájában $K_2 = 135, -$ kal/kg%-ra nőtt. Ezzel megeleelőző jónéhány jómínőségű (4500 kalóriás) barnaszeneket is.

Kimutatható, hogy ugyanilyen hatással van a brikettezés a szén tüzelési értékmérőjére is azzal a különbséggel, hogy a

szárítás révén csökkenő nedvességtartalom nagyobb mértékben növeli a tüzelési értékmérőt, mint más ballaszt alkotó csökkenése, hiszen 1% nedvesség (a párogási hő miatt) több hőt von el a tüzelés során felszabaduló hőből, mint 1% hamu.

Gáspár Aladár
Hidas, Brikettüzem.

TERMELÉSI JELENTÉS

A vállalat széntermelése 100 százalékos

Január 24-ig 100 százalékos eredményt jelenthetünk a vállalat széntermelésénél. Míg a korábbi hetekben adósság mutatkozt, addig most már 71 tonna előnyt szerezünk.

Az év első dékadájában Vasas, Kossuth-bánya, Pécs-bánya, Béta-akna és a Mecseki Tanbánya dícselkedhet azzal, hogy túlszárnyalta előirányzatát.

A brikettüzemek még mindig nem termelnek úgy, mint ahogy elvárhatnánk tőlük. Összesítettük 93,5 százalék. Külön számítva: a Hidas 94,5, a Nagymányok 92,5 százalékkal zárta az időszakot.

A mennyiség alapján:

1. Vasasbánya 105,5%
2. Kossuth-bánya 104,6%

3. Pécsbánya 101,6%
4. Béta-akna 100,7%
5. Szászvár 99,5%
6. Szabolcsbánya 98,7%
7. Zobák-bánya 85,9%
- Tanbánya 124,3%

A minőségi mutató szerint továbbra is Béta-akna a legjobb: 33,3%-os hamutartalmú szénével most abszolút első. További négy üzem termelt még terven belüli hamutartalmú szén.

A minőségi versenyben:

1. Béta-akna 84,30%
2. Tanbánya 91,54%
3. Vasasbánya 94,86%
4. Kossuth-bánya 95,07%
5. Szabolcsbánya 95,58%
6. Pécsbánya 100,83%
7. Zobák-bánya 104,12%
8. Szászvár 105,53%

Mi a valóság a hidasi brikettüzemről?

A Szénértékesítő Osztály nyilatkozata

A vállalat hivatalos álláspontja közismerten nem egyezik teljes mértékben Gáspár Aladár elvtárs cikkének szellemével, de megérti azt; a szakmához való ragaszkodás, valamint népgazdaságunk legkorszerűbb brikettgyárának sorsa feletti aggodalom megnyilvánulásaként értékeli ezt a hangot, melynek a sajtó nyilvánossága előtt is teret kell nyújtani. Hangsúlyozzuk: indítékait és szándékait megértve, ezáltal szélesebb közvélemény előtt fejtjük ki egyes vállalati belső problémáinkat, melyek igen sok és

igen alapos mérlegelés eredményeként vezettek olyan körülményekhez, hogy a cikk szerzője — emberileg megbecsülést érdemlő módon — szükségesnek látta hangját hallatni.

Az a tény, hogy a cikk megjelenésével egyidejűleg hivatalos kommentár közreadását is szükségesnek találtuk, nem vitairatjellegű és semmiesetre sem kívánja kétségbe vonni Gáspár Aladár cikkének elméleti értékeit. Elsőrendű célunk: meggyőzni olvasóinkat, elsősorban a Hi-

dasi Brikettüzem dolgozóit, hogy nem történik felelőtlen, elhamarkodott döntés a gyár sorsa felől, másrészt megnyugtatót is nyújtani, hogy egyetlen dolgozó léte érdekében sem fenyegeti veszély, mert az üzem minden dolgozójának további foglalkoztatásáról gondoskodik vállalatunk, vagy az esetleges utódvállalat.

Ma még nincs döntés a gyár sorsa felől, sokáig azonban nem várhat magára, köztudomású továbbá, hogy a döntés nemcsak vál-

alatunkat, hanem az egész szénbányászatot érinti, tehát a vállalatnál magasabb fórumon is foglalkoznak vele; de mindezek mellett bizonyosnak látszik, hogy a hidasi telephelyen a brikettgyártással 1969. év folyamán felhagyunk és ott más ipari tevékenység veszi kezdetét. Itt két kérdés merül fel azonnal: 1. milyen mértékben hasznosítja az új tevékenység a brikettgyár eddigi termelőeszközeit; 2. éri-e veszteség a népgazdaságot a Hidason elmaradó brikettgyártás miatt?

(Folytatás az 5. oldalon.)

A forradalom költője

Pécsett

Emlékezés Ady Endréről, halálának 50. évfordulóján

"Költő fekszik a ravatalon... A forradalom költője, éppen az általuk szellem vezére fekszik ravatalon; megilleti őt a lelkeknek minden hódolója és aranya.

Embtestvérünk fekszik itt, akinek a lelke tele volt egy életen át részegítő tüsszel, bánatos és mérgezett fájdalommal jajgható és parancsoló, egeket ostromló viaskodással. Tele volt a lelke küldetésével, a tömegnek lelket sugazta ki s az ő hajnali csillagfényénél virradt ránk a magyar jövő legcsodásabb, most fakadó hajnalhasadása."

Ezeket a mondatokat fél évszázaddal ezelőtt mély megrendüléssel ejtette ki ajkán fegyvertársa: Móricz Zsigmond, a Nemzeti Múzeumban tartott gyászbeszédében, Ady Endre ravatalánál. Annak a költőnek a ravatalánál, aki a forradalom költője volt, de a halál meggátolta abban, hogy a proletariátussal együtt ünneplhesse a forradalom győzelmét, 1919. március 21-ét, az első Magyar Tanácsköztársaság kikiáltását.

Pedig 1918. október 31-én még Ady Endre szemelattára bontakozott ki az "őszirózsa" forradalom. Ady, a Magvető ott állt Veres Pálné utcai lakásának erkélyén. Azzal szemben, az utca közepén, Csáktornyai Zoltán, a fiatal festő szónokolt. Megpillantotta Adyt, feléje fordult és mint az új idők új dalnokát köszöntötte. A tömeg pedig örömmámorában őszirózsaikat röptett Ady felé és lelkesen ünnepelte őt, mint a forradalom egyik szellemi előkészítőjét.

Jászi Oszkár javaslatára november 18-án mind a kormány, mind a Nemzeti Tanács elhatározta, hogy közös küldöttséget küld Ady Endre Veres Pálné utcai lakására. Hock János a következő szavakkal üdvözölte: "A Nemzeti Tanács megbízásából a magyar népköztársasági kormányzó hozzájárulásával jelentünk meg előtte, hogy most, mikor Magyarországon örömmámorban ünnepli az újjászületett nemzeti életet, akkor milliók lelkesedésének visszhangjaként köszöntünk Téged, az újjáalkotás előkészítő trombitásait. A népköztársaság a nemzet halálját rója le irántad, mert úttörő előmunkása voltál az emberiség szebb hajnalhasadásának."

Ezután Hatvány Lajos felolvasta és átadta Adynak a Nemzeti Tanács és a kormány üdvözlő írástát, amelyben többek között ez állott: "Ebben az országban a Te utadon akarunk járni, s kitánjuk, Ady Endre, testvérünk, barátunk, hogy mihamarabb gyógyultan, sokáig járhad velünk ezt a nyílt utat, amelyet Te törtél meg, melyen mint hű csalósid, boldogan járhatunk, mint oly rég megszoktuk, utánad, mindig csak utánad."

1919. január 11-én Károlyi Mihályt köztársasági elnökké választották meg; tizenhat napra rá pedig, a halállal küszködő Ady Endre, Budapesten, a Liget-szanaszfórium hóhérlágyán mindörökké lehunyt nagy, dióbarna szemű. Az Értől elindult énekes Vazul befutott a szent, nagy Océánba... Már mit sem tudott arról, hogy 1919. március 21-én megalakult a Magyar Tanácsköztársaság és kikiáltották a proletárdiktatúrát.

Halála előtt 9 évvel Ady Endre még Pécsen vendégszerpelt a Vigadóban, a Szakszervezetek Baranya megyei Tanácsának Színház (a mai Színházban) a "Nyugat" című irodalmi folyóirat felolvasó estjén Hatvani Lajossal és Heltai Jenővel együtt. Ady a legújabb kötetéből: a "Szeretném, ha szeretnének" címűből 3 verset olvasott fel: a "Szeretném, ha szeretnének", a "Bujdosó kuruc rigmusát" és a kötet záróversét: a "Most pedig elnémulunk"-at.

Sűrűn hangzott fel a közönség vastapsa s ezt Ady Endre egy ráadásal köszönte meg. Elszavalta a "Rotschildék palotája" című versét, majd Hatvani Lajos köszönte meg a közönségnek a "Nyugat" felolvasó estje iránti érdeklődést.

Ady Endre a Pécsen rendezett "Nyugat"-esten meleg barátságot kötött a helybeli munkásmozgalm harcosával: dr. Doktor Sándorral, aki már előzőleg ismerte a költőt megjelent verseiből. Dr. Doktor Sándor vendégül látta Adyt, akit arra kért, hogy húzamosabb időt töltsön nála, mert szeretné gyógyítani szenvedélyéből, az alkoholt mértéktelen fogyasztásából, de az orvos ajánlatát Ady Endre udvariasan elhárította magától.

Ady Endre emlékét Pécsen nem őrzi szobor, úgy mint Budapesten, még csak egy emléktábla sem a Kossuth Lajos utcai szakszervezeti székház tervében — ahol 1910. október elején verseit szavaltá. Pedig halálának 50. évfordulóján megérdemelné, hogy itt-tartózkodását éppúgy emléktáblával jelöljék meg, mint ahogyan Babits Mihály, Liszt Ferenc, vagy Bartók Béla pécsi vendégszerrelését is emléktábla hirdeti.

Mindössze az I. kerületben egy utca őrzi nevét, az Ágoston tértől a pécszabolcsi és pécsbányatelepi út elágazásáig. És ugyanebben az utcában a költőről elnevezett könyvtár: a Városi Könyvtár fiókkönyvtára: az Ady Endre könyvtár, amelyet az 55-ös számú házban tíz évvel ezelőtt, 1959-ben nyitottak meg.

A költő halálának 50. évfordulóján, tegnap, január 27-én szerte az országban emlékünnepeket rendeztek. A Kerépesi temetőben megkoszorúzták sírját, és koszorút helyeztek el Budapesten, a Liszt Ferenc téri szobránál. A budapesti Nemzeti Színházban központi ünnepséget rendeztek. Külön emlékestet rendeztek a fővárosban az Egyetemi Színháznál és a Színművészeti Főiskolán.

A Helikon Klasszikusok-sorozatában új kiadásban jelentették meg Ady összes verseit. Juhász Ferenc előszavával megjelent "Léda és Csinszka" címmel Ady legszebb szerelmi versleinek gyűjteménye a Szépirodalmi Könyvkiadó gondozásában. A Gondolat kiadónál megjelent Vezér Erzsébet Ady-monográfiája és sajtó alatt van Király István Ady-könyve is.

Ezekben a napokban, Ady Endre nevével visszhangzik nemcsak az ország, hanem a külföld is. Mert valóban úgy van, ahogyan Móricz Zsigmond 1919-ben az Ady-ünnepen mondotta: "Fénycsóva volt, amely azért imbolygott a földi tereken, hogy fényt szórjon s magára vonja a lelkek szemét. És ezért, hogy világítson."

Puszta József

A néphatalom védelmére

mindenkor kész munkásőrségünk van

Vasárnap számot adtak a pártunk munkásőrségei arról, hogy milyen eredménnyel hajtották végre a kiképzési év feladatait.

Pécsett a Puskin Művelődési Ház nagytermében rendezték meg a munkásőr egység gyűlését, amelyen a párt Baranya megyei Bizottságát Földes Andrásné, a párt- és tömegszervezeti osztály vezetője, a munkásőrség országos parancsnokát Szágel Vilmos elvtárs, a Mecseki Szénbányák Pártbizottságát Süder József elvtárs, a PB titkára képviselte. Megjelent és az elnökségben foglalt helyet Garamvölgyi János elvtárs, a Mecseki Szénbányák igazgatója és Párti József elvtárs, a vállalat KISZ-bizottságának titkára. A társ-fegyveres testületet Ujvári László ezredes, Kaluczky László alezredes és dr. Tóth Lajos alezredes elvtársak képviselték a munkásőr egység gyűlésén.

Az elnökségben foglalt helyet a Baranya megyei járások munkásőr parancsnokai, a szénbányák üzemeinek pártbizottsági titkárai, üzemvezetők és a munkásmozgalm veteránjai.

Erdős Lajos jelentését a munkásőrség országos parancsnokának képviseletében megjelent Szágel Vilmos elvtárs fogadta, majd köszöntötte az egységet.

"Éljen a magyar munkásosztály forradalmi partja!" — ez a jelszó állt a színpad fölött hatalmas fehér betűkkel, az elnökség mögött pedig vörös és nemzetiszínű zászlók sorakoztak. Az esemény jelentőségéhez méltó környezetben, a szép, kényelmes, tágas, korszerű művelődési házban impozáns látványt nyújtott a munkásőr egység gyűlése.

Szót a gyűlésről az üdvözlő szóval kezdte Erdős Lajos, az egység parancsnoka felmutatta az egység parancsnokát, amelyet a megyei parancsnokság ajándékozott a kiváló kiképzési eredményekért.

A serlege vésve ez áll: "Baranya megye legjobb munkásőr egységének".

Hogyan érték el munkásőrségeink ezt a kitüntetést, — erről szólt a parancsnok: Erdős Lajos elvtárs, az 1968-as évről tartott alapos beszámolójában. Hangsúlyozta, hogy a kiképzési évet a Kom-

a gyűlés további eseményeinek. A beszámoló ugyanis célzott arra, hogy az elért eredmények jutalmaként serleg-ek és kitüntetések kerülnek átadásra. És mint ahogy már az előzőekben is írtuk: az egység hatalmas "Hurrá" kiáltással üdvözölte a megyei parancsnokság serlegét, amellyel együtt a Legjobb munkásőr egység címet is elnyerte a bányász munkásőrök egysége. Az erről szóló parancsot Dóri István parancsnokhelyettes olvasta fel. Ugyanebben a parancsban Kiváló parancsnok jelvényt és kitüntető címet is adományozott a területi parancsnok Bernhardt Gyulának, dr. Fűgi Károlynak és Péter Istvánnak. A kiképzési versenyben elért kiváló eredménye elismerésül Kiváló munkásőr jelvényt kapott Rausch Márton, Markwart Károly, Somlai János, Bana László és Bence Imre.

A Mecseki Szénbányák Pártbizottsága a KMP megalakulása 50. évfordulójára tiszteletére vándorserleget alapított az egység legjobb százada és a legjobb szakaszok részére.

Az ünnepélyes gyűlésen Süder József elvtárs, a pártbizottság titkára és Erdős Lajos elvtárs az egység parancsnoka adta át a vándorserleget azoknak az aleggységeknek, amelyeknek parancsnokai: Gulyás Ferenc, Kálmán Béla, Koritnik Károly, Pinter László, Dózsa József.

Az egység legjobb szakasza címet és a vele járó vándorserleget oklevéllel, harmadszor nyerte el az a szakasz, amelynek Koritnik Károly a parancsnoka. Ezzel végre a birtokukba vették a serleget és a kitüntető címet. Többen kaptak még Kiváló parancsnok és Kiváló munkásőr címet és jelvényt az egységparancsnok parancsa alapján is.

Elbűsültették a leszerelöket, kitürtették a tíz éves szolgálatot teljesítő munkásőröket. Szolgálati Érdeméremmel és Munkásőr Emlékéremmel, majd Garamvölgyi János igazgató elvtárs könyvjutalmakat adott át részükre.

Erőt sugárzó, a párt és a néphatalom védelmére mindenkor készen álló bányász-munkásőr-egységet láttunk január 26-án a Puskin Művelődési Házban.

Gy. K.

A párt-vb levele a munkásőrökhez

Kedves Munkásőr Elvtársak!

Szeretettel köszöntjük önöket abból az alkalomból, hogy most zárult kiképzési évben zászlóaljunktól kiváló eredményei elismerésképpen elnyerte a Munkásőrség megyei Parancsnokságának vándorserlegét.

Tudjuk, hogy az önök feladata nem könnyű. A munkában és a kiképzésben egyaránt felelősséget, szorgalmat, fizikai és szellemi frisseségre van szükség. Teljesíteniük kell munkahelyükön a mindennapi kötelességeiket — ugyanakkor állandó felkészültséget és harcra készséget kell tanusítaniuk szolgálatban és szolgálaton kívül egyaránt.

Mindenzen követelmények teljesítése áldozatkésztséget kíván minden munkásortól. Ezt az áldozatkésztséget tapasztaltuk a kiképzési év során zászlóaljunktól személyi állományától. Erősödött az egység politikai és erkölcsi színvonala. Eredményesebben együttműködés valósult meg a társ-fegyveres testületekkel. Eredményesen hajtották végre az előírt foglalkozásokat. Jó az egység harcra készsége, javult az örszolgálati feladatok ellátása.

A zászlóalj szerepe és fontossága jelentősen megnőtt az év folyamán kialakult nemzetközi politikai helyzetben.

Mind ez szükségessé tette a még fejlettebb munkát, ugyanakkor lehetővé tette, hogy a Baranya megyei munkásőr egysége közötti kiképzési versenyben az élre kerüljünk. Hozzájárult a sikerhez a törzs- és aleggységparancsnoki kar szervező, szervező-ellenőrző készségének erősödése is. Szakállományunk eredményesen hajtották végre a rájuk háruló feladatokat.

Ezek az eredmények azt bizonyítják, hogy pártunk iránti hűségük töretlen, a szocialista hazá iránti szeretetük meggingathatatlant. A harci és politikai kiképzés anyagának eredményes elsajátítása igazolja, hogy zászlóaljunktól képes a párt és a haza védelmében

vállalt feladatainak teljesítésére. Képes arra, hogy békében és harc helyzetben egyaránt helyt álljon népünk szocialista kívánságainak megválasztásában.

Az eddigi eredmények alapján ne az elbizakodottság jöjjön létre, hanem szolgáljon alapul újabb sikerek eléréséhez.

A Mecseki Szénbányák Pártvégrehajtó Bizottsága nevében köszönetet mondunk önöknek az elért eredményekért, kívánunk további sikereket, jó harci szellemet, erőt a munkában és helytállást a kiképzésben. Kívánjuk, hogy az egység minden tagja az előző-következő kiképzési év legnehezebb feladatait is erőben, egészségben, a lehető legjobban oldja meg.

Most, amikor 21 munkásőr leszerel, 10 munkásőr tartalékállományba kerül, megköszönjük eddig végzett áldozatkész, felelős munkájukat, s kérjük, hogy ugyanolyan becsülettel teljesítsék feladatukat a pártmunka más területén, mint a munkásőrségben.

A munkásőrségbe került 29 új elvtárhoz az a kérelmünk, hogy legyenek méltók a munkásőr meglítés címének viselésére. Folytassák elődei tevékenységét és méritsenek erőt az 1919-es Tanácsköztársaság idején tevékenykedett Bányász Zászlóalj harciárdól.

Kérjük önöket kövessenek el mindent, hogy a Megyei Parancsnok 003. számú parancsában meghatározott kiképzési feladatokat az eddigiekhez hasonlóan teljesítsék. Ehhez kívánunk a zászlóalj egész személyi állományának erőt és egészséget.

Elvtársi üdvözlettel:
A Magyar Szocialista Munkáspárt
Mecseki Szénbányák Végrehajtó
Bizottsága
Stier József,
PB-titkár

HÍREK

TAGGYÜLÉS. Ma délután 6 órakor a Puskin Művelődési Házban vezetőségválasztó taggyűlést tart a helyi vöröskérszet.

IRÁNYELVEK a munka versenyről. A vállalati szakszervezeti bizottság 24-én pénteken vitatta meg a vállalat 1969. évi munkaversenyirányelveire vonatkozó előterjesztést. Az SZB kisebb módosításokkal elfogadta az előterjesztést. Az irányelvek végteljes szövegéből lapunk következő számban részleteket közlünk.

A MAGYAR ÍRÓK KONFERENCIÁJÁBAN (Pécs, Kossuth Lajos u. 5.) Székely Szabó Gábor képei mellett láthatók Török Sándor képzőművészeti körképének — lopótök, illetve bakfaragásai. A kiállítás tárgyak méltó feltűnést keltenek az egyébként már hagyományos kiállítássorozat anyagában.

E HÉTEN ÜLÉST TARTOTT MSZBT VÁLLALATI INTÉZŐ BIZOTTSÁGA, AMELYNEK KERETÉBEN a párt, a szakszervezet és a KISZ-bizottságok közreműködésével megvitatják az 1969. évi munkatervét.

A VÖRÖSKÉRSZT VÁLLALATI SZERVEZETE az elmúlt héten taggyűlést tartott, amelyen megvitatják az elkövetkező időszak feladatait.

MÁVAUT ki mit tud

Országszerte közhírvé válnak a ki-mit-tudok, és közös társasjátékok. Nyilvánvalóan adata az ihletet a MÁVAUT-nak, hogy az utasok között megrendezze, így legalább névnapokra utazásai során.

Elkezdődik a társasjáték kora hajnalban, a munkásosztály indításánál. Komló-D. vidéki végállomásán reggeli 5 órakor összegyűlik 30 ember és elkezdődik a játék Mindenki van egy tippje egyik azt mondja jön, a másik azt, hogy nem jön, mármint a munkásjártat, bátrabbak akik azt tippelnek, hogy jön, elsőleges jogot szereznek a felszállásra és a biztosított az ülőhelyük bár az álló utasoknak is valamely kedvezmény, az ő jükre nem könyökök senki, ha rosszul találnak lenni tömegetől, nem tudnak ésszerűtlen. A kocsi végül jön, 10 ugyan, hogy felőri késés, — ami elég ahhoz, hogy a busz egynéhány fokról megmberedjenek a kedves utasok. A buszon azt nem hogy forró tea, de a fűtés sincs.

A játék folytatódik. Bécs délután 2 órakor, amikor állnak a munkásjáratok, minden nap máshová. Nament most a 15—20 autóbusz is zött megkezdődik a tippelés, hogy melyik hova megy. Ha ismerős arcot látni egy másik buszon — akiről nem tudjuk, hogy hova megy — a felszáll a többi is. Igen de utolsó percben kiderül, hogy rosszul tippet az első tükledés, az egyik kocsi le, a másikra fel. Még a kocsi, hogy indulási idő egy perccel korábban derült ki, és nem indulási idő utóljára.

Mánap kezdődik az egy elvőlől. Ugye kedves játékosok? No de mi lenne, ha AKÓV egy-két táblát állított fel, amelyek jeleznek a szok menetirányát?

A brikettgyártás gazdaságosságáról és a nyersanyagbázisról

(Folytatás a 3. oldalról.)

Természetesen olyan megoldásra törekszünk, amely mindkét kérdésre pozitív, megnyugtató feleletet ad. Kétségtelen, hogy valamennyi állóeszköze az utódvállalatnak szüksége nem lesz, de eddigi lépéseink azt is igazolják, hogy hasznosíthatóvá válnak olyan létesítmények, melyek a kötőanyag nélküli brikettgyártás óta improduktívak, míg más oldalról a kifejezetten brikettgyártási rendelkezésű, más célra fel nem használható objektumok sem vesznek el a népgazdaság számára, hanem a szükségnek megfelelően rendelkezésre állnak a népgazdasági brikettgyártási kapacitás kiegészítésének céljaira ott, ahol azokra valóban szükség van.

Vállalatunk keretei között

a brikettgyártás további fenntartása Hidason nem lehet gazdaságos, mert nincs mögötte nyersanyagbázis.

A kötőanyag gyártás létrehozását amúgyis csupán az a tette szükségessé, hogy kiegészítse a korábbi kötőanyag nélküli gyártást, és a már meglévő kiszolgáló kapacitások hasznosítását tegye lehetővé, míg a kötőanyag nélküli gyártás felhagyása óta mindezek a kapacitások a ma működő Hidas II. üzem számára túlméretezettek.

Ahhoz, hogy az előző állításunkat alátámaszthassuk — miszerint Hidason nem lehet gazdaságosan brikettet termelni, elsősorban a szénárrendszerek értékelésének kérdésére kell visszatérnünk. Nem mondható ki ugyanis egyértelműen, hogy a porszeneket az árrendszer akkor értékeli helyesen, ha — mindegy a szénbányászati termelés hulladékaként — alacsonyabb árkeretbe kerülnek, a mecseki porszeneket ugyanis ebből az általánosításból ki kell venni. Ha a fogyasztói értékelést szempontjából nézzük: kokszyártásra a 0–10 mm szemmagyság alkalmas, míg a MÁV értékelése is előbbre helyezi például a komlói 0–18 mm méretű szénét a brikettel szemben sülőképességénél fogva.

Semmiképpen sem indokolt tehát a mecseki sülőképes porszeneket úgy értékelni, mint ha azok csupán a termelés kellemetlen velejárói lennének, hanem azok adott esetben nagyobb használati értéket jelentenek, mint a durvaszenek.

Ezt a körülményt az 1968. évi szénrendszer is kifejezésre juttatta egyrészt a sülőképességi felár, másrészt az I. árkeretbe tartozó szén szénárrendszer a mecseki kokszyára megkövetelt típusát kiván életbe léptetni, ezek a típusok pedig az azonos műszaki jellemzőjű durvaszenek árainál magasabbak lesznek. A bányáinkból származó aprószenét pedig igen csekély kivétellel csupán előkészítési mód megválasztásának kérdése, miből állítunk elő porszenet és miből kokszyeszenet.

A volt Brikett Termelő és Széndúsító Vállalat felszámolásakor, 1967. évben két, közel azonos termelőkapacitású gyáregység csatlakozott a Mecseki Szénbányához a területi felosztás elve alapján; jelenlegi széntermelési struktúránk pedig csupán maximálisan egy, mintegy 200–240 ezer t/év termelőképes gyáregység alapanyagellátását teszi lehetővé a közeli években. A brikettgyártás nem önálló iparág, hanem szénelőkészítési módus, amely csupán a díreket típusú gazdaságirányítási rendszer keretei között volt képes az igen magas brikettárak mellett önmagát eltarta-

ni, míg az új gazdaságirányítási rendszer keretei között azonnal világossá vált, hogy ennek a tevékenységnek a folytatása csak a bányavállalatok szervezetébe történő beolvasztással lehetséges; a mechanizmus szelleme a piac értékelésére bízza, ki milyen energiahordozót és honnan szerez be, — ez a körülmény már első lépésként is a brikettárak igen nagymértékű mérséklését tette szükségessé. Termelői oldalról pedig érvényesül az a tendencia, hogy az árak a ráfordításokkal arányosan jelentkezzenek, — ami ágazati szinten a szénárki-egyenlíti rendszer ellen hat, vállalati keretek között pedig az ártermelés termékösszetételének optimalizálását teszi szükségessé, a veszteséges tevékenységeknek a lehetséges határig történő kiküszöbölését.

Ha a vállalat mindkét brikettgyár további üzemeltetéséhez ragaszkodik, a következő lehetőségek között választhat: 1. mindkét üzemegegység krónikus kapacitás-kihasználatlansága, melynek gazdaságtalan voltához nem szükséges magyarázat; 2. kokszyártásra hasznosítható termékeket, tehát, a piac által is magasabbra értékelt alapanyagot kell feláldozni brikettgyártásra, amely pedig a szén önköltségét sem téríti meg jelenleg vállalatlunk esetében; 3. tisztán vásárolt alapanyagokból történő gyártás esetén a veszteség tovább növekedik, viszont mai ismereteink szerint egyik bányavállalat sincs abban a helyzetben, hogy ebben a veszteségünkben osztozni képes lenne, vagy, azt, átvállalná. Tatabánya és Dorog helyben, saját osztályozója mellett bővíti brikettgyártási kapacitását, tehát, nem értékelt abban, hogy szénét éppen Hidason, mintegy 80,— forint tonnákénti vasúti fuvardíj felemelése után dolgozzák fel, továbbá, brikettgyártás létesítést Várpalota és Komoly formában merült fel az Oroszlányi Szénbányák, esetleg a Középdunántúli Szénbányák keretei között létrehozandó esetleges új brikettgyár gondolata, — mindezek pedig azt jelenthetik, hogy a népgazdaság összes brikettgyártási kapacitása nem feltétlenül fog csökkenni, sőt, esetleg növekedni is fog, de egyik vállalat sem a hidas gyárra kívánja alapozni szénporfeleslegének feldolgozását. Hozzátartozik még ehhez a kérdéshez, hogy míg 1968. évben 390 ezer tonna brikettünket volt hajlandó átvenni a belkereskedelem, addig 1969. évi 300 ezer tonna tervezett termelésünkkel máig mintegy 40 ezer tonna mennyiséget nem kötöttek le. Ebből következzen tehát

a nagyobb volumenben történő gyártás értékesítési gondokat is jelentene számunkra, míg kokszyéből jelenleg nem tudunk minden igényt kielégíteni. Felmerülhet itt az a kérdés, miért a korszerű hidas gyártás és miért nem Nagymányokot „áldozza fel” vállalatunk.

Ennek több oka van. Nevezetesen: Nagymányok szászvári alapanyagbázissal a meglévő kapacitás megváltoztatása nélkül is képes 240—250 ezer tonna brikettet termelni évenként, míg ugyanez a volumen Hidas esetében az amúgy is sok improduktív állóeszköz mellett még bővítést is igényelne; de ugyanebben az irányban hat az a körülmény is, hogy a hidas telephely más ipari tevékenység folytatására is alkalmas, a nagymányoki pedig aligha hasznosítható a jelenlegi üzemeltető népgazdasági célra, a választott út tehát a munkaerő-foglalkoztatás szempontjából is kedvezőbb eredményre vezet. Alátámasztja még a vállalat szándékát az az eshetőség is, hogy a brikettgyártásnak kitermelő hely kell, — minden valószínűség szerint Komlóra — történő áttelptése, amennyiben hosszabb távra is fennmarad az a tevékenység vállalatlunk keretei között, — a zavartalan nagymányoki üzemeltetés mellett éppen a korszerűbb termelőegység berendezésének igénybevételét teszi lehetővé. Készült felmérés arra is, mibe kerülhet vállalatlunk számára az ilyen természetű intézkedés. Nem csekély ráfordítást feltételez az áttelepítés, de mindenesetre szerényebb összeget kíván meg, mint új üzemegegység létrehozása; 25—30 millió forintot közelítő költségekkel lenne mai ismereteink szerint megoldható, ez a költség azonban könnyen ellenőrizhető módon gyorsan megtérülne vállalatlunk számára. Csak egy adatra kell hivatkoznunk: minden egyes tonna saját szénnek a brikettgyártásig történő, vasúti fuvarozása 38 forint költséggel jelentkezik mai feltételeink között.

Befejezésül utalni kívánunk Csáspár Aladár cikkének egy mondatára, mely szerint elegendő egy tollvonás valamely brikettgyár felszámolására, viszont a még erősebb valóság áll: az új gazdaságirányítási rendszer keretei között

a bánya is termékeinek árbevételéből kell megélni,

nem engedheti meg magának veszteséges tevékenység folytatását, ha az nem megváltoztathatatlan. Ha pedig ennek a veszteségformának a felszámolása során mód kínálkozik olyan új választására, mely népgazdasági szinten hasznosítja a hidas telephelyt, gondoskodik minden munkavállalóról, a termelőeszközök maximális hasznosítását is szem előtt tartja; meg kell ragadni a lehetőséget. Ezzel olyan útra lépünk, amely egy régi hibát szüntet meg.

A Mecseki Szénbányák Szénértékesítő Osztálya, Kubó Sándor osztályvezető

MEGJEGYZÉS, KIEGÉSZÍTÉSKÉPPEN

„Szénárrendszerünk és brikettgyártás” című cikkemben a szénporok értékelésével általában kívántam foglalkozni. Abban nem azt kívántam állítani, hogy minden szénpor értékelésének legbiztosabb módja kizárólag a brikettelés lehet. Köztudomású, hogy egyedül a Mecseki Szénbányák rendelkezik olyan szénporral, amelyből, ha a szén egyébként elég nagy Roga-számu — megfelelő mosással eljárásal kokszyalásra alkalmas koncentrátum állítható elő. Természetesen a mecseki szénporokból ezért csak annyit szabad brikettelni, amennyit más, olcsóbb feldolgozási eljárással nem lehet értékesíteni.

A cikkben az egész bányászaton képződő porok problémájával foglalkoztam azért, mert a nem sülőképes szénporok mennyisége a sülőképes — tehát élvilág kocszsolható — szénporok mennyiségének a sokszorososa. E nem sülőképes szénporok elhelyezése és értékesítése ma is probléma, és ha a bányászaton darabosító kapacitást szüntetnek meg, akkor ez a probléma csak súlyosbodik.

A brikettgyártás problémájával elsősorban az egész bányászati (termelő) és a fogyasztó (piac) szemszögéből foglalkoztam; Kubó elvtárs válasza elsősorban a vállalati gazdasági megfontolásokat hangsúlyozta ki. A probléma sajátosságánál fogva tehát a két cikk között szükségképpen kellett némi ellentétnek lenni.

Csáspár Aladár

A szocialista brigádmozgalom fejlődése István-aknán

Tíz év alatt 357-ről 1371-re emelkedett a szocialista brigádtagok száma — A kezdeti 34 brigád helyett ma 51 brigád, 3 körlet és 3 üzemegegység versenyez a szocialista címért

Ebben az évben ünnepeleljük a szocialista brigádmozgalom kibontakozásának tizedik évfordulóját. Szovjet példa nyomán 1959-ben hazánkban is megalkultak az első olyan munkáskollektívák, amelyek a szocialista cím megszerzését tűzték célul maguk elé. Az évforduló alkalmából a mozgalom István-aknai fejlődését szeretnénk bemutatni, hiszen az ottani tapasztalatokat — ha nem is mindenben — általánosítani lehet: a legtöbb brigádnál azonosok voltak a kezdeti nehézségek, problémák. De nagyjából azonosok az eredmények is.

Tíz esztendővel ezelőtt az István-aknai két nagy termelőegység, a szén és az elővágási körlet még egy helyen, a régi épületben tartotta termelési tanácskozásait. Ezen ilyen összejövetelen hangzott el az első felajánlás: részvétel a szocialista brigádmozgalomban. Sem tapasztalat, sem irányelv nem volt még, mégis 34 brigád 357 fővel vágott neki egy magasabb szintű, nagyobb követelményekkel járó mozgalomnak.

A kezdeti időszakban a vállalatok nagy többsége a termelési tervek túlteljesítésére, a minőség javítására irányultak. Sok nehézséggel kellett megküzdniük a brigádoknak: a gyenge munkahelyi körülmények, a csillézés, a kézi lapátolás nehezítette a termelést, s ezen keresztül a vállalások teljesítését is.

Ezerkilencszázhatvanban — értékelve a brigádok teletjesítését — mindössze 4 brigád 68 fővel érte el a szocialista címet. Ez természetesen elkedvenlítettte a csapatok egy részét, ami hatással volt az 1960-as évi vállalásokra. Az „emberek” nem voltak tisztában azokkal, hogy mit is lehet vállalni, mi az, ami előbbre viszi a mozgalmat. Az egyesleges irányelvek hiánya mellett meg az is nehezítette a mozgalom kiszélesedését, hogy az emberek úgy érezték: a szakszervezet vezetői túl szigorúan bírálják el a vállalások teljesítését. Utólagosan már megállapíthatjuk, hogy helyes volt a fokozott követelménytámasztás, azonban akkor, abban a helyzetben azt eredményezte, hogy lényegesen csökkent a kollektív érdeklődése a mozgalom iránt.

Volt azonban tíz brigád, amely nem hagyta magát befolyásolni mások által, s ismét megpróbálta elérni a szocialista munkabrigád címet. Döntő év volt az 1963-as esztendő, amikor a benevezett 36 brigádból 22 már elérte a kitűzött célt. A szocialista brigádmozgalom hatása már az egész üzem életében érezetnileg kezdte hatását. Megkezdődtek a közös krándulások, erősödött a brigádokon belül a kollektív szellem, kialakult a hármas jelszó, ami már lényegében meghatározta a szocialista brigádmozgalom további fejlődését. Már találkozni lehetett társadalmi munkavállalásokkal, iskolák parkosításával, óvodák játékok javításával. Mindehhez természetesen nagy segítséget nyújtott az ebben az évben megjelent szocialista brigádok kiskönyvtára, amely összegezte — országos szinten — a mind jobban tért hódító mozgalom tapasztalatait s tanácsokkal is szolgált.

További előrehaladást jelentett az 1965-ben megtartott szocialista brigádvezetők országos tanácskozása. Abban az évben már 44 brigád, 2 körlet összesen 1287 fővel vett részt a szocialista brigádmozgalomban.

Ezenkilencszázhatvanhatban a versenymozgalom már nemcsak a szocialista brigádmozgalomban szélesedett, de túljutott az ország határain is. István-akna kapcsolatot létesített a Ivovi bánya 8-as üzemegegvel. Ez a nemes vetélkedés azóta is tart. A vállalások egyre realisabbakká váltak

szer, a nyugdíjba ment dolgozók közül egyre többen kéri, hogy nyugdíjaztatás után is brigádtagok maradjassanak. Egyre több közös mozi- és színházlátogatást szerveznek a brigádok, s már nem idegenkednek a tárlatok, múzeumok megtekintésétől sem. A nyílt, őszinte légkör kialakítása a brigádokon, körleteken, üzemegegseken belül javította a munkához való viszonyt, ami a termelési eredmények mellett a tudatformálásban is megmutatkozott. A bányaüzem vezetői a termelési feladatok teljesítésében elsősorban a szocialista brigádokra támaszkodnak, s hogy nem érdemtelenül, arra bizonyíték az 1968-as év főbb mutatóinak jó teljesítése.

Császár Zoltán

Termelési tájékoztató

A dolgozók kívánságának tesz eleget az újhegyi üzem pártbizottsága, mikor az egyre sikeresebbé váló politikai tájékoztatókhoz hasonlóan, termelési tájékoztatók rendezését tervezi a jövőben rendszeressé tenni. A termelési és műszaki tájékoztató sorozat első rendezvényére 22-én délután 2 óra körül került sor az üzem tanácstermében. Részt vettek rajta a pártbizottság vezetői tagjai, a szakszervezeti tanács, pártcsoporthoz és műhelybizottságok küldöttei, az üzem műszaki vezetői, szakszervezeti bizalmi és a szocialista brigádvezetők.

Steiner László, a pártbizottság titkára nyitotta meg a termelési tanácskozással kibővített pártbizottsági ülést. Üdvözölte a megjelenteket, majd felkérte Kárpáti Ferenc üzemvezető elvtársat, hogy tartsa meg beszámolóját az üzem 1968-as évben végzett munkájáról és ismertesse az 1969-es évben megoldásra váró feladatokat.

— A harmadik negyedév végén nehéz helyzetben voltunk! — mondotta bevezetőjében Kárpáti elvtárs. — Akkor dolgozóinkhoz fordultunk és meg is kaptuk a kért segítséget olyannyira, hogy év végén tisztaszén termelésünket 108,5%-ra, fűtőérték cal/kg tervünket 0,6%-kal tudtuk túlteljesíteni. Így sikerült elérni, hogy abszolút árbevételünket 108,3%-ra, fajlagos árbevételünket pedig 97,8%-ra teljesítettük. Az utóbbinál mutatózó lemaradást a tervezettnél gyengébb minőségű nyerszenek okozták.

A továbbiakban szólt az értékesítési lehetőségekről, különösképpen hangsúlyozva az új gazdasági rendszerből adódó lehetőségekkel kapcsolatban, mely a nagyobb lehetőségek mellett, nagyobb feladatokat is jelent az üzem vezetői és dolgozóinak számára.

— Jelenleg kedvező helyzetben vagyunk — folytatta Kárpáti elvtárs, — ugyanis 100 000 kalória termeléséhez 50 Ft értékű általunk termelt szén szükséges, addig ugyanennyi kalória előállításához 80 Ft értékű olajat kell felhasználni. Ez azonban nem nyugtathat meg bennünket. A piaci igények kielégítésére állandóan növelnünk kell az árúink versenyképességét, hogy meg tudjuk előzni az energiatermelés konkurrenciájaként belépő szénhidrogéneket. Üzemfejlesztési feladatainkra jellemzővé kell hogy váljon a minél előbb megteremtendő beruházások szorgalmazása. 1968-ban az egy főre eső széntermelés 1350 kg volt. 1975-ig 1800—2000 kg-ra kell emelni, ami évenkénti 100 kg növekedést jelent.

Az előző évben szép eredményeket ért el az üzem. Az egy főre jutó átlagbér a tervezettnél 753 Ft-tal volt magasabb és 1302 Ft-tal az 1967-es évihez képest. Nagy elismeréssel szólt beszámolójában az üzemvezető a szocialista brigádokról, amelyek nagy segítséget jelentettek az üzem részére. Idén 14 brigád nyerte el a szocialista címet. A mozgalom során megszülfűdött a munkafegyelem és csökkent a balesetek száma az üzemban. A baleseti mutató 13,6%-os javulást mutat az előző évihez képest.

A beszámoló második részében Kárpáti elvtárs tájékoztatta a megjelenteket az 1969-es év feladatairól. Ismertette az első és második negyedévi termelési tervszámokat, miszerint az első negyedévre 476 000 tonnát, a második negyedévre 456 000 tonnát terveztek. A megoldásra váró feladatok közül különösen hangsúlyozta, hogy az új gazdasági mechanizmus lehetővé teszi az üzem részére a kiegészítő munkák vállalását.

— A vállalat vezetősége megbízást adott részünkre, hogy az EMSZ által javasolt kis kazánok legyártására próbáljunk felkészülni. Ezeket a Tűző fogja értékesíteni, kb. 2000 db-ra adott be már igényt az EMSZ. S erre 8,3 millió Ft keretet biztosít. Ha ez mi szününkre alkalmas lesz, akkor ismét piacbővítést tudunk elérni.

Befejezésül Kárpáti elvtárs kérte a jelenlévőket, hogy a hallottakról tájékoztassák az üzem valamennyi dolgozóját.

Kapó László

